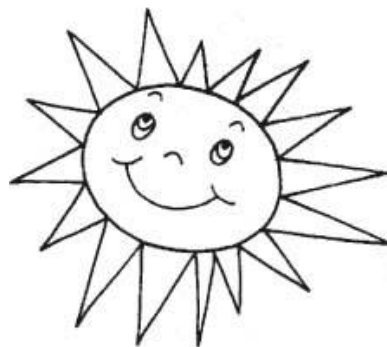

Sluníčko

škola plná života

školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Když sluníčko venku svítí,
máme hezký den,

a když někdy mraky vyjdou,
pomůžem si, zahrajem si
a na svět se usmějem.

I. Identifikační údaje

Údaje o škole: ***Základní škola Jana Noháče***
ADRESA: Školní 16, Břeclav, 690 03
ŘEDITELKA: Mgr. Marcela Minaříková
TELEFON: 519 371 057
MAIL: zsbreclav.jnohace@worldonline.cz
IČO: 60680539
RED-IZO: 600112225
Vzdělávací program VP47172746 (od 1. 9. 2007 do 31. 8. 2013)
 VP47192175 (od 1. 9. 2013)
Číslo oboru 79-01-C/01

Zřizovatel: ***Městský úřad Břeclav***
ADRESA: nám, T. G. Masaryka, Břeclav
TELEFON: 519 311 238
MAIL: posta@breclav.org
WWW: breclav.org

Platnost dokumentu: 1. 9. 2022

Účinnost nabývá dnem 1. září 2022

II. Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola Jana Noháče v Břeclavi je škola neúplná a je zařazena do sítě škol rozhodnutím MŠMT ze dne 27. 10. 1996. Avšak škola má již svoji dlouholetou tradici – byla založena v roce 1869 a do dnešního dne je jednou z úspěšnějších ve městě Břeclav. Město Břeclav je součástí Lednicko-valtického areálu.

Škola má jen 1. stupeň s počtem asi 130 žáků v 5 ročnících. Podle počtu žáků mohou být v některých ročnících vždy dvě paralelní třídy. Součástí školy jsou 2 oddělení školní družiny.

Historie školy

Školu má Stará Břeclav (jako ves) teprve od r. 1869. Do té doby byla přiškolená do Břeclavi. Zpočátku byla škola jednotřídní, roku 1874 byla rozšířena na dvojtřídní, r. 1887 po provedené přístavbě byla rozšířena na trojtřídní, 1890 na čtyřtřídní a v roce 1907 na pětitřídní. Jelikož chyběly třídy, byla r. 1905-6 ve školní zahradě ve spojení se starou školou postavena nová jednopatrová školní budova o čtyřech učebnách a kabinetě.

V roce 1938 před okupací byla ve Staré Břeclavi v provozu smíšená obecná škola s 10 třídami a 390 žáky. Ředitelem školy byl pan Josef Tuhela.

Od roku 1907 působí v Břeclavi **Jan Noháč**. Patří mezi nejvýznamnější osobnosti období dovršení národního obrození v Břeclavi. Narodil se 22. 6. 1867 v Butovicích u Prahy a na Břeclavsko přišel jako mladý výpomocný učitel. 1. 9. 1911 je jmenován řídícím učitelem ve Staré Břeclavi. V období 1. světové války prokázal svůj nebojácný postoj při prosazování práv českého obyvatelstva. Dne 14. 4. 1915 byla totiž vojenskou justicí uzavřena česká obecná škola Komenského v Poštorné, která byla tehdy součástí Dolních Rakous. Řídící učitel A. Kuběna byl zatčen a odsouzen za velezradu. Jan Noháč nabídl pomoc a přijal 104 poštorenských dětí na svou školu ve Staré Břeclavi. Zřídil pro ně i útulnu, kde se děti stravovaly a bydlely po celý týden. Tak až do konce války našly děti útočiště na obecné škole ve Staré Břeclavi.

Po mnichovském diktátu byl 8. října 1938 nucen opustit svou milovanou Břeclav, ale nevrací se do rodné Prahy. Usadil se v nedalekých Hruškách. Válečná léta prožil Jan Noháč v Lužicích na Hodonínsku. Dočkal se osvobození Břeclavi a návratu do ní, ale brzy poté, 10. 1. 1946 zemřel v Brně.

Jan Noháč se svým životem i dílem zařadil mezi nejpřednější činitele českého školství a národopisu na slováckém Podluží. Nezapomenutelná je především jeho neúmorná a nikdy nekončící práce pro rozvoj českého školství na Břeclavsku.

Umístění a vybavení školy

Škola je umístěna v okrajové části města - ve Staré Břeclavi. Jedná se o historickou dvoupatrovou budovu, k níž přináleží dvě přízemní budovy.

V budově tvořící hlavní část jsou umístěny třídy, sociální zařízení, kabinety školních pomůcek, školní archiv, počítačová učebna, sborovna, kancelář hospodářky školy, kancelář ředitelky školy a jedno oddělení školní družiny. Na hlavních chodbách u tříd mají žáci uzamykatelné skříňky. Pod schody se nachází jedna z kotelen školy. Naproti hlavního vchodu do budovy je jezírko s fontánkou. Z této části budovy se dá vycházet na dvůr, kde je v klidné části školního dvora umístěn zahradní nábytek. Jedna z částí dvora slouží jako sportoviště, druhá a menší část slouží k odpočinku a výuce. Jsou zde vysázené stromy, okrasné keře a je zde zabudovaná skruž, která slouží k táborákům. Celá tato část budovy je podsklepená.

V přízemních budovách se nachází byt školníka, skříně s knížkami pro mimoškolní četbu žáků, jídelna, která má kapacitu 60 míst k sezení, školní kuchyně, která má kapacitu pro 200 strávníků, tělocvična, první oddělení školní družiny a chodby, ve kterých jsou umístěny další skříně, patřící k archivu školy.

Prostorové podmínky většiny tříd jsou velmi dobré. Třídy mají velkou plochu, vysoké stropy. Jsou vybaveny moderním nábytkem a moderní technikou, která usnadňuje výuku.

Učebna PC je vybavena PC pro žáky, dataprojektorem, interaktivní tabulí. Na internet se lze připojit vysokorychlostní přípojkou u naprosté většiny PC ve škole a to ve všech třídách, ředitelně, sborovně a kanceláři. Výuka se tak může vést na vysoké úrovni.

Škola má velmi dobrou polohu pro děti z celé Staré Břeclavi, u školy staví linka MHD. V blízkosti je místní knihovna, kulturní dům, sportovní hřiště, při výuce lze využít blízkost přírody.

Charakteristika pedagogického sboru

Na ZŠ Jana Noháče probíhá výuka na základě 100% kvalifikovanosti pedagogů.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Téma projektů volí vyučující podle věkových skupin, podle náplně učiva nebo reagují na aktuální dění ve společnosti. Některé projekty jsou třídní, jiné ročníkové či školní. O zapojení třídy do školního projektu se rozhodují žáci se svým třídním učitelem.

III. Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Škola je zaměřena na

- výchovu dětí ke zdravému životnímu stylu a k osvojování pozitivního sociálního chování, rozvoji osobnosti
- vytváření programů na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- využívání projektového vyučování
- vytváření podmínek pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními
- velkou nabídku mimoškolních aktivit
- práci s výpočetní a komunikační technikou
- výuku cizích jazyků (v 1. ročníku formou nepovinného předmětu)
- kladení důrazu na výuku ekologie, na soužití s přírodou
- poskytujeme žákům takové znalosti a dovednosti, které budou moci dobře uplatnit v životě, zaměřujeme se na činnosti učení vedoucí k využití v praxi
- zavádíme do výuky efektivní metody, jako skupinové a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
- snažíme se vytvářet a upevňovat morální hodnoty, zvyšujeme sociální citění dětí a rozvíjíme dovednosti, které vedou k odmítání všech forem sebestrukce, projevů agresivity a porušování slušného chování
- zabezpečujeme dostatečnou informovanost zákonných zástupců o problematice školy, výuky jejich dětí, postojích školy v řešení problémů s jejich dětmi

- vyžadujeme neustálý kontakt zákonných zástupců se školou a podporujeme spolupráci s nimi
- vedeme žáky k získávání základů klíčových kompetencí pro život /samostatnost a sebejistota, přizpůsobení se životu v sociální komunitě, vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, schopnosti přiměřeně kriticky myslet a rozhodovat/
- motivujeme žáky k aktivnímu poznání a prožitkům
- systematicky rozvíjíme dovednost vedoucí k osvojení zdravého životního stylu
- pro budoucí život v EU je nezbytné výrazně posílit výuku cizích jazyků
- vedeme žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporujeme zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, hlavně využití práce na počítačích
- vedeme žáky k dodržování pravidel, zejména pravidel školního řádu
- chceme klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny – dbáme na individualitu každého dítěte, „nesrážíme“ děti méně nadané a nepreferujeme pouze děti nadané
- oceňujeme to u žáka, čím se liší od ostatních, poskytujeme možnost, aby ukázal své silné stránky
- podporujeme žáky s různým druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální a estetické
- chceme se zúčastňovat různých soutěží školního i okresního charakteru, kde se mají možnost žáci rovněž prezentovat a zejména při přípravě k těmto soutěžím dochází k rozvoji jejich nadání
- provádíme integraci žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními přímo ve třídách naší školy s ostatními dětmi
- usilujeme o podporu vedení školy, zvláště v práci s problémovými dětmi /při vytváření podmínek pro krátkodobé umístění žáka mimo třídu, snížení počtu hodin..../
- chceme dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravovat to, co považujeme za nedostatky

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení
- Klademe důraz na pozitivní motivaci žáka
- Učíme k práci s chybou
- Uplatňujeme individuální přístup k žákovi
- Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- Žáky vedeme k sebehodnocení
- Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád.

Kompetence k řešení problému

- Motivujeme žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáháme mu hledat další řešení
- V rámci předmětů učíme děti předcházet problémům
- Podporujeme využívání moderní techniky a informací z různých zdrojů při řešení problémů
- Umožňujeme žákovi aplikovat získané poznatky v praxi
- Podporujeme týmovou spolupráci, tvořivost, logické myšlení
- Vytváří si jednoduchá kritéria pro to, co se naučil, a posléze je i používal
- Podporujeme netradiční způsoby řešení problémů

Kompetence komunikativní

- Zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích
- Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- Přípravujeme žáky na zvládnutí komunikace s lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- Vedeme ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli, ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, při akcích mimo školu apod., umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel
- Zveme zákonné zástupce do výuky a na akce školy

Komunikace sociální a personální

- Budujeme pozitivní školní a třídní klima
- Průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podíleli.
- Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, práci v týmech, a vedeme ke vzájemné pomoci
- Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- Podporujeme integraci žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními do třídních kolektivů
- Při konzultaci se zákonnými zástupci se vyjadřujeme k sociálním dovednostem žáků

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření kladného vztahu k různým soc. skupinám (věkovým, rasovým, sociálním), k vlastním i cizím vnitřním i materiálním hodnotám
- Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem
- Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření
- Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod. jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům)
- Využíváme pomoci a zkušenosti odborníků (výchovných poradců, PPP, OPD, policie)
- V rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích upevňujeme žádoucí pozitivní formy chování žáků
- Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí

Kompetence pracovní

- Vedeme k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci
- Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, k ochraně zdraví, k plnění svých povinností
- Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- Nabízíme žákům různé činnosti, aktivity a práci s různými druhy materiálů.
- Učíme, jak si plánovat a organizovat své pracovní činnosti.
- Rozvíjíme schopnost využít nabytých pracovních poznatků v praxi
- Výuku doplňujeme o praktické exkurze
- Podporujeme snahu pomoci

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Motto: „*Tajemství výchovy spočívá v tom, zařídit věci tak, aby dítě bylo úspěšné, a pak je zato pochválit*“. Zdeněk Matějček

U žáků s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně uplatňujeme speciálně pedagogické zřetele, metody a postupy. Pedagogičtí pracovníci jsou kompetentní pomoci žákům rozvíjet jejich vnitřní potenciál a podporovat jejich sociální integraci včetně odpovídajícího studijního a pracovního uplatnění.

1) Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními - mimořádné nadání

Pro vytváření pozitivního klimatu těmto žákům je zapotřebí dostatek vnímavosti okolí ke specifickým žáků a vytvoření dostatečně podnětného prostředí.

Výuka těchto žáků by měla vycházet důsledně z principů individualizace a vnitřní diferenciací. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

- Vytváříme pro ně individuální vzdělávací plány
- Umožňujeme jim:
 - pracovat na počítači
 - individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy),
 - navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících.
 - jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti)
 - jsou pověřováni vedením a řízením skupin
- Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině – mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň ...
- Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce – volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách.
- Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou.

- Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu.
- Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Největší skupinu žáků na naší škole tvoří žáci se specifickými vývojovými poruchami učení, dále pak poruchami chování, velmi malé množství tvoří žáci s tělesným postižením a ojediněle i žáci z odlišného a sociálně znevýhodněného prostředí. V případě integrace žáků s jinými specifickými vzdělávacími potřebami bude tento plán doplněn přílohami.

2) Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními - specifické vývojové poruchy učení

Tyto obtíže se projevují při osvojování a užívání řeči, čtení, psaní či matematiky. Vznikají z různých příčin a mají vždy individuální charakter.

Školní vzdělávací program u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně naplňujeme formou **individuální integrace** pomocí těchto programů:

- vyhledáváme žáky se zvláštními vzdělávacími potřebami a trvale je sledujeme
 - úzce spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou
 - soustavně vzděláváme pedagogy v této problematice
 - spolupracujeme se zákonnými zástupci a provádíme osvětu veřejnosti v této oblasti
 - snažíme se nabízet pozitivní a vstřícné školní prostředí
-
- Žáky, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě vyšetření a doporučení poradny probíhá s těmito dětmi reedukace.
 - Každý týden mohou děti navštěvovat jednu hodinu dyslektický kroužek, kde je jim věnována odborná péče ze strany speciálního pedagoga.
 - U lehčích forem poruch jsou dětem v běžné výuce poskytovány výhody jak v samostatné práci, tak i při klasifikaci, kdy přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí. V jednotlivých předmětech učitel dle svých možností s dítětem pracuje.

- Pokud Pedagogicko-psychologická poradna diagnostikuje těžší formu vývojové poruchy učení, je na žádost zákonných zástupců dítěte vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku pracuje. Jsou v něm uvedeny závěry a doporučení z vyšetření v PPP, na co se konkrétně v reedukaci zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení. Termín reedukační péče, jméno paní učitelky, která bude s dítětem pracovat.

- U žáků uplatňujeme individuální přístup, používáme odlišné metody výuky a hodnocení, respektujeme individuální tempo, posilujeme motivaci, uplatňujeme vhodné formy komunikace

- Specifické poruchy učení vyžadují i specifické způsoby nápravy a jsou často důsledkem deficitu v dílčích funkcích. Proto je účinnější odstraňovat příčiny školních obtíží tím, že rozvíjíme jednotlivé základní funkce. Tím umožníme dítěti, aby lépe samo učení pochopilo a zpracovalo. Cvičení prováděná v této oblasti nejsou zdržováním od učení, ale jsou součástí přípravy na čtení i psaní a prostředkem reedukace.

Náprava bude probíhat pravidelně, pokud možno denně. Vhodné je pracovat krátkodobě a intenzivně. Časovou hranici lze stanovit na deset minut denně. Schopnost, kterou u dítěte rozvíjíme, bychom měli cvičit tak dlouho, dokud není zautomatizována.

3) Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně - poruchy chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulzivní a snadno unavitelní.

Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko- psychologické poradny jsou žáci vzděláváni na základě zpracování individuálně- vzdělávacího plánu.

Při práci s dětmi s ADHD existuje mnoho důležitých činitelů, které je třeba vzít v úvahu:

- učitelova pružnost, zainteresovanost a ochota dalšího vzdělávání
- úzká spolupráce mezi zákonnými zástupci a školou, vytváření přehledného a strukturovaného prostředí
- tvořivé, poutavé a interaktivní vyučovací metody,
- respekt k soukromí žáka a zachování důvěrnosti
- přizpůsobení zadávaných úloh, méně psaní, méně domácích úkolů, více času na úkoly

- citlivý přístup učitele, který problémové děti neztrapňuje a neponižuje před spolužáky
- pomoc s udržení pořádku, přizpůsobení studijního prostředí
- oceňování toho, čím se žáci liší od druhých a poskytování možnosti, aby ukázaly své silné stránky, víra v žáka.

Specifika vzdělávání žáků s ADHD:

- neustálé posilování probraného učiva prostřednictvím žaku přiměřených metod a respektováním jeho osobního tempa
- reedukace specifických chyb: záměny písmen a slabik, vynechávání diakritických znamének
- cvičení dovedností: psychomotorické koordinace, postřehování, slabikování, sluchové analýzy a syntézy, pravo-levé orientace, rozlišování měkkých a tvrdých slabik
- rozvíjení prostorové představivosti, matematické představivosti, paměti, komunikačních schopností, orientace v čase

4) Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně - tělesné postižení

Vzdělávání žáků tělesně postižených bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů.

Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra či PPP budou realizovány změny v učebním plánu, týkající se tělesné výchovy omezení ve výtvarné výchově, pracovních činnostech, případně v ostatních předmětech.

Protože škola není bezbariérová a bude-li se jednat o vážnější postižení vyžadující individuální odbornou péči, bude nutné požadovat o přidělení osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovýmto dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy se zákonnými zástupci postiženého žáka.

Učitel musí žáky na přítomnost postiženého spolužáka předem připravit, stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování.

5) Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně - sociální znevýhodnění

Člověk, který bývá odlišný, je obtížněji akceptován, a často právě proto získává nižší sociální status. Majoritní společnost usiluje o to, aby se jí lidé z minoritních skupin přizpůsobili a aby se jejich odlišnost snížila na minimum.

Integrace je kvalitativně vyšším stupněm adaptace. Odlišný jedinec musí prostředí, do něhož by se měl integrovat, poznat a navíc musí zvládat nepříjemné emoce, které tento proces doprovázejí. Škola by měla dokázat chápat příčiny či smysl odlišnosti dětí. Učitelé budou neustále obohacovat své vědomosti o práci s těmito dětmi studiem přístupných materiálů, účasti na seminářích a dalším sebevzděláváním tak, aby měli dostatečné zkušenosti a znalosti o dětech se sociálním znevýhodněním.

- zajistit individuální péči a respektovat zvláštnosti a možnosti žáka
- doplnit vzdělávací obsah specifickými materiály o historii, kultuře a tradicích žáků z kulturně odlišného prostředí
- častá komunikace a kontrola – komunikační bariéry bývají velmi často příčinou vzniku stresu
- v případě potřeby vypracovat individuální plán a zajistit specifické učebnice a pomůcky
- úzce spolupracovat s rodinou, výchovným poradcem, PPP a sociálním odborem
- začlenit žáky do kolektivu
- posilovat jejich sebevědomí
- využívat případně pomoci romské asistentky, či asistenta pedagoga

Začlenění průřezových témat

Všechna průřezová témata jsou do vyučování začleněna formou integrace do jednotlivých předmětů a formou krátkodobých a dlouhodobých projektů.

1. Osobnostní a sociální výchova					
Tematické okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní rozvoj rozvoj schopností poznávání	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS
sebezpoznání a sebepojetí	INT/ M, ČJ	INT/ M, ČJ,VV,PV			
psychohygiena	INT/ ČJ,ČJS,TV, HV	INT/ ČJ, ČJS,TV,HV	INT/ ČJ, ČJS,HV,TV	INT/ ČJ, ČJS,TV,HV	INT/ ČJ, ČJS,TV,HV
kreativita					
Sociální rozvoj poznávání lidí	INT/ M, ČJ, ČJS				
mezilidské vztahy	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS
komunikace	INT/ ČJ, ČJS, HV	INT/ ČJ, ČJS	INT/ ČJ, ČJS, HV	INT/ ČJ, ČJS, HV	INT/ ČJ, ČJS, VV
kooperace a kompetice	INT/ ČJ, ČJS	INT/ ČJ, ČJS	INT/ ČJ, ČJS	INT/ ČJ, ČJS	INT/ ČJ, ČJS
Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovací dovednosti	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS
hodnoty, postoje, praktická etika	INT/ M, ČJ, ČJS		INT/ M, ČJ, ČJS		

2. Výchova demokratického občana					
Tematické okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	INT/ ČJS, ČJ		INT/ ČJS		
Občan, občanská společnost a stát				INT/ ČJS, ČJ	INT/ ČJ
Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					INT/ ČJS
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
Evropa a svět nás zajímá		INT/ HV, VV			INT/ ČJS, M
Objevujeme Evropu a svět			INT/ HV, VV		INT/ ČJS, M
Jsme Evropané			INT/ AJ	INT/ AJ	INT/ AJ

4. Multikulturní výchova					
Tematické okruhy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní difference		INT/ ČJ, ČJS			
Lidské vztahy		INT/ ČJ, ČJS	INT/ ČJ, ČJS		
Etnický původ					
Multikulturalita					
Princip sociálního smíru a solidarity	INT/ ČJ, ČJS				
5. Environmentální výchova					
Ekosystémy	PRO / M	INT/ PV, VV		INT/ČaJS	PRO / M
Základní podmínky života				INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS
Lidské aktivity a problémy životního prostředí		PRO / M	INT/ PV, VV - PRO / M	INT/ PV, VV	PRO / M
Vztah člověka k prostředí	INT/ M, ČJ, ČJS	INT/ M, ČJ, ČJS		PRO / M	INT/ M, ČJS

6. Mediální výchova					
Tematické okruhy receptivních činností					
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	INT/ ČJ				
stavba mediálních sdělení					
vnímání autora mediálních sdělení					
fungování a vliv médií ve společnosti					
Tematické okruhy produktivních činností					
tvorba mediálního sdělení				INT/ ČJ, VV,	INT/ ČJ, PV, VV
práce v realizačním týmu				INT/ ČJ	INT/ ČJ, VV. PV

IV. UČEBNÍ PLÁN									
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	9	8	8	7	7	39	6
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	1	2	3	3	3	12	3
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	24	4
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	1	1	1	3	1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			13	2
		Vlastivěda				1	2		
		Přírodověda				2	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5	0
	Povinně volitelný předmět								
Celková povinná časová dotace			21	22	24	25	26	118	16

Poznámky k učebnímu plánu

V 1. ročníku se ubírá 1 hodina matematiky a přidává 1 hodina anglického jazyka.

Ve 3. ročníku se ubírá 1 hodina českého jazyka a přidává 1 hodina informačních technologií, která bude propojovat učivo i českého jazyka.

Ve 4. ročníku se ubírá 1 hodina vlastivědy a přidává se 1 hodina informačních technologií. Upraveny jsou výstupy ČJS

V. Učební osnovy

1. Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

„Krásná, čistá, svatá řeč mateřská! Záhřevná jako samo slunce a jako i léto plodná a živá! Mělo by se jí vlastně říkat „druhá matka“. Když nás ta první opustí sklácena, nebo my když opustíme ji a vyjdeme do světa, ta druhá jde s námi a sprovází nás až k hrobu. Zahřívá naše srdce, řídí náš cíl, vede náš rozum. Stále nám připomíná, co sprosté a nehodné, a poukazuje nás k tomu, co milého, jemného, šlechetného“

Jan Neruda

1.1 Český jazyk a literatura

1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu český jazyk na 1. stupni ZŠ

V 1. a 3. ročníku je vyučováno 9 hodin týdně, ve 2. 8 hodin týdně, ve 4. a v 5. ročníku 7 hodin týdně v kmenových třídách. Předmět je tedy posílen o 7 hodin z disponibilní časové dotace.

Český jazyk je vedle matematiky uznáván jako hlavní vyučovací předmět. Dobré jazykové vzdělání a na něm vybudovaná jazyková kultura je věcí veřejného zájmu. Aby se každý absolvent naší školy mohl plně zapojit do dalšího vzdělávacího procesu, musí být schopen i náročnější myšlenky, správně chápat a získané poznatky i vlastní myšlenky výstižně a vhodně formulovat. Jazyková kultura je nezbytnou součástí kulturního projevu člověka.

Veškerá práce s dětmi má činnostní charakter. Ve výuce využíváme aktivizující vyučovací metody. Vzhledem k tomu, že dnešní čeština je jazykem s bohatou historií, sloužící vyjadřovacím potřebám v nejrůznějších oblastech lidského života, disponuje její kultivovaná forma alternativními způsoby vyjadřování.

Ve výuce klademe velký důraz na samostatnou práci dětí, odkláníme se od frontálního vyučování, pozornost učitele se zaměřuje na individuální možnosti, potřeby a zvláštnosti žáka.

Učivo je přizpůsobeno poznávacím, sociálním a emocionálním potřebám žáků a respektuje jejich individuální zvláštnosti, možnosti a potřeby.

Snažíme se o to, aby žák mohl být na různých úrovních úspěšný, aby mohl prožívat uspokojení z úspěchu, aby sám sebe vnímal jako plnohodnotného a schopného jedince, který se cítí ve školním prostředí bezpečně a je svým okolím přijímán a uznáván.

Cesta k ovládnutí pravopisu vede přes ovládnutí mluvnice. Pravopisný výcvik prolíná vyučováním mluvnickým a opírá se všude, kde je to možné, o poznání mluvnické.

V kapitolách o slohu pamatujeme na nejzákladnější poučení o těch slohových útvarech a postupech, které se v jazykové praxi vyskytují nejčastěji.

Čtení a literatura je předmětem jazykově-výchovného a literárně-výchovného charakteru a spolu se složkou jazykovou a slohovou je součástí komplexního vzdělávání v jazyce českém našich dětí. Dbáme na uvědomělost, správnost, plynulost, rychlost, výraznost. Rozvíjíme nejen schopnost texty přečíst, ale i uvědoměle a hluboce a soustředěně je poslouchat, učíme děti text esteticky vnímat, prožívat, chápat a hodnotit jej.

K tomuto učení slouží různé alternativní metody, které dostatečně využíváme.

Využíváme schopnosti dětí učit se srdcem a rozumem. Dáváme dětem možnost svobodné volby, rozhodování, spoluúčasti na vyučovacím procesu, protože taková svoboda dětí nebrzdí a neomezuje je ve smysluplném vzdělávání. Nedílnou součástí našeho úspěchu je spolupráce se zákonnými zástupci.

1.1.2 Klíčové kompetence v předmětu český jazyk na 1. stupni ZŠ

1.1.2.1 Kompetence k učení

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu českého jazyka na 1. stupni:

- poskytujeme žákům, aby organizovali a řídili vlastní učení, aby vybírali a využívali vhodné způsoby řešení
- umožňujeme žákům dostatečné množství procvičování, doplňování, hádanek, kvízů, rébusů, problémových cvičení...
- věnujeme maximální pozornost čtení s porozuměním, učíme žáky pracovat s různými texty, vyhledávat v nich klíčová slova, myšlenky, dělat výpisky, vytvářet myšlenkové mapy

- umožňujeme žákům především rozvíjení se při samostatné práci, vedeme je k plánování vlastního učení a k výběru činností podle zájmu i schopností
- poskytujeme žákům, aby užívání prvních obecně používaných termínů, znaků a symbolů bylo jednotné, a aby to vše bylo důsledně užíváno a uváděno do souvislostí a propojováno do širších celků
- poskytujeme žákům dostatečnou slovní zásobu prostřednictvím diskusí, motivačních rozhovorů, besed...
- zadáváme úkoly, při kterých žáci využívají PC, pracovat s knihami, slovníky, Pravidly a encyklopediemi za účelem vyhledávání a získávání nových informací

1.1.2.2. Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům dostatek poznatků, které vedou k řešení problémových úloh, a umožňujeme neustálou zpětnou vazbu. Učení tak není postaveno pouze na pamětně osvojených znalostech, ale žáci mají vždy možnost si potřebnou informaci vyhledat
- vedeme žáky k tomu, aby si vyžádali pomoc či radu vyučujícího nebo aby měli možnost spolupracovat ve skupině, poskytujeme společnou kontrolu každé samostatné práce, při níž žáci získávají jistotu, že pracovali správně, vysvětluje, jak postupovali, popřípadě jejich řešení obhajuje
- poskytujeme žákům prostředky k využití získaných komunikativních dovedností (jde zejména o dramatizaci, slohový výcvik, činnosti v literární výchově, besedy a alternativní metody výuky). Tímto vytváříme vztahy k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi, schopnosti reagovat na běžné, ale i nečekané životní situace.

1.1.2.3. Kompetence k řešení problémů

- zadáváme žákům problémové úkoly, zařazujeme metody, při kterých žáci sami objevují, tvoří, řeší, vyslovují závěry
- umožňujeme žákům pracovat s chybou jako s příležitostí hledat správné řešení (vyhledávat chyby, opravovat je pomocí Pravidel, slovníků)
- klademe problémové otázky, vedeme žáky, aby o nich diskutovali, sami je formulovali

- zadáváme úkoly, při kterých žáci pracují i s naučnou literaturou, slovníky, Pravidly, vyhledávají v nich odpovědi k učivu a rozšiřují si tak své vědomosti i čtenářské dovednosti

1.1.2.4. Kompetence občanské

- společně se žáky vytváříme kritéria chování, spolupráce a kritéria hodnocení, důsledně dbáme na dodržování dohodnutých pravidel
- zařazujeme do života třídy aktivity žáků reprezentující školu, obec (recitační soutěže, kulturní vystoupení, příspěvky do novin, časopisů)
- využíváme učení pomocí napodobování, působení vzorů a příkladů
- seznamujeme s texty, články zaměřenými na environmentální výchovu

1.1.2.5. Kompetence sociální a personální

- zadáváme takové úkoly, při kterých žáci spolupracují, vzájemně si pomáhají, povzbuzují, oceňují se, diskutují spolu, žáci se podílejí společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- zařazujeme metody dramatizace pro navozování a řešení různých nepříjemných životních situací, s nimiž se žáci setkávají
- zadáváme diferencované úkoly, aby žáci zažili úspěch, poznali a využili své individuální schopnosti
- vytváříme modelové situace, zařazujeme do výuky příklady ze života, literatury
- navozujeme příjemnou atmosféru, vnímáme a okamžitě řešíme problémy ve skupině i mezi jednotlivci

1.1.2.6. Kompetence pracovní

- zařazujeme do výuky co nejvíce rozmanitých praktických činností
- společně se žáky vyrábíme pomůcky do výuky

- zadáváme dlouhodobé úkoly, při nichž musí žáci své činnosti organizovat a plánovat
- vyžadujeme dokončování každé práce v co nejvyšší kvalitě a stanoveném čase s ohledem na individuální schopnosti žáků
- vedeme žáky, aby používali bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržovali vymezená pravidla, plnili povinnosti a závazky, adaptovali se na změněné pracovní podmínky

1.1.3 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 1. období

1.1.3.1 Komunikační a slohová výchova

žák

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

1.1.3.2 Jazyková výchova

žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

1.1.3.3 Literární výchova

žák

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

1.1.4 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 2. období

1.1.4.1 Komunikační a slohová výchova

žák

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

1.1.4.2 Jazyková výchova

žák

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

1.1.4.3 Literární výchova

žák

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Jazykové vyučování, Psaní		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
spisovně se vyjadřuje z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu odpovídajících možnostem žáka 1. ročníku - rozliší věty, slova, slabiky, hlásky (písmena) - dokáže srozumitelně mluvit, uvědoměle číst, vyjádřit svoji zkušenost - píše správné tvary písmen a číslic ve větších velikostech a liniatuře - píše a spojuje písmena, slabiky a slova, interpunkci, znaménka - dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova - převádí slova a věty z podoby mluvené do podoby psané - dodržuje čitelnost a úhlednost psaného projevu při zachování základních hygienických a pracovních návyků	věta, slovo, slabika, hláska - písmeno malé, velké tištěné, psané - tečka, čárka, otazník, vykřičník, hlasité a tiché čtení - článek, nadpis, řádek - prosba, poděkování, omluva, blahopřání - rozlišení věty, slova, slabiky a hlásky z hlediska potřeb čtení a psaní - poznávání písmen abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám - rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení - uvědomělé čtení, plynulé spojování slabik a slova, výslovnost délky hlásek - sdělování krátkých zpráv - krátké mluvené projevy - činnosti a přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní a kresebné cviky velkých tvarů - základní hygienické návyky: sezení, držení tužky, umístění sešitu a jeho sklon, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem - psaní jednotlivých prvků písmen a číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky) - orientace v liniatuře, individuální použití pomocné liniatury - kvalitativní znaky písma - poznávání psaní a osvojování písmen, slabik, slov - psaní krátkých slov a jednoduchých vět - opisování podle předlohy, přepisování, diktát, autodiktát - psaní velkých počátečních písmen vlastních jmen a prvního slova věty - vytváření základů rukopisu: čitelnost, úhlednost a celková úprava písemného projevu	Průřezová témata: 1. Osobnostní a sociální výchova - základy společenského chování (poděkovat, požádat, pozdravit) - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti 2. Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět - četba námětů z učiva prvouky 2. Dopravní výchova - cesta do školy 3. HV - hra na tělo, hudební rytmus, říkadla, hymna 4. VV - hra s linií, grafický záznam pohybu - nácvik písma, malba a kresba ilustrace 5. PČ - modelování, stříhání, skládání, manipulativní činnosti s papírem pro rozvoj poznávání písmena, slabiky, slova a věty

Čtení a literární výchova		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
plynule čte jednoduchý text s porozuměním - recituje kratší básnický text - umí některá rozpočítávadla, říkanky - dokáže se orientovat se v textu Slabikáře, čítanky a jiného textu pro děti - všímá si ilustrací literárních děl pro děti, zná některý dětský časopis	výcvik čtení - přípravná cvičení sluchová a zraková, správné čtení slabik a uvědomělé čtení snadných slov a krátkých vět se zřetelnou spisovnou výslovností - hlasité čtení ukázek ze Slabikáře, čítanek a časopisů - poslech literárních textů pro děti a mládež - rozpočítávadla, hádanky, říkadla, přísloví - básně pro děti a o dětech - přednes říkadel, krátkých básní - vyprávění, pohádka - co rádi posloucháme, co rádi čteme - poznáváme postavy pohádky a seznamujeme se s postavami povídky ze života dětí - hodnotíme vlastnosti postav - vyjadřujeme své pocity z četby - učíme se porozumět pojmům a výrazům při praktické činnosti: říkadla, rozpočítadla, hádanka, pohádka, báseň, loutkové divadlo, maňáskové divadlo, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace	

2. ročník

Jazykové vyučování

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmět. vztahy
pracuje s větou jako jednotkou projevu	čeština – abeceda a písmo	<u>Průřezová témata:</u> 1. Osobnostní a sociální výchova: základy společenského chování (poděkovat, požádat, pozdravit) - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti 2. Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. Člověk a jeho svět: místopisné názvy - velká písmena 2. Dopravní výchova: cesta do školy, ze školy, do města 3. HV - hra na tělo, hudební rytmus, říkadla 4. VV - hra s linií, grafický záznam pohybu - nácvik písma, malba a kresba ilustrace 5. PČ - modelování, stříhání, skládání, manipulativní činnosti s papírem pro rozvoj poznávání písmena, slabiky, slova a věty
používá spojky v souvětí i větě jednoduché	- věta – jednotka jazykového projevu, rozlišování české věty od jiných jazyků, procvičování v mluveném a psaném projevu, psaní jednoduchých vět	
dodržuje pořádek slov ve větě	- procvičování v užití nejfrekventovanějších spojek, sled vět v řeči mluvené a psané	
rozeznává věty dle postoje mluvčího	- pořádek vět, odlišování a zdůvodňování druhů vět s náležitými znaménky	
orientuje se v rozdělení hlásek, tvoření slabik (dělení slov jednoduchých)	- druhy vět podle postoje mluvčího	
dodržuje správnou výslovnost v psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě,	- věta, slovo, třídění slov, spojování dvou nebo více vět	
poznává podstatná jména a slovesa	- slovní význam – slovo nadřazené, podřazené, souřadné, citově zabarvené, spisovné, nespisovné	
rozlišuje obecná a vlastní jména	- pořádek slov ve větě	
průběžně se seznamuje s pravopisem jmen, učí se respektovat základní formy společenského styku, cvičí se ve schopnosti vypravovat a popisovat	- slovo, slabika, hláska, písmeno,	
rozlišuje, nadřazuje a podřazuje slova	- rozdělení hlásek (samohlásky, souhlásky, dvojhlásky)	
rozlišuje hlásky	- psaní i/y po měkkých tvrdých souhláskách	
vyslovuje a píše souhlásky na konci a uvnitř slova	- souhlásky znělé a neznělé	
		</

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmět. vztahy
píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře a dodržuje sklon písma - správně spojuje písmena, slabiky, zachovává rozestup písmen, píše jednoduchý text - správně užívá velká písmena ve slovech i větě a diakritická znaménka - dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost, celkovou úpravu projevu a hygienické a pracovní návyky - umí napsat adresu, přání	nácvik psaní velkých tiskacích písmen pro výuku geometrie - psaní psacích písmen podle tvarových skupin s důrazem na štíhlost písmen, zvláště oválných s oblouky a kličkami, na dodržování stejnoměrné výšky písmen tvarově si podobných (e, l, v, V, c, C, č, Č, ch, Ch, o, O, z, Z, ž, Ž) a na rozestupy písmen ve slovech - procvičování spojování písmen o, v, b s ostatními písmeny, zvláště s písmeny e, r, z, prohloubením a protažením háčku - spojování písmen vratným tahem - umísťování diakritických znamének - dodržování jednotlivých tvarů písmen - aplikační cvičení: psaní adres, dopisu - úprava písemnosti- nadpis, odstavec	Průřezová témata: 1. Osobnostní a sociální výchova: základy společenského chování (poděkovat, požádat, pozdravit) - rozvoj schopnosti poznávání, sebezpoznání, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti 2. Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola 3. MV - divadlo, dramatizace, přednes
Čtení a literární výchova		
plynule čte s porozuměním - recituje básně - domýšlí jednoduché příběhy - převypráví příběh - orientuje se v textu čítanky a jiném textu pro děti - všímá si spojitosti textu s ilustrací - seznámí se se jmény některých známých autorů knih pro děti a nejznámějších ilustrátorů	plynulé čtení jednoduchých vět, hlasité a tiché čtení s porozuměním - užívání správného slovního přízvuku - poslech četby poezie a prózy - spojování obsahu textu s ilustrací, ilustrace, ilustrátor - vyprávění pohádek a povídek o dětech, dramatizace pohádky nebo povídky - přednes básní - řešení hádanek a slovních hříček - co rádi čteme, doporučujeme knihu spolužákovi - seznamujeme se s knihami o přírodě a věcech - poezie: báseň, verš, rým, rytmus, přízvuk, přednes (recitace) - próza: vyprávění, vypravěč, příběh, děj - divadlo: jeviště, herec, divák, maňasci, loutky	Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: lidové tradice a zvyky, tradice místního regionu 3. HV - hra na tělo, hudební rytmus, říkadla 4. VV - hra s linií, grafický záznam pohybu - nácvik písma, malba a kresba ilustrace 5. PČ - modelování, stříhání, skládání, manipulativní činnosti s papírem pro rozvoj poznávání písmena, slabiky, slova a věty
3. ročník		
Jazykové vyučování		

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
třídí slova podle významu, pozná slova jednoznačná a mnohoznačná, dokáže rozeznat slova citově zabarvená, spisovná i nespisovná - dokáže vytvořit k danému slovu opozita či synonyma - zvládne přehled i užívání vyjmenovaných slov a s tím i pravopis po obojetných souhláskách - rozlišuje slovní druhy - skloňuje podstatná jména - pracuje s mluvnickými kategoriemi podstatných jmen - správně píše obvyklá vlastní jména - určí osobu, číslo, čas u sloves, - rozliší slova ohebná od slov neohebných - odliší větu od souvětí, pozná skladební dvojice, všímá si významu slov - souvisle se vyjádří a dokáže klást otázky - vypravuje dle názorných pomůcek - popisuje jednoduché předměty i činnosti - pozná a vytvoří infinitiv sloves	nauka o slově - slovo a skutečnost - slova významově příbuzná - třídění slov podle významu, vyhledávání slov podobných a protikladných - slova jednoznačná a mnohoznačná - slovní přízvuk, správné kladení slovního přízvuku - vyjmenovaná slova, pamětní zvládnutí vyjmenovaných slov, jejich použití v textu - pravopis i/y po obojetných souhláskách - druhy slov - ohebné a neohebné slovní druhy, poznávání a rozlišování slovních druhů - rozlišování čísla jednotného a množného, rodu mužského, ženského, středního - vlastní jména - uvědomělé zvládnutí jmen osob, vyhledávání jmen zvířat, měst, vesnic, hor, řek (výcvik pravopisu) - slovesa - pojmenování děje, určování osoby, čísla a času - tvary sloves - časování, časování sloves v čase přítomném, minulém i budoucím, infinitiv - stylizace a kompozice, procvičování slovosledu - sestavování nadpisu a procvičování členění jazykového projevu - souvislé jazykové projevy - pojmenování předmětů, dějů - vytváření dovednosti klást otázky, - reprodukce textu	<u>Průřezová témata:</u> 1. Osobnostní a sociální výchova: - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti 2. MKV - jazyk, národy, národnostní skupiny a menšiny 3. EV - náměty ke cvičením z EV <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. Člověk a jeho svět: - četba námětů z učiva prvouky - lidové tradice a zvyky, tradice místního regionu 2. HV - hra na tělo, hudební rytmus, říkadla 3. VV - malba a kresba ilustrace, malba a kresba pocitů, nálady a zážitků z přečtené knihy, 4. PČ - manipulativní činnosti, práce s papírem - divadelní kulisy, dekorace k dramatickým činnostem

3. ročník

Jazykové vyučování

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
	vypravování - vypravování podle obrázků - ústní i písemný popis jednoduchých předmětů a činnosti - využívání jednoduché osnovy - společenský jazyk a jeho formy (požádání o informaci, podání stručné informace (i telefonicky), uvítání návštěvy, rozloučení se, sdělování přání, pozdravů(ústní i písemné), pohlednice, dopis Příklady rozšiřujícího učiva - vyhledávání zajímavých vlastních jmen z okolí bydliště, z plánek města, z vlastní četby - obecná jména lišící se použitím i/y, í/ý a jak je používat - jednoduché křížovky a hádanky - úryvky z beletrie - ilustrace, vypravování, popis - soutěže ze znalosti vyjmenovaných slov - pohotovost při vyhledávání slov podobných či protikladných - vtipné přání, různé druhy přijatelných pozdravů, co se nemá říkat návštěvám, jak potěšit kamaráda v nemoci apod. - popis domácích prací, vypravování s vtipnou zápletkou	

3. ročník

Psaní

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
- píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře, s dodržením sklonu písma (75°) a rozestupů písmen - píše čitelně, úhledně a přiměřeně hbitě - provádí kontrolu vlastního projevu - vyjádří se v jednoduchých formách psaného projevu - napíše krátký dopis	- upevňování správných tvarů písmen a číslic v souladu s normou psaní - odstraňování individuálních nedostatků v kvalitativních i kvantitativních znacích písma - automatizace psacího pohybu, dodržování hygienických návyků správného psaní - osobitý rukopis - plynulý, rychlý, úhledný projev - kontrola vlastního projevu - římské číslice - čtení a psaní - užití v praxi - letopočty - celková úprava pís. projevu v sešitě, zápisky, pracovní poznámky - vyplňování formulářů: podací lístek, poštovní poukázka, telegram	Průřezová témata: 1. Osobnostní a sociální výchova: - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání, psychohygiena, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti 2. MV - divadlo, dramatizace, přednes - tvorba do časopisu, školních novin 3. EV - náměty z EV do čtení
Čtení a literární výchova		4. VMEGS - evropští dětští autoři
- využívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě jednoduchých textů - recituje básnický text; - orientuje se v textu knih určených dětem - rozeznává různé typy vyjadřování autorů píšících pro děti - domýšlí příběh - vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu. - chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě.	Učíme se číst - plynulé čtení souvětí a vět, členění textu a větného přízvuku - rychlé čtení tiché, hlasité čtení, předčítání Pracujeme s literárním textem - vyprávění pohádky nebo povídky - přednes básně nebo úryvku prózy - dramatizace pohádky - pověsti místní, regionální Povídáme si nad knihou - knížka, kterou máme rádi - hledáme podstatu příběhu a jeho smysl - charakterizujeme literární postavy - vyjadřujeme své postoje ke knize - knihy do knihovničky Seznamujeme se se základy literatury - poezie: báseň s dějem, přirovnání - próza: pověst, povídka, postava, děj, prostředí - divadlo: dějství (jednání), herec - literatura umělecká a věcná - výtvarný doprovod: ilustrace, ilustrátor	Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: - četba námětů z učiva prvouky - lidové tradice a zvyky, tradice místního regionu 2. HV - hra na tělo, hudební rytmus, říkadla 3. VV - malba a kresba ilustrace, malba a kresba pocitů, nálady a zážitků z přečtené knihy, 4. PČ - manipulativní činnosti, práce s papírem - divadelní kulisy, dekorace k dramatickým činnostem
4. ročník		
Jazykové vyučování		

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
porovnává význam slov, všímá si spisovné podoby slov a porovnává ji s užívanými nespisovnými slovy - pozná stavbu slov - uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách - určuje slovní druhy - skloňuje podstatná jména, časuje slovesa, respektuje shodu přísudku s podmětem - rozliší větu jednoduchou a souvětí, pracuje s holou větou - rozliší věty s podmětem, který není vyjádřen podstatným jménem	stavba slov - kořen, přípona a předpona – poznávání kořenu a rozlišování částí příponové a předponové - předložky – rozlišování předpon a předložek - vyjmenovaná slova - upevňování - slovní druhy – určování slovních druhů - podstatná jména – skloňování, vzory - slovesa - upevňování, časování - slovesné způsoby – oznamovací a rozkazovací - věta, souvětí, určování vět v souvětí - stavba věty – rozlišování věty jednoduché a souvětí, spojování vět spojovacími výrazy - skladební dvojice - stavba věty - podmět a přísudek – určování podmětu a přísudku - shoda přísudku s podmětem – psaní i/y v přítčestí minulém (bez ověřování) - přímá řeč – řeč mluvčího	Průřezová témata: 1. Osobnostní a sociální výchova: - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání, komunikace, spolupráce, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti 2. MKV - jazyk, národy, národnostní skupiny a menšiny - kulturní život místního regionu 3. EV - náměty ke cvičením z EV 4. VMEGS - cizí jména, názvy - evropští dětští literární autoři 5. MV - divadlo, dramatizace, přednes, tvorba do časopisu a školních novin - fungování a vliv médií, film, televize Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: - náměty do cvičení a ke čtení z učiva přírodovědy a vlastivědy - popis živočicha, rostliny - názvy, jména 2. Dopravní výchova - popis kola, dopravní situace, nehody, vypravování - zážitky z cestování 3. VV - malba a kresba ilustrace, vyjádření pocitů, nálady a zážitků z literárních děl 4. PČ - manipulativní činnosti, práce s papírem - divadelní kulisy, dekorace k dramatickým činnostem
Čtení a literární výchova čte plynule a správně - prokáže, že textu porozuměl - využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech - vyjádří své pocity z četby, z poslechu pořadu, z divadelního či televizního představení - vyhledává informace v učebnicích, dětských encyklopediích - všímá si rozdílů zpracování textu krásné literatury a literatury umělecko-naučné - rozumí literárním pojmům (přirovnání, zosobnění, bajka, dramatizace, próza, poezie, encyklopedie) při praktické činnosti	poezie: lyrika (píseň), epika, jednoduché pojmenování, rytmus básní - próza: pověst, povídka, bajka, sběratelská a autorská pohádka, hlavní a vedlejší postavy - divadlo: jednání, konflikt a jeho řešení - film, televizní inscenace - kulturní život regionu – významní autoři - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod - zážitkové čtení a naslouchání - poslech literárních textů	

5. ročník

Jazykové vyučování

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
využívá jazyka jako nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání jak ve škole, tak v běžném životě - užívá průběžně spisovnou výslovnost a pravopis - využívá přídavná jména při stylistickém projevu ústním i písemném - nezaměňuje kategorie podstatných jmen a sloves - pracuje s různými typy souvětí - umí základní pravidla interpunkce a využívá je v praxi - pracuje s Pravidly českého pravopisu - orientuje se v encyklopediích určených dětem a mládeži - umí si poradit v běžném společenském styku, zvládá vyplňování běžných tiskopisů - vypravuje, popisuje, rozšiřuje si slovní zásobu - upevňuje pravopis i/y po obojetných souhláskách (mimo koncovku)	průběžné osvojování jazyka jako nástroje dorozumívání - stavba slova - souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene - upevňování, určování kořene, předpon, přípon - slovtvorný rozvor - vyznačování slovtvorných základů - výcvik v pravopise – užití správných koncovek - přídavná jména odvozená od jmen zakončených na –s/-ský, ští - zdvojené souhlásky - předpony s-, z-, vz- - předložky s, z - skupin bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně, (bje, vje, tam, kde se setká předpona ob- a v- s kořenem na je-) - dělení slov na konci řádku - pravopis i/y po obojetných souhláskách (mimo koncovku) - mluvnické kategorie podstatných jmen – výcvik v pravopise - určování pádů, čísla, rodu, vzoru; skloňování jmen podle vzorů - rozlišování druhů přídavných jmen – pravopis - slovesa – mluvnické kategorie, prvotní procvičování tvarů podmiňovacího způsobu - zájmena - nahrazování podstatných a přídavných jmen zájmeny - rozlišování číslovek v textu, druhy - skloňování číslovek základních - skladba – základní větné členy - podmět vyjádřený i nevyjádřený - užívání podmětu několikanásobného, rozvitého ve větách - přísudek slovesný - osvojování shody přísudku s podmětem - určování věty jednoduché - přímá řeč - využívání interpunkce ve slohovém výcviku(Pravidla čes. pravopisu)	Průřezová témata: 1. Osobnostní a sociální výchova: - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti 2. MKV - jazyk, národy, rasismus, xenofobie, národnost 3. EV - náměty ke cvičením z EV Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: jazyková a slohová cvičení na témata z učiva PŘ, VL 2. Dopravní výchova - popis kola, dopravní situace, nehody, vypravování - zážitky z cestování 3. HV - motivační písně 4. PČ - manipulativní činnosti, práce s papírem - tvorba názorných pomůcek a přehledných tabulek

5. ročník

Jazykové vyučování

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
	- reprodukce jednoduchých textů - vypravování - popis předmětu, děje, pracovního postupu - dopis, jeho části - vyplňování tiskopisů – poštovní poukázka, průvodka, podací lístek	Průřezová témata: 1. Osobnostní a sociální výchova: - rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti 2. MKV - jazyk, národy, rasismus, xenofobie, národnost 3. EV - náměty z EV do čtení 4. VMEGS - evropské dětské autoři 5. MV - divadlo, dramatizace, přednes - tvorba do časopisu, školních novin
Čtení a literární výchova		
hovoří souvisle o přečteném textu, vyjádří své názory a pocity - odliší vyprávění literární od faktického - vyhledává informace ve slovnících a dalších různých textech - orientuje se v nabídce dětské literatury - využívá pro vlastní četbu školní a místní knihovnu - zaznamenává si zajímavé myšlenky	výrazné čtení uměleckých textů (včetně knih), studijní čtení naukových textů - předčítání, recitace - reprodukce textu – rozlišování podstatného od méně podstatného - hlavní myšlenka literárního díla nebo ukázky - veršovaná poezie, poetická próza - co nás v knihách zajímá - všímání si postojů literárních postav - porovnávání ilustrací různých výtvarníků - hodnocení různých vydání knih - co nám přináší rozhlasový pořad a televizní vysílání - čím nás zaujala televizní inscenace příběhu ze života děti - porovnáváme různé typy divadelních představení (loutky, maňásci, živí herci), všímáme si práce herců, hovoříme o divadle - poezie: lyrika, epika (bajka), přirovnání, básnický přívlastek, zosobnění - próza: čas a prostředí děje povídky, hlavní a vedlejší postavy, řeč autora, řeč postav - film: loutkový, kreslený, hraný - televizní inscenace – scénář - kulturní život regionu	Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: jazyková a slohová cvičení na témata z učiva PŘ, VL 2. Dopravní výchova - vypravování - zážitky z cestování, dopravních situací a nehod, první pomoc 3. HV - motivační písně 4. VV - malba a kresba ilustrace, vyjádření pocitů, nálady a zážitků z přečtené knihy 5. PČ - manipulativní činnosti, práce s papírem - divadelní kulisy, dekorace k dramatickým činnostem

1.2. Anglický jazyk

1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu anglický jazyk na 1. stupni ZŠ

Seznámení s cizím jazykem na naší škole začíná obvykle již v prvním ročníku formou kroužku pro děti mající o tento jazyk zájem. Zatím se u nás vyučuje pouze angličtina, kterou si zákonní zástupci zvolili z nabídky výuky cizích jazyků. Děti se formou poslechu a mluvení pomalu seznamují s prvními anglickými slovíčky, zejména jejich zvuky a rytmy. Nenásilnou formou získávají první zkušenosti s výukou angličtiny.

Postupně pak přechází do výuky ve druhém ročníku, která je v každém případě stimulující a zábavná, snažíme se vyvolat u žáků zájem a motivaci a předpokládáme, že žákům vydrží během jejich dalšího jazykového vzdělávání. I v tomto ročníku se při práci s dětmi zpočátku zaměřujeme na mluvení a poslech, ke psaní a čtení přistupujeme až ve 3. ročníku.

Je všeobecně známo, že stejným způsobem, jakým se děti učí svůj mateřský jazyk, si osvojují také cizí jazyk. To znamená, že poslech a porozumění jsou na vyšší úrovni, než je jejich schopnost produkce. Je třeba užívat přirozené struktury a každodenní fráze, které jsou představovány především v příbězích. V příbězích můžeme využít jasných ilustrací a zvukových efektů. A tak, i když dítě všechno neumí, je schopno příběhům porozumět bez větších problémů. K porozumění přispíváme též tónem a intonací mluvidel.

V dalších ročnících pak upevňujeme a rozvíjíme učivo, které se doposud děti naučily. Opětované používání známého jazyka dodá dětem pocit sebevědomí, které jim dovolí přenášet nové učivo do různých rozdílných souvislostí. Důraz stále klademe na rozvoj dovednosti poslechu a mluvení. Obě tyto dovednosti se procvičují systematicky a se zvyšující se náročností v příbězích, písničkách a situacích ve třídě.

Postupně přivedeme žáky ke schopnosti jednoduché komunikace, rozvíjíme všechny čtyři základní řečové dovednosti počínaje poslechem a mluvením, postupně zahrnujeme čtení a psaní se vzrůstajícím důrazem na plynulost a přesnost. Umožňujeme žákům, aby byli schopni smysluplně komunikovat o sobě, své rodině, spolužácích a používat standardní fráze v určitých situacích. Podporujeme a rozvíjíme schopnost učit se včetně postupů, jak si zapamatovat nový jazyk, jak používat znalosti a dovednosti z mateřského jazyka při učení se cizí řeči, jak používat vizuálních podnětů k odhalování významu, jak využívat logického myšlení. Pomáháme žákům vyvinout porozumění pro jiné kultury, země, zvyky a lidi a sledujeme morální a sociálně vzdělávací cíle.

V 1. ročníku vyučujeme 1 hodinu týdně, ve 2. ročníku vyučujeme 2 hodiny týdně, ve 3. – 5. ročníku 3 hodiny týdně.

1.2.2 Klíčové kompetence v předmětu anglický jazyk na 1. stupni ZŠ

1.2.2.1 Kompetence k učení

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu anglického jazyka na 1. stupni:

- zařazujeme vhodně vybrané a didakticky rozpracované písničky, hry a říkanky - žáci od prvního okamžiku mají pocit, že ihned rozumí, umí pozdravit, představit se
- umožňujeme prezentaci zvládnutých říkanek, písniček, drobných textů, krátkých písemných projevů (volné psaní doplněné kresbou) - žáci hodnotí potleskem, obrázkem smailíka - učí se být kritičtí
- napomáháme k osvojování si základů výslovnosti a pravopisu CJ - učí se je spojovat a využívat svých poznatků k tomu, aby mohli mluvit, číst a psát
- vedeme žáky k tomu, aby uměli využívat již nabytých poznatků k širšímu poznání - osvojená slovíčka se učí užívat k porozumění textu, odhadují význam příbuzných slov
- umožňujeme žákům orientovat se v cizojazyčných materiálech, používat terminologii CJ - pokyny v učebnicích, časopisech, žáci získávají postupně pasivní slovní zásobu apod.

1.2.2.2 Kompetence komunikativní

- od první vyučovací hodiny učíme žáky rozumět promluvám v cizím jazyce a reagovat na ně.
- učitel mluví jednoduše, naučí žáky pozdrav a jednoduše se představit
- žáci se učí rozumět promluvám co nejvíce lidí (pokud možno rodilých mluvčích) - učitel používá nahrávky s různými mluvčími, žáci se seznamují s hlasy mužů, žen různého věku, dětí
- učíme žáky reagovat různými způsoby na promluvy - volí vyjádření celou větou, ale i jednoslovné, přitakání či negaci spojuje s gesty, mimikou, věnuje pozornost i správné intonaci, která usnadňuje porozumění, síle hlasu apod.
- vedeme žáky k obměně modelových dialogů, aktuálních textů, říkanek či písniček a k jejich využívání v praktickém životě
- vedeme žáky k simulování co nejběžnějších životních situací a dialogů - důsledně střídá zapojení žáků, vymýšlí aktivity, aby žáci byli stejně schopni na otázky odpovídat jako je tvořit
- umožňujeme žákům se velmi nenásilně a jednoduše seznámit se s událostmi v zemích, jejichž jazyk se učí - formou symbolickou, obrázky, jednoduchými říkankami a texty

1.2.2.3 Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky formou nejrůznějších her k řešení zadaných problémů (vyhledej slova s daným písmenem, spoj slovo a obrázek, seřaď slova podle abecedy) - postupně se učí využívat svých zkušeností k pohotovějším a správnějším řešením

- k rozvoji této kompetence přispívá velkou měrou výcvik v poslechu a čtení a porozumění - žáci se učí řešit různé typy úkolů, postupně si je automatizují a spojují a jsou schopni se sami hodnotit
- vedeme žáky k tomu, aby postupně rozuměli nejrůznějším typům zadání ve všech pracovních materiálech - postupem času by se žáci měli osamostatňovat, učitel by měl dávat jen stručné, jasné a jednoznačné pokyny a nepřipouštět opakované vysvětlování
- vedeme žáky k tomu, aby se uměli dorozumět a vyřešit jakýkoliv komunikační problém - použít slovník, synonyma, obrázek, zapojit gesta, mimiku apod.

1.2.2.4 Kompetence občanské

- žáci si postupně osvojují systém povinností v rámci výuky CJ - vnitřní zásady vytvořené třídním kolektivem
- při aktualizaci učiva - svátky a výročí v České republice a v anglicky mluvících zemích - se žáci učí srovnávat tradice, kulturu, historii, vytvářejí si k nim pozitivní vztah, úctu a obdiv
- v rámci probírání témat jako můj volný čas, strava se žáci velmi jednoduše učí formulovat zásady zdravého životního stylu (co je a není zdravé, co dělám pro své zdraví, jím a nejím)

1.2.2.5 Kompetence sociální a personální

- výuka cizího jazyka u malých dětí je orientována na práci frontální a skupinovou - žáci se musí postupně učit ve skupinách pracovat
- učitel organizuje skupiny na počátku sám - jazykové aktivity vhodné pro rozdělení žáků do skupin - rozdává kolečka v několika barvách, rozdává obrázky zvířat, čísla, části vět - žáci si musí vyhledat partnera a vytvořit skupinu - žáci se tak učí pracovat ve skupinách různého složení, spolupracovat s kýmkoliv ze třídy
- při organizaci skupinové práce se žáci musí rozhodnout sami, komu bude přidělen jaký úkol, aby celkový výsledek byl co nejlepší - kdo bude sbírat informace, kdo bude psát, kdo bude kreslit, kdo bude prezentovat apod.
- v rámci evaluace se žáci učí hodnotit svou práci a její podíl na celkovém úspěchu, ale i podíl ostatních - žáci by se měli naučit respektovat rozdílné schopnosti a dovednosti svých spolužáků (někdo dobře mluví, někdo hezky zpívá, jiný se rychle zapamatuje slovíčka, ...) - učitel je k tomu nenásilně vede, hodnotí žáky z nejrůznějších pohledů
- učitel zpočátku sám hodnotí vývoj znalostí a dovedností jednotlivých žáků - vždy začne nejdříve hodnocením kladným, vyzdvihne pokrok, upozorní na nedostatky - žáci by postupně měli být schopni sami odhadnout, co se jim daří, v čem se zlepšili, co jim nejde

1.2.2.6 Kompetence pracovní

- žák si musí zvyknout na zcela nový způsob jazykové výuky
- žáci se musí učit efektivně a pohotově pracovat s učebnicí a pracovním sešitem

- žáci se musí naučit pracovat i s dalšími jazykovými materiály - hledat ve slovníku s fonetickým přepisem, vyhledávat informace v jednoduchých časopiseckých textech, ukazovat velká města na mapě apod.

1.2.3 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 1. období

1.2.3.1 Řečové dovednosti

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

1.2.4 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 2. období

1.2.4.1 Poslech s porozuměním

žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

1.2.4.2 Mluvení

žák

- *se zapojí do* jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

1.2.4.3 Čtení s porozuměním

žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

1.2.4.4 Produktivní řečové dovednosti

žák

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

1.2.4.5 Psaní

žák

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Nově jsou vytvořeny výstupy pro 1. ročník, výstupy pro 2. ročník jsou upraveny. Výstupy pro 3. – 5. ročník zůstávají beze změny.

Anglický jazyk	1. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Pozdravy		Pozdraví a odpoví na pozdrav. Zeptá se na něčí jméno, na stejnou otázku odpoví, představí se, poděkuje.
Jednoduché fráze pro představování, omluvu, poděkování		Zeptá se na něčí jméno, na stejnou otázku odpoví, představí se, poděkuje. Zeptá se: Kdo to je, Jak se máš, dokáže odpovědět. Rozumí důležitým slovům v pomalé řeči Pozdraví a odpoví na pozdrav.
Jednoduché fráze pro vyjádření nálady		Zeptá se: Kdo to je, Jak se máš, dokáže odpovědět. Řekne, které předměty se na daném místě nacházejí a kolik jich je
Předložky místa IN		Rozliší jednotné a množné číslo u podstatných jmen
Jednotné a množné číslo podstatných jmen		Počítá do 10, zeptá se kolik
Vyjádření počtu nebo množství		Pojmenuje a v mluvě rozezná základní barvy, zeptá se na barvu
Barvy		Rozumí důležitým slovům v pomalé řeči Rozdělí věci do skupin podle názvu, množství a barvy Počítá do 10, zeptá se kolik
Čísla 0 – 10		Řekne, které předměty se na daném místě nacházejí a kolik jich je Rozdělí věci do skupin podle názvu, množství a barvy Pojmenuje základní školní potřeby, na otázku Co to je? odpoví kladně i záporně.
Školní potřeby		Zeptá se Je to...? Rozdělí věci do skupin podle názvu, množství a barvy Pojmenuje nejznámější typy hraček, určí jejich množství
Hračky		Zeptá se Je to...? Rozdělí věci do skupin podle názvu, množství a barvy Představí členy své rodiny
Rodina		Zeptá se Je to...? Pojmenuje různé druhy oblečení.
Základní oblečení		Zeptá se Je to...? Rozdělí věci do skupin podle názvu, množství a barvy Rozumí a reaguje na jednoduché pokyny (open, close, come here...)
Základní pokyny		Zeptá se na věk a řekne svůj.
Věk, narozeniny		Zeptá se na místo, užívá předložku IN.

Anglický jazyk	1. ročník	
Názvy míst		Řekne, které předměty se na daném místě nacházejí a kolik jich je
		Rozumí důležitým slovům v pomalé řeči
Vánoce, Velikonoce		Pojmenuje základní atributy Vánoc a Velikonoc.

Anglický jazyk	2. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Jednoduché fráze pro vyjádření nálady.		- zeptá se: Kdo to je, Jak se máš, dokáže odpovědět
Jednotné a množné číslo podstatných jmen.		- pojmenuje a v mluvě rozezná ostatní barvy části svého těla a těla zvířat, další části oblečení, některá zvířátka, některé součásti bytového vybavení, ovoce a zeleninu, názvy jídla, potravin a nápojů, další členy rodiny
		- rozdělí věci do skupin podle názvu, množství a barvy
Vyjádření počtu nebo množství.		- pojmenuje a v mluvě rozezná ostatní barvy části svého těla a těla zvířat, další části oblečení, některá zvířátka, některé součásti bytového vybavení, ovoce a zeleninu, názvy jídla, potravin a nápojů, další členy rodiny
		- počítá do 20, sčítá a odčítá
		- rozdělí věci do skupin podle názvu, množství a barvy
Barvy		- pojmenuje a v mluvě rozezná ostatní barvy části svého těla a těla zvířat, další části oblečení, některá zvířátka, některé součásti bytového vybavení, ovoce a zeleninu, názvy jídla, potravin a nápojů, další členy rodiny
		- rozdělí věci do skupin podle názvu, množství a barvy
Číslo 0 – 20		- počítá do 20, sčítá a odčítá
		- rozdělí věci do skupin podle názvu, množství a barvy
Rodina		- pojmenuje a v mluvě rozezná ostatní barvy části svého těla a těla zvířat, další části oblečení, některá zvířátka, některé součásti bytového vybavení, ovoce a zeleninu, názvy jídla, potravin a nápojů, další členy rodiny
Ostatní části oblečení		- pojmenuje a v mluvě rozezná ostatní barvy části svého těla a těla zvířat, další části oblečení, některá zvířátka, některé součásti bytového vybavení, ovoce a zeleninu, názvy jídla, potravin a nápojů, další členy rodiny
Věk, narozeniny.		- počítá do 20, sčítá a odčítá
Názvy míst.		- pojmenují, kde zvířata žijí
		- používá některé předložky místa
Vánoce, Velikonoce, další svátky		- rozumí důležitým slovům v pomalé řeči

Anglický jazyk	2. ročník	
		- seznámí se s dalšími svátky (Den matek, Den otců...)
Sloveso can, can't		- vyjádří, co může nebo umí dělat
sloveso like, love		- zeptá se Do you like...?, tvoří krátkou odpověď
		- vyjádří, které jídlo má či nemá rád (I like, I love, I don't like...)
Sloveso have got		- používá sloveso have got
Zvířata a jejich vlastnosti		- používá člen neurčitý, číslovku nebo příd. jméno před podstatným jménem
		- rozliší jednotné a množné číslo u podstatných jmen
		- vyjádří přivlastňovací pád pro osoby
		- vyjádří vlastnictví přivlastňovacími zájmeny
		- vyjádří vlastnosti zvířat přídavnými jmény
Abeceda, spelling		- naučí se abecedu, speluje jednoduchá slova
Jídlo, potraviny a pití		- pojmenuje a v mluvě rozezná ostatní barvy části svého těla a těla zvířat, další části oblečení, některá zvířátka, některé součásti bytového vybavení, ovoce a zeleninu, názvy jídla, potravin a nápojů, další členy rodiny
		- používá člen neurčitý, číslovku nebo příd. jméno před podstatným jménem
		- rozliší jednotné a množné číslo u podstatných jmen
Základní části bytového vybavení		- pojmenuje a v mluvě rozezná ostatní barvy části svého těla a těla zvířat, další části oblečení, některá zvířátka, některé součásti bytového vybavení, ovoce a zeleninu, názvy jídla, potravin a nápojů, další členy rodiny
		- vyjádří přivlastňovací pád pro osoby
		- používá některé předložky místa
Slovesa základních činností		- rozšiřuje slovní zásobu o slovesa činností (skip, run, play, fly...)
		- vyjádří, co může nebo umí dělat
		- rozumí důležitým slovům v pomalé řeči
Ovoce, zelenina		- pojmenuje a v mluvě rozezná ostatní barvy části svého těla a těla zvířat, další části oblečení, některá zvířátka, některé součásti bytového vybavení, ovoce a zeleninu, názvy jídla, potravin a nápojů, další členy rodiny
		- počítá do 20, sčítá a odčítá
		- používá člen neurčitý, číslovku nebo příd. jméno před podstatným jménem
		- rozliší jednotné a množné číslo u podstatných jmen
		- zeptá se Do you like...?, tvoří krátkou odpověď
		- používá sloveso have got
		- vyjádří, které jídlo má či nemá rád (I like, I love, I don't like...)

Anglický jazyk	2. ročník	
Části těla		- pojmenuje a v mluvě rozezná ostatní barvy části svého těla a těla zvířat, další části oblečení, některá zvířátka, některé součásti bytového vybavení, ovoce a zeleninu, názvy jídla, potravin a nápojů, další členy rodiny
		- používá člen neurčitý, číslovku nebo příd. jméno před podstatným jménem
		- rozliší jednotné a množné číslo u podstatných jmen
		- vyjádří přivlastňovací pád pro osoby, používá sloveso have got

3. ročník

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy

- pojmenuje barvy - správně hláskuje anglickou abecedu - zná a používá čísla od 0 do 100 - rozumí základním pokynům, otázkám a povelům učitele - rozezná množné a jednotné číslo podstatných jmen - používá sloveso „to be“ v jednoduchých větách - používá sloveso „to have got“ v jednoduchých větách - používá člen neurčitý a/an - při popisu správně používá vazbu There is, There are - pojmenuje další věci ve třídě, vyjádří tohle je.... - jmenuje členy rodiny, popíše je pomocí jednoduchých přídavných jmen - vyjádří velikost přídavným jménem - zeptá se na věk a krátce odpoví - pojmenuje části bytu/domu a kde bydlí - vyjádří oblíbenost své hračky, kde v pokoji se nachází, porovná dvě věci (the same/different) - popíše lidské tělo, části obličeje - pojmenuje a popíše domácí mazlíčky, vyjádří jejich oblíbenost - pojmenuje další věci spojené s Vánocemi, popřeje šťastné Vánoce - řadí číslovku, zájmeno, příd. jméno a podst. jméno - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného a mluveného textu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- názvy barev - anglická abeceda - čísla 0 – 100 - základní pozdravy, příkazy, povely - množné číslo pravidelných podstatných jmen - sloveso „to be“ (přítomný čas, otázky, krátká odpověď, zápor) - sloveso „to have got“ (přítomný čas, otázky, krátká odpověď, zápor) - osobní zájmena, zájmeno his, her - člen a/an - vazba „There is / There are“ - předložky místa: in, under, on, next to - předložkové vazby at, in, from, for Témata a slovní zásoba: - My classroom: základní školní potřeby - My family: členové rodiny, popis postavy, přídavná jména - Party: oslava narozenin - My home: popis domu, bytu, ve městě, na vesnici - My room: hračky, nábytek, jejich jednoduchý popis - Me and my friends: popis lidského těla, obličeje - My pets: domácí mazlíček, jeho popis, oblíbenost - Christmas	Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopnosti poznávání, soustředění a pozornosti, zapamatování, sebezpoznání, seberegulace (hlavolamy, hádanky, vybarvování obrázků, vystřihování a správné zařazování obrázků, tvorba obrázkového slovníčku) Komunikace (řeč předmětu - tvorba přání k narozeninám a k Vánocům) Multikulturní výchova - Kulturní difference (povídání si o jedinečnosti každého člověka a o jeho individuálních zvláštностech, o rodině, povídání si o způsobech slavení svátků Vánoc v různých zemích) Lidské vztahy - povídání si o právu všech lidí žít společně a vzájemně se tolerovat na příkladu lidí a rodiny Výchova myšlení v evropských souvislostech Evropa a svět nás zajímá Hudební výchova Výtvarná výchova Dramatická výchova Matematika

4. ročník		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
- pozdraví, představí se, plní úkoly zadané anglicky - odpovídá, žádá a odpovídá na žádost - vyjádří, který sport umí nebo neumí (sloveso can) - vyjádří a zeptá se, zda něco má nebo nemá rád - vyjádří a zeptá se, co mají/nemají lidé právě na sobě, odpoví - správně vyjádří 3. osobu u pravidelných sloves - vyjádří čas, zeptá se na čas a používá správné časové předložky - mluví o tom, co lidé právě dělají, rozlišuje prostý a průběhový přítomný čas u sloves - mluví o svých sportovních a hudebních schopnostech - pojmenovává potraviny, zeptá se, co druhý má rád - seznamuje se s hlavními jídly dne, tvoří otázky a odpovídá - mluví o počasí a ročních obdobích - vyjádří, které činnosti a sporty dělá v různých ročních obdobích - mluví o koníčcích, co dělá ve volném čase - mluví o škole a rozvrhu, popíše činnosti, které dělá během dne, nakreslí a napíše plán dne/týdne - mluví o oblečení, popíše barvu a vzor - vymění si s partnerem informace o sobě, odkud pochází, kde bydlí, jaké je národnosti, a které jazyky zná nebo nezná, vyhledá potřebné informace - jmenuje některá povolání a vyjádří, co kdo dělá - pojmenuje věci spojené s Velikonocemi, popřeje šťastné Velikonoce - zazpívá písničky, říká básničky, účinkuje ve hře - rozumí jednoduchému poslechovému textu - vytvoří svůj „pas“, vyplní formulář - napíše krátké věty o sobě	- sloveso can (přítomný čas, zápor, otázka a krátká odpověď) - sloveso like (přítomný čas, zápor, otázka a krátká odpověď) - sloveso wear v průběhovém čase (přítomný čas, zápor, otázka a krátká odpověď) - 3. osoba u sloves (přítomný čas, otázky, negativ) - časové předložky – in, on, from – to, at - určování hodin a času - průběhový čas u sloves (přítomný čas, zápor, otázka a krátká odpověď) Témata a slovní zásoba: - My hobbies: slovesa popisující pohyb, sport, hudební nástroje - My favourite food and drink: názvy jídla a pití, potraviny - Leisure time activities: roční období, počasí, koníčky - My school: názvy vyučovacích předmětů, aktivity během dne, části dne - Clothes: názvy oblečení, jejich popis (barva, vzor) - People: názvy zemí (států), národností, jazyk, povolání - Jobs: názvy povolání, vyjádření, co kdo dělá - Easter	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k jinakosti. (Velikonoce v různých zemích, národnost, bydliště, jazyk) Multikulturní výchova – multikulturalita, význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace Matematika Dramatická výchova (písničky, básničky a hry) Člověk a jeho svět (zeměpisná orientace, zvířata a jejich prostředí) Člověk a svět práce (vlastní výrobky) Výtvarná výchova

5. ročník		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
- vyjádří a zeptá se, čím chce být, co chce a nechce dělat, krátce odpoví - zeptá se, který druh knih a filmů má/nemá rád - zeptá se a vyjádří, kterou činnost má/nemá rád - zná a používá řadové číslovky do 20 - vyjádří ústně i písemně datum - zeptá se a odpoví na cenu zboží - zná a používá základní konverzační fráze při nakupování, použije „I'd like“, vede rozhovory - jmenuje některé druhy obchodů - zná a používá minulý čas slovesa to be v jednoduchých větách a otázkách. Tvoří krátké záporné odpovědi. - mluví o zvířatech, kde žijí, čím se živí, vytvoří krátký referát - ptá se a odpovídá na otázky o zvířatech - mluví o minulosti, popíše zvířata - zná a používá minulý čas slovesa to have got - správně vyjádří časové údaje a čas - vyjádří: I was/We were ago, last - zná a používá minulý čas slovesa I could/ I couldn't - vyjádří, co uměl/neuměl v minulosti - používá minulý čas některých pravidelných a nepravidelných sloves, tvoří otázky a krátké odpovědi - mluví o svých plánech na prázdniny, vyjadřuje budoucí čas pomocí vazby going to nebo průběhového času, napíše krátký dopis - vytvoří a napíše plán na prázdniny - mluví o USA, Kanadě, Austrálii a Velké Británii, zná a vyhledává informace a zvláštnosti, zná některé známé osobnosti	- sloveso want (přítomný a minulý prostý čas, zápor, otázka a krátká odpověď) - řadové číslovky - vyjádření datumu - sloveso „to be“ (minulý prostý čas, otázky, krátká odpověď, zápor) - sloveso „to have got“ (minulý prostý čas, otázky, krátká odpověď, zápor) - sloveso „to can“ (minulý prostý čas, otázky, krátká odpověď, zápor) - minulý čas pravidelných sloves (kladné věty, otázky a krátké odpovědi) - minulý čas některých nepravidelných sloves (saw, bought, went) - budoucí čas: pomocí going to, pomocí průběhového času Témata a slovní zásoba: - Shopping: rozhovory při nakupování, druhy a žánry filmů a knih, názvy obchodů, cena zboží, fráze I'd like - Birthday: názvy měsíců, oslava narozenin - Animals: názvy hospodářských zvířat, zvířat v ZOO, místa, kde zvířata žijí - In the past: jednotky času, „ago, last“ - Leisure time activities: další názvy sportů, hudebních nástrojů a časových výrazů - Holiday: prázdninové aktivity a činnosti - Countries and continents: názvy zemí, států, národnosti, jazyky, základní charakteristika anglicky mluvících zemí (Velká Británie, USA, Kanada, Austrálie)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic – anglicky mluvící země Multikulturní výchova - význam angličtiny jako prostředku nadnárodní komunikace a studia Člověk a zdraví (zdravý životní styl, sporty, aktivity) Člověk a kultura (písničky, básničky a dramatizace) Člověk a jeho svět (zeměpisné reálie, zvířata a jejich prostředí, prehistorická zvířata) Výtvarná výchova – zvířata Pracovní výchova – plakát (plán na prázdniny) Hudební výchova – hudební nástroje Matematika – ceny, kupecká matematika, datumy

5. ročník		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
Reálie Nakupuje v eurech, vyjádří cenu v eurech, mluví o datu, pojmenuje a mluví o svátcích: Vánoce, Nový rok, Sv. Valentýn, Velikonoce. Mluví o Velké Británii a o Praze		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k jinakosti, srovnání zvyků a tradic Multikulturní výchova - význam angličtiny jako prostředku nadnárodní komunikace a studia
Čtení Čte přiměřeně dlouhé texty z učebnice: básničky, pohledy, rozvrh hodin a televizní program.	texty, komiksy a dodatečné materiály z učebnice	Člověk a zdraví (zdravý životní styl, sporty) Člověk a kultura (písničky, básničky a dramatizace) Člověk a jeho svět (zeměpisné reálie, zvířata a jejich prostředí, prehistorická zvířata)
Poslech Rozumí přiměřeně obtížným nahrávkám z učebnice a jazyku učitele.	poslech z učebnice, písničky, básničky, jazyk učitele	
Psaní Napíše pohled a jednoduchý dopis. Píše anglické věty a krátké texty.	materiály z učebnice a pracovního sešitu	Matematika, sčítání a odčítání, porovnání čísel
Používá dvojjazyčný slovník.	slovník k učebnici v pracovním sešitě	

2. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

2.1 Matematika

2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu matematika na 1. stupni ZŠ

Ve všech ročnících vyučujeme 5 hodin týdně v kmenových třídách. Předmět je tedy posílen o 5 hodin z disponibilní časové dotace.

Při výuce matematiky vycházíme z vlastních zkušeností dětí, získaných již v předškolním období, a z přirozené touhy dětí „umět počítat“. Je vhodné, jestliže děti získávají matematické poznatky prostřednictvím řešení úloh z praktického života a prostřednictvím různých činností, které mohou mít např. ráz hry. Velký důraz klademe tedy na řešení slovních úloh, logické osvojení si učiva žáka a na jeho uvědomělé využívání při řešení situací z reálného života. Děti v rámci školní výuky učíme vyhledávat, zpracovávat a hodnotit získané informace, pracovat s různými tabulkami, diagramy, grafy a soubory, což jsou činnosti, které úzce souvisejí s rozvíjením kombinačního myšlení.

S žáky často pracujeme ve skupinách, které vytváříme v jednotlivých třídách podle potřeby. Tím je zajištěna prostupnost jednotlivých skupin a žák může pracovat v té skupině, která mu nejvíce vyhovuje z hlediska předpokladů, nadání, zájmu a ochoty na sobě pracovat. Nároky na žáky ve skupinové práci klademe z hlediska probíraného učiva a očekávaných výstupů.

Výuku dále zaměřujeme na samostatnou práci žáků, na řešení problémových situací, sebekontrolu, didaktické hry, počtářské soutěže, s důrazem na charakter učení. Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Matematika a její aplikace zařazujeme průřezová témata RVP ZV, např. environmentální výchova a výuka prolíná i jinými předměty, jako jsou Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda, Český jazyk.

Nejvíce do výuky matematiky integrujeme průřezové téma Environmentální výchova. Probíhá formou projektového vyučování. V 1. a 2. ročníku jde vždy o jeden projekt. Ve 3., 4., a 5. ročníku jsou to pak již nejméně dva projekty za školní rok.

2.1.2 Klíčové kompetence v předmětu matematika na 1. stupni ZŠ

2.1.2.1 Kompetence k učení

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu matematika na 1. stupni:

- poskytujeme žákům dostatečné množství úloh, hádanek, kvízů, rébusů, grafů, tabulek k rozvíjení logického a abstraktního myšlení
- při řešení matematických úloh vedeme ke vhodnému výběru metod, organizace, plánování
- vytváříme u žáků dostatečnou zásobu matematických nástrojů k řešení problémových úloh (početní operace, metody řešení úloh)
- vedeme žáky k systematizaci, třídění informací a hlavně k využití v praktickém životě
- nabízíme úkoly k prohlubování učiva, k vlastnímu seberozvíjení

2.1.2.2. Kompetence komunikativní

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu matematika na 1. stupni:

- poskytujeme žákům dostatečné množství úloh, ve kterých je vedeme ke správné a srozumitelné prezentaci postupů a řešení úloh, jejich výsledků
- v úlohách žák dokáže diskutovat o problému, navrhopvat možná řešení, obhájit svůj názor
- vyžadujeme kultivovanost v písemném i ústním projevu
- nabízíme využití všech dostupných informačních a komunikačních technologií
- používáme správně všechny možné způsoby komunikace v matematice - matematické symboly, znaky
- k zápisu používáme arabské a římské číslice, diagramy, grafy, tabulky

- vedeme žáky k využívání získaných komunikativních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

2.1.2.3. Kompetence k řešení problémů

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu matematika na 1. stupni:

- poskytujeme žákovi dostatečné množství problémových úloh a příkladů z reálného života, ze známého a přirozeného prostředí
- vedeme žáky k samostatnému řešení těchto úloh
- při řešení úloh budou žáci volit nejvhodnější postup, vypracují plán řešení
- k nalézání různých variant řešení žák vyhledává vhodné informace, třídí je
- žáci dokáží odhadovat výsledky, ověřit správnost výsledků řešení i svého odhadu
- vedeme žáky k uplatnění řešení těchto úloh v praktickém životě a tím i k ověřování správnosti postupu
- snažíme se, aby žáci dokázali při řešení nových problémových úloh používat již známé a osvědčené postupy

I problémový úkol se snaží vždy vyřešit, nenechá se odradit případným neúspěchem, sleduje svůj pokrok při překonávání překážek při zdolávání obtížnosti problémového úkolu.

2.1.2.4. Kompetence občanské

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu matematika na 1. stupni:

- při řešení úloh navozujeme situace, ve kterých si žák uvědomuje svá práva a povinnosti, vytváří si pozitivní postoj k vytvořeným materiálním i duchovním hodnotám
- pomocí kvízů, hádanek, soutěží navozujeme atmosféru zdravého soutěžení, zapojení do kulturních aktivit

- zařazujeme úlohy zaměřené na environmentální, mravní a globální výchovu
- do vyučování matematiky zařazujeme i jiné než tradiční formy výuky - např. projektové vyučování, ve kterých se zvláště zvýrazní souvislosti a integrace environmentální a občanské výchovy

2.1.2.5. Kompetence sociální a personální

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu matematika na 1. stupni:

- zařazujeme všechny možné formy výuky - skupinové vyučování, samostatná práce, projektové vyučování, soutěže ap., při kterých získává správné návyky chování a spolupráce ve skupině (vzájemná úcta při jednání, žádost o pomoc, pomoc druhému, spolupráce s druhými při řešení problému, pravidla diskuse, přijetí role ve skupině, poučení z neúspěchu ...)

2.1.2.6. Kompetence pracovní

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu matematika na 1. stupni:

- zařazujeme do výuky činnosti a projekty, ve kterých si osvojují návyky a pravidla práce s různými materiály (papírem, textilem, dřevem, kovem, modelovací hmotou)
- při nich dodržuje vymezená pravidla a zásady bezpečnosti práce

2.1.3 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 1. období

2.1.3.1. Čísla a početní operace

žák

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, - vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

2.1.3.2 Závislosti, vztahy a práce s daty

žák

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
-

2.1.3.3. Geometrie v rovině a prostoru

žák

- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

2.1.4 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 2. období

2.1.4.1. Čísla a početní operace

žák

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení

- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

2.1.4.2. Závislosti, vztahy a práce s daty

žák

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

2.1.4.3. Geometrie v rovině a prostoru

žák

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

2.1.4.4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

žák

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

1. ročník		
Čísla a početní operace		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
čte, zapisuje a porovnává čísla 0 - 20 - spočítá prvky daného souboru do 20 - vytvoří konkrétní soubor s daným počtem prvků - seřadí čísla podle velikosti - zobrazí čísla v oboru 0 - 20 na číselné ose - umí a používá matematické symboly +, -, = - umí zapsat, přečíst, vyřešit příklady na sčítání a odčítání do dvaceti bez přechodu přes desítku - provádí rozklad na desítky a jednotky - řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy s využitím osvojených početních operací (porovnávání čísel, sčítání, odčítání, o n více, o n méně)	vytváření představ o jednotlivých číslech v oboru 0-20 - práce s číselnou osou 0 - 20 - rozklady čísel - porovnávání počtu předmětů, čísel - pamětné sčítání a odčítání v oboru 0 - 10, 10 - 20 bez přechodu přes deset - jednoduché slovní úlohy z praktického života	<u>Průřezová témata:</u> 1. Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí, pozorování změn v přírodě, třídění odpadků 2. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. Člověk a jeho svět: kalendář, roční období, hodiny, čas, peníze, obchod, služby, v sadu, na zahradě, v lese, u vody, ve škole, okolí domova a školy, rodina, telefonujeme... 2. Dopravní výchova: cesta do školy, druhy dopravních prostředků, dopravní značky - tvary 3. ČJ, čtení a psaní: správné psaní číslic, znaků a symbolů, čtení porozumění slovním úlohám 4. Výtvarná výchova - kreslení, vybarvování názorných mat. příkladů a slovních úloh 5. Pracovní činnosti - modelování, stříhání, lepení geometrických tvarů, těles
Závislosti, vztahy a práce s daty		
orientuje se v prostoru - orientuje se v čase - dokáže vyhledat jednoduchou informaci v tabulce - chápe značku pro korunu - chápe význam méně, více, první, poslední, větší, menší	orientace v pracovním sešitě a učebnicích - orientace v prostoru (před, za, vedle, vpravo, vlevo, dole, nahoře) - orientace v tabulkách (sloupec, řádek) - jednotky času (den, hodina) - počítání s mincemi	
Geometrie v rovině a v prostoru		
orientuje se v prostoru (vpravo, vlevo, před, za) - rozlišuje a umí pojmenovat geometrické útvary: koule, trojúhelník, čtverec, obdélník, krychle, kvádr, válec, kruh - modeluje jednoduché geometrické útvary v rovině	- rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - tělesa: krychle, kvádr, válec, koule	

2. ročník		
Čísla a početní operace		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
čte, zapisuje přirozená čísla 0 – 100 - spočítá prvky daného konkrét. souboru do 100 - vytvoří konkrétní soubory s daným počtem prvků do 100 (na počítadle, penězi, na čtvercové síti apod.) - porovnává čísla do 100 a vztahy mezi nimi zapisuje pomocí symbolů - zaokrouhluje dané číslo na desítky - orientuje se na číselné ose v oboru 0 - 100 - sčítá a odčítá čísla v oboru 0 - 100 s přechodem přes desítku - používá spoje násobitek 1, 2, 3, 4, 5, 10 - dělí v oboru násobitek 1, 2, 3, 4, 5, 10 - umí zapsat, přečíst, vyřešit úlohy vedoucí ke dvěma početním výkonům - provede jednoduchý zápis slovní úlohy - řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy s využitím osvojených početních operací (porovnávání čísel, sčítání, odčítání, o n více, o n méně, n-krát více, n-krát méně) v oboru do 100 - chápe význam závorek, užívá závorky	sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru 0 - 20 - přirozená čísla do 100 (číselná osa, porovnávání) - sčítání a odčítání v oboru 0 - 100 - zaokrouhlování na desítky - početní operace s jednou závorkou - vyvození násobky 1, 2, 3, 4, 5, 10 - automatizace spojů těchto násobitek a činnosti vedoucí k vyvození dělení - slovní úlohy z praktického života s jednoduchým zápisem - vztahy několikrát více, několikrát méně	Průřezová témata: 1. Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí, problémy životního prostředí: třídění odpadků, recyklace, 2. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: kalendář, roční období, hodiny, čas, peníze, obchod, služby, naše příroda, domov, okolí domova a školy, rodina, lidé kolem nás ... 2. Dopravní výchova: cestujeme městem, druhy dopravních prostředků, dopravní značky - tvary 3. ČJ, čtení a psaní: správné psaní číslic, znaků a symbolů, čtení porozumění slovním úlohám 4. Výtvarná výchova - kreslení, vybarvování názorných mat. příkladů a slovních úloh

2. ročník

Závislosti, vztahy a práce s daty

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
orientuje se v čase - čte plynule údaje na hodinách, sleduje jednoduché závislosti na čase - rozlišuje rozdíl mezi mincemi a bankovkami - rozlišuje mince a bankovky v hodnotě do sta korun - počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do sta korun - doplní jednoduchou tabulku - umí a používá značky l, kg, m, Kč	práce s jednoduchými tabulkami - jednotky času - hodina, minuta, sekunda - orientace v čase - prakticky (údaje na hodinách, délka vyučovací hodiny, přestávky, konec a začátek vyučování) - počítání s mincemi a bankovkami	Průřezová témata: 1. EV – vztah k živ. prostředí, problémy životního prostředí: třídění odpadků, recyklace, 2. OSV: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: kalendář, roční období, hodiny, čas, peníze, obchod, služby, naše příroda, domov, škola, okolí domova a školy 2. Dopravní výchova: cestujeme městem, dopravní značky 3. ČJ, čtení a psaní: správné psaní číslic, znaků a symbolů, čtení, porozumění slovním úlohám 4. Výtvarná výchova - kreslení, vybarvování názorných mat. příkladů a slovních úloh, vnímání geometrických tvarů a těles 5. Pracovní činnosti - modelování, stříhání, lepení geom. tvarů, těles
Geometrie v rovině a v prostoru		
umí si připravit pomůcky na rýsování - rozlišuje přímou a křivou čáru, kreslí křivé a přímé čáry - rýsuje přímky a lomené čáry - změří délku v cm - pozná geometrická tělesa v praxi: krychle, kvádr, válec, koule, vymodeluje tělesa	geometrické tvary, tělesa - přímka, úsečka, lomená čára, rýsování úseček - délky úsečky - praktické měření délek - jednotky centimetr, metr	

3. ročník

Čísla a početní operace

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
čte, zapisuje přirozená čísla 0 - 1000 - spočítá prvky konkrétního souboru do 1000 - umí vytvořit konkrétní soubory s daným počtem prvků do 1000 (na počítadle, penězi, na čtvercové síti, apod.) - umí porovnávat čísla do 1000 a vztahy mezi nimi zapisuje pomocí symbolů - zaokrouhluje dané číslo na desítky a stovky - orientuje se na číselné ose v oboru 0 - 1000, zakreslí obraz daného čísla na ose - sčítá a odčítá čísla v oboru 0 - 1000 s přechodem přes deset - písemně sčítá a odčítá dvě trojciferná čísla - provádí kontrolu výpočtu - provádí předběžný odhad výsledku řešení - používá spoje násobílek 1 - 10 - dělí v oboru násobílek 1 - 10 - umí zapsat, přečíst, vyřešit úlohy vedoucí ke dvěma početním výkonům - umí provést jednoduchý zápis slovní úlohy - řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy s využitím osvojených početních operací (porovnávání čísel, sčítání, odčítání, o n více, o n méně, n-krát více, n-krát méně) v oboru do 1000 - chápe význam závorek, užívá závorky	přirozená čísla do 1000 (zápis čísel, číselná řada, číselná osa, porovnávání) - sčítání a odčítání do 1000 pamětně i písemně - odhad a kontrola výpočtu - zaokrouhlování na desítky a stovky - jednoduché příklady se závorkami - malá násobilka - dělení v oboru malé násobilky - násobení a dělení do 1000 - dělení se zbytkem - součin, podíl, zbytek - slovní úlohy - zápis, výpočet, odpověď, kontrola - řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony	Průřezová témata: 1. Environmentální výchova – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, problémy životního prostředí 2. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: čas, peníze, obchod, služby, domov, škola, obec, okolní krajina, globální problémy, přírodniny a lidské výrobky, živá a neživá příroda, vesmír, lidé kolem nás, zdravá výživa, zdraví, sport, volný čas 2. Dopravní výchova: cestujeme městem, statistické údaje z dopravy 3. ČJ, čtení a psaní: znaků a symbolů, čtení a porozumění slovním úlohám 4. Výtvarná výchova - kreslení, vybarvování názorných mat. příkladů a slovních úloh

3. ročník		
Závislosti, vztahy a práce s daty		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
orientuje se v čase - provádí jednoduché převody jednotek času - rozlišuje a používá mince a bankovky v hodnotě do tisíce korun - počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do tisíce korun - doplňuje tabulky, schémata a posloupnosti čísel	jednotky času - hodina, minuta, sekunda a jejich převody - práce s tabulkami a se schématy - počítání s mincemi a bankovkami	<u>Průřezová témata:</u> Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí: druhy dopravy, způsoby hospodaření s odpady, životní styl - spotřeba věcí, energie. <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. Člověk a jeho svět: čas, peníze, obchod, služby, domov, škola, obec, okolní krajina, živá a neživá příroda, vesmír, lidé kolem nás, zdravá výživa, zdraví, sport, volný čas 2. Dopravní výchova: Geometrické tvary - dopravní značky. Kružnice, střed – jízdní kolo, kruhový objezd. Rovnoběžky – přechod pro chodce, dvojitá čára, koleje pro tramvaj, vlak. Druhy čar – plná čára, přerušovaná čára. Přímka, křivka – cesta po silnici, vzdušná čára. Vzdálenost – km, m, 3. ČJ, čtení a psaní 4. Výtvarná výchova
Geometrie v rovině a v prostoru		
umí jednotky délky mm, cm, dm, m, km, jednotky délky užívá k měření, provádí odhad délky, vzdálenosti - změří rozměry geometrických útvarů (úsečka, čtverec, obdélník apod.) a vyjádřit je ve vhodných jednotkách - narýsuje a označí bod, přímku, polopřímku, úsečku, trojúhelník, kružnici - nakreslí čtverec a obdélník do čtvercové sítě - pozná geometrická tělesa - kvádr, krychle, koule, válec, jehlan, kužel	bod, přímka, úsečka, polopřímka, polopřímky opačné - vzájemná poloha dvou přímek, rovnoběžky, různoběžky, průsečík dvou různoběžek - měření délek, jednotky délky (mm, cm, dm, m, km), převody jednotek mm, cm, m - rovina, rovinné útvary - čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník, kružnice, kruh - čtvercová síť - geometrická tělesa kolem nás	

4. ročník

Čísla a početní operace

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
čte, zapisuje a zobrazuje na číselné ose přirozená čísla v oboru do 1 000 000 - porovnává čísla do 1 000 000 a řeší příslušné nerovnice - zaokrouhluje dané číslo na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky - rozkládá číslo v desítkové soustavě - z paměti sčítá a odčítá přirozená čísla, která mají nejvýše dvě číslice od nuly - písemně sčítá i odčítá čísla v oboru do 1 000 000 - z paměti násobí a dělí násobky deseti jednociferným číslem - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem se zbytkem i beze zbytku - provádí odhady a kontrolu výpočtu - při pamětném i písemném počítání využívá komutativnosti a asociativnosti sčítání a násobení - názorně vyznačí polovinu, čtvrtinu celku - řešit jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu - sčítá zlomky se stejným jmenovatelem - řeší a tvoří slovní úlohy na dva až tři početní výkony	přirozená čísla do 1 000 000 (zápis čísel, číselná řada, číselná osa, porovnávání) - zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - sčítání a odčítání čísel do 1 000 000 pamětné i písemné - vlastnosti sčítání a odčítání - vztahy mezi sčítáním a odčítáním - násobení a dělení čísel v daném oboru - vztahy mezi násobením a dělením - písemné algoritmy násobení a dělení - dělení se zbytkem - odhad výsledku a kontrola výpočtu - vlastnosti násobení - pořadí početních výkonů - zlomky - celek, část, zlomek - číselník, jmenovatel, zlomková čára - polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina - řešení slovních úloh na porovnávání čísel, na početní výkony, vztahy o n-více (méně), n-krát více (méně)	Průřezová témata: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí: spotřeba vody, čištění odpadních vod, úprava pitné vody 2. OSV: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: dějiny, historické události, peníze, obchod, služby, plán obce, měřítko mapy, regiony ČR, přírodní poměry ČR, doprava, cestovní ruch, lidé kolem nás, zdravá výživa 2. Dopravní výchova: rozlišování rychlosti vozidel, nejvyšší povolená rychlost, slovní úlohy s dopravní tematikou, statistické údaje z novin, kronik, počet přihlášených motorových vozidel v různých letech, vzdálenosti míst v km, m, spotřeba benzínu, nafty, oleje

4. ročník

Geometrie v rovině a v prostoru

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
sestrojí rovnoběžku s danou přímkou - sestrojí kolmici (pomocí trojúhelníku s ryskou) k dané přímce - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary čtverec a obdélník - narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem - pozná souměrný útvar, nakreslí souměrný tvar - určí osu souměrnosti modelováním, překládáním apod. - určí obsah rovinných obrazců pomocí čtvercové sítě - řeší jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahu obdélníku, čtverce - vymodeluje síť kvádru, krychle - vymodeluje kvádr, krychli z dané sítě - vypočítá obvod mnohoúhelníků (čtverec, obdélník, trojúhelník) součtem stran	vzájemná poloha dvou přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky – průsečík - přímky kolmé, rýsování kolmic, rýsování kolmic procházejících daným bodem - grafický součet, rozdíl a násobek úseček - pravý úhel, pravoúhlý trojúhelník - rýsování rovnoběžek, rýsování rovnoběžek procházejících daným bodem - rýsování obdélníka a čtverce - rýsování trojúhelníka, trojúhelníková nerovnost - kružnice, kruh, střed a poloměr kružnice - osa úsečky, střed úsečky - osa souměrnosti, útvary souměrné podle osy - rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník - obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku - obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti - jednotky obsahu cm^2, m^2, mm^2 - síť kvádru, krychle	Průřezová témata: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí: odvoz a třídění odpadu 2. OSV: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygienu Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: dějiny, historické události, plán obce, měřítko mapy, regiony ČR, přírodní poměry ČR, doprava, cestovní ruch, lidé a věci kolem nás 2. Dopravní výchova: geometrické tvary - dopravní značky; kružnice, střed – jízdní kolo, kruhový objezd; pravý úhel, kolmice – přecházení vozovky; rovnoběžky – přechod pro chodce, dvojitá čára, koleje pro tramvaj, vlak; druhy čar – plná čára, přerušovaná čára, přímka, křivka – cesta po silnici, vzdušná čára; vzdálenost – km, m,

5. ročník		
Čísla a početní operace		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
čte, zapisuje a zobrazuje na číselné ose přirozená čísla větší než milion - porovnává přirozená čísla větší než milion a řeší příslušné nerovnice - zaokrouhluje dané číslo na milióny, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a desítky - pamětně sčítá a odčítá přirozená čísla, která mají nejvýše dvě číslice od nuly - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla - písemně odčítá dvě přirozená čísla - pamětně násobí a dělí přirozená čísla v jednoduchých případech - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí jednociferným, dvojciferným dělitelem se zbytkem i beze zbytku - provádí odhady a kontrolu výpočtu - zapíše a přečte dané desetinné číslo řádu desetin a setin - zobrazí dané desetinné číslo řádu desetin na číselné ose - sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin - násobí a dělí desetinné číslo deseti - řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel - sčítá zlomky se stejným jmenovatelem - řeší a tvoří sl. úlohy na dva až tři početní výkony - zapíše celé záporné číslo, vyznačí ho na číselné ose - vyznačí záporné a kladné celé číslo na teploměru	přirozená čísla do 1 000 000 a přes milion (zápis čísel, číselná řada, číselná osa, porovnávání) - zaokrouhlování čísel na milióny, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti (komutativnost, asociativnost a distributivnost) - písemné algoritmy početních výkonů - odhad výsledku a kontrola výpočtu - zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem - desetinná čárka, desetina, setina - řešení a vytváření slovních úloh vedoucí k užití desetinných čísel - celá čísla - zápis čísla v desítkové soustavě, jeho znázornění (teploměr, model)	Průřezová témata: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí: ekonomické a ekologické nákupy potravin, ekosystémy - LVA 2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: objevujeme Evropu a svět Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: Evropa, svět, vesmír a sluneční soustava, peníze, obchod, služby, orientační mapy, měřítko mapy, regiony ČR, přírodní poměry ČR, doprava, cestovní ruch, dějiny, historické události, lidé kolem nás, lidské tělo, zdravá výživa 2. Dopravní výchova: rozlišování rychlosti vozidel, nejvyšší povolená rychlost, slovní úlohy s dopravní tematikou, statistické údaje z novin, kronik, počet přihlášených motorových vozidel v různých letech, vzdálenosti míst v km, m spotřeba benzínu, nafty, oleje Člověk a jeho svět: počasí, lidské tělo (teplota, teploměr)

5. ročník

Geometrie v rovině a v prostoru

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
narýsuje rovnostranný, rovnoramenný trojúhelník, čtverec, obdélník podle zadaných údajů - rozlišuje základní jednotky obsahu a umí je používat (mm², cm², m², km²) - umí jednotky a, ha - vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku - řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce - řeší slovní úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku a čtverce	úhel - čtverec, obdélník a jejich úhlopříčky, mnohoúhelníky - obvody obrazců - trojúhelníky, vlastnosti trojúhelníků, rýsování trojúhelníků - jednotky obsahu - a, ha, km², m², cm², mm² - tělesa - krychle, kvádr, jehlan, koule, kužel, válec - jednotková krychle, stavba z krychlí	Průřezová témata: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí: odvoz a třídění odpadu 2. OSV: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: praktický zeměpis - orientace v terénu, plán obce, výškopis, polohopis, globus, měřítko mapy, regiony ČR, přírodní poměry ČR, doprava, cestovní ruch, věci kolem nás, orientace na historické ose, 2. Dopravní výchova: geometrické tvary - dopravní značky; kružnice, střed - jízdní kolo, kruhový objezd; pravý úhel, kolmice - přecházení vozovky; rovnoběžky - přechod pro chodce, dvojitá čára, koleje pro tramvaj, vlak; druhy čar - plná čára, přerušovaná čára, přímka, křivka - cesta po silnici, vzdušná čára; vzdálenost - km, m,

4 a 5. ročník		
Závislosti, vztahy a práce s daty		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
vyhledá a zpracuje časové údaje potřebné pro svou práci - převádí jednotky času, které využívá při své práci - vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - doplňuje řady čísel, tabulky - čte a sestavuje sloupkový diagram - sestavuje a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic - vyhledává a využívá údaje z jízdního řádu	práce s časovými údaji, jednotky času a jejich převody - práce s daty, diagramy, grafy, tabulkami a jízdními řády - soustava souřadnic	Průřezová témata: Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí: ekonomické a ekologické nákupy potravin, ekosystémy - LVA 2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: objevujeme Evropu a svět Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: Evropa, svět, vesmír a sluneční soustava peníze, obchod, služby cestování, turistika, doprava orientační mapy, měřítko mapy, regiony ČR, přírodní poměry ČR, dějiny, historické události, lidé kolem nás lidské tělo, zdravá výživa, volný čas 2. Dopravní výchova: rozlišování rychlosti vozidel, nejvyšší povolená rychlost, slovní úlohy s dopravní tematikou, statistické údaje z novin, kronik, počet přihlášených motorových vozidel v různých letech, vzdálenosti míst v km, m spotřeba benzínu, nafty, oleje
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost	

3. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

3.1 Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět

Název vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět jsme ponechali jako název předmětu pro všechny ročníky. V 1. období nahrazuje předmět Prvouka, ve 2. období předmět Vlastivěda a Přírodověda. Přesto jsme rozpracovali výstupy a učební plány pro jednotlivé (původní) předměty pro lepší přehlednost. Rovněž i charakteristika jednotlivých částí vzdělávací oblasti je uvedena vždy zvlášť. V 1. období jsou tomuto předmětu věnovány vždy 2 hodiny v každém ročníku. Ve 2. období jsou to 4 hodiny v každém ročníku. Záleží pak na potřebách vyučující, možnostech a zvláštěnostech, jak si vyučující tyto hodiny rozdělí do obou částí, tedy vlastivědné a přírodovědné. Hodnocení bude vždy za jeden předmět, a to Člověk a jeho svět.

3.2 Klíčové kompetence ke vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na 1. stupni ZŠ

3.2.1. Kompetence k učení

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu Člověk a jeho svět na 1. stupni:

- umožňujeme žákům využívat v učivu vhodné způsoby, metody a strategie
- vedeme žáky k plánování a organizování vlastního učení
- vedeme žáky k systematické a praktické aplikaci probraného učiva
- umožňujeme žákům pracovat s informacemi a využívat zpětnou vazbu
- vedeme je k osvojování symbolů, termínů a znaků a jejich využití v praxi
- rozvíjíme schopnost posuzovat stanovené cíle pokusu, porovnávat získané výsledky, kriticky je posuzovat a vyvozovat závěry

3.2.2. Kompetence komunikativní

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu Člověk a jeho svět na 1. stupni:

- poskytujeme žákům dostatečné množství úloh, cvičení a praktických ukázek a pozorování, ve kterých je vedeme ke správnému vnímání člověka a jeho okolí.
- žák dokáže diskutovat o problému, navrhnout možná řešení, obhájit svůj názor a zaujmout k dané situaci svůj postoj
- vyžadujeme kultivovanost v písemném i ústním projevu
- nabízíme využití všech dostupných informačních a komunikačních technologií

- používáme správně všechny možné způsoby komunikace
- vedeme žáky k využívání získaných komunikativních dovedností k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- umožňujeme žákům pracovat ve skupinách, vzájemně spolu komunikovat a pomáhat si, nebát se požádat učitele o radu

3.2.3. *Kompetence k řešení problémů*

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu Člověk a jeho svět na 1. stupni:

- poskytujeme žákovi dostatečné množství problémových situací a příkladů z reálného života, ze známého a přirozeného prostředí a vedeme je k samostatnému řešení těchto situací
- při řešení modelových i reálných situací vedeme žáky k zaujetí nejvhodnějších postojů, ověřování správnosti výsledků řešení i svého úsudku
- vedeme žáky k uplatnění těchto modelových situací v praktickém a budoucím životě
- snažíme se, aby žáci dokázali při řešení nových problémových situací používat již známé a osvědčené postupy
- umožňujeme žákům problémovou situaci řešit, nenechat je se odradit případným neúspěchem, sledovat svůj pokrok při překonávání překážek

3.2.4. *Kompetence občanské*

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu Člověk a jeho svět na 1. stupni:

- při řešení úloh navozujeme situace:
 - ve kterých si žák uvědomuje svá práva a povinnosti
 - ve kterých si žák vytváří kladný vztah k různým soc. skupinám – věkovým, rasovým, sociálním
 - ve kterých si žák vytváří vztah k vlastním i cizím materiálním hodnotám
- vedeme žáky k myšlení v globálních souvislostech (dlouhodobé pozorování změn v životním prostředí, třídění odpadu ve třídě, ve škole, spolupráce s rodinou)
- pěstujeme úctu ke státním svátkům, k národním tradicím
- vytváříme vlastní školní a třídní tradice - projekty Den Země, Barevný týden...atd.
- podporujeme u žáků projevování pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- motivujeme žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- pomocí kvízů, hádanek, soutěží navozujeme atmosféru zdravého soutěžení, zapojení do kulturních aktivit
- do vyučování zařazujeme i jiné než tradiční formy výuky, ve kterých se zvláště zvýrazní souvislosti a integrace mravní, globální, environmentální a občanské výchovy

3.2.5. Kompetence sociální a personální

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu Člověk a jeho svět na 1. stupni:

- zařazujeme všechny možné formy výuky - skupinové vyučování, samostatná práce, projektové vyučování, soutěže ap., při kterých získává správné návyky chování a spolupráce ve skupině (vzájemná úcta při jednání, žádost o pomoc, pomoc druhému, spolupráce s druhými při řešení problému, pravidla diskuse, přijetí role ve skupině, poučení z neúspěchu...)

3.2.6. Kompetence pracovní

K rozvíjení této kompetence v rámci předmětu Člověk a jeho svět na 1. stupni:

- učíme žáky používat různé materiály a nástroje, manipulovat s názornými pomůckami
- vedeme žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- nabízíme žákům výrobu názorných pomůcek
- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s pomůckami a nástroji
- učíme žáky přizpůsobovat se změnám pracovních podmínek, zvláště při práci v terénu
- nabízíme činnosti, ve kterých uvědoměle používá pomůcky a rozhoduje se při výběru vhodných a správných pomůcek
- zohledňujeme soudobý stav technického rozvoje žáka

3.3 Vyučovací předmět: Člověk a jeho svět - 1. období (Prvouka)

3.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmětu Člověk a jeho svět se vyučuje v 1., 2. a 3. ročníku dvě hodiny týdně a žák si v něm vytváří poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Každému dítěti při vstupu do školy začíná významné období života – je školákem. Nastává pro něj období velkého poznávání, školních povinností a radostí, mnoha výher někdy i prohry. Dítě si musí zvykat na nové prostředí, kamarády, na učitele, na nové způsoby poznávání – učení, na přísnější denní režim. Aby dítě bylo spokojené, šťastné a věřilo ve své síly, v kamarádství spolužáků a získalo důvěru v kantora, potřebuje pochopení, vedení a podporu.

Pojetí předmětu je založeno na souboru vzdělávacích a výchovných námětů, které jsou podle obsahové příbuznosti členěny do jednotlivých tematických okruhů. Tematické okruhy jsou vnitřně propojeny souvislostmi a vztahy. Obsah učiva prvouky je členěn dle záměrů vyučujících,

jejich zkušeností, úrovní a zájmy žáků, podmínkami školy. Je respektován regionální zřetel v pojetí tohoto předmětu. Základní učivo je doplněno o učivo rozšiřující. Podobu obsahového rámce učiva si vytváří sám vyučující.

Dítě se bude seznamovat se svým nejbližším okolím, bude se učit rozumět běžným věcem, přírodě, samo sobě, lidem, bude získávat mnoho zkušeností – bude objevovat svět. Předmět Člověk a jeho svět mu pomůže vidět i naslouchat, přemýšlet, učit se, s porozuměním pracovat s texty i nákresy, s učebnicí. Právě učebnice, encyklopedie a jiné pomůcky pomohou žákovi najít cestu k poznávání světa a života v něm.

Do tohoto předmětu jsou zařazeny projekty, ve kterých s dětmi hovoříme, vyprávíme si s nimi, přemýšlíme spolu, tvoříme pro poznání i pro radost.

Snažíme se o to, aby teoretické i praktické činnosti byly v rovnováze. Do popředí vždy vystupuje orientace na osobnost žáka. Dbáme na individualizaci a diferenciaci vzdělávacích postupů. Kritériem pro výběr obsahu učiva byla pro nás jeho významnost, využitelnost v životě a přiměřenost věku žáků.

Vzdělávací obsah je v podstatě členěn do devíti tematických okruhů s níže uvedenými tématy:

1. Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních zkušeností a na utváření přímých zkušeností žáků.

Téma: Domov, Škola, Naše obec.

2. Země, v níž žijeme – děti budou pracovat s mapou ČR, orientovat se na ní, rozpoznávat, do kterého kraje patří jeho bydliště, s kterými státy ČR sousedí. Důraz bude kladen na seznámení se a následná znalost státních symbolů naší vlasti.

Téma: Okolní krajina, Místní krajina, místní oblast, Naše vlast, Praktický zeměpis.

3. Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi.

Téma: Rodina, Soužití lidí, Chování lidí, Právo a společnost, Kultura, Globální problémy.

4. Lidé a čas – využití časových údajů při řešení různých situací v denním životě, rozlišení posloupnosti děje. Dítě postupně bude rozvíjet své poznatky o sobě, rodině, činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí. Formou práce s bájemi, mýty a pověstmi si objasňuje historii naší vlasti.

Téma: Orientace v čase a časový řád, Lidé – poznávání jejich života v minulosti a přítomnosti, Historické prameny a památky

5. Věci a činnosti kolem nás – seznámení se s různými činnostmi a prací dospělých lidí, důraz je kladen na samostatnost a schopnost zařídit jednoduché záležitosti.

Téma: Lidská činnost a tvořivost, práce a volný čas, Hospodářský život, Technika a informační technika.

6. Neživá příroda

Téma: Látky a jejich vlastnosti, Voda a vzduch, Vesmír a země

7. Živá příroda

Téma: Rostliny a houby, Živočichové, Praktický přírodopis.

8. Rozmanitost přírody a její ochrana – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti neživé přírody

Téma: Rozmanitost naší přírody, Rovnováha v přírodě, Ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody

9. Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a jeho nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Téma: Lidské tělo, Péče o zdraví, Výživa a zdraví, Základy sexuální výchovy, Návykové látky a zdraví, Osobní bezpečí, Pohybové aktivity a zdraví.

V předmětu Člověk a jeho svět jsou realizována průřezová témata, zvláště:

Environmentální výchova – vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy, lidské aktivity

Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola

Multikulturní výchova – princip sociálního smíru, lidské vztahy, kulturní difference

Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopností poznávání, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace, hodnoty, postoje, sebepoznávání, sebepojetí

3.3.2 Vzdělávací obsah předmětu Člověk a jeho svět pro 1. období ***- očekávané výstupy***

3.3.2.1 Místo, kde žijeme

žák

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

3.3.2.2 Lidé kolem nás

žák

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

3.3.2.3 Lidé a čas

žák

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

3.3.2.4 Rozmanitost přírody

žák

- pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

3.3.2.5 Člověk a jeho zdraví

žák

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Člověk a jeho svět - 1. období

I. Místo, kde žijeme

Téma	Ročník	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
DOMOV	1, 2, 3	vyjádří různými způsoby, co pro něho znamená domov a vztah ke známým lidem a věcem	- domov, bydlení - bydliště a jeho okolí (adresa bydliště) - orientace v nejbližším okolí bydliště	<u>Průřezová témata:</u> 1. Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola 2. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygienu <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. VV - kresba, malba, koláž 2. PČ - stříhání, lepení, stavebnice 3. ČJ - čtení a poslech místních pověstí, popis, vyprávění, telefonování, dramatizace čtení textů s danou tematikou, místopisné názvy- velká písmena 4. Dopravní výchova - cesta do školy, dopravní značky
	1, 2, 3	chrání osobní údaje před cizími lidmi (nesdělují adresu, telefon domů aj.)		
	1, 2	bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště		
ŠKOLA	1, 2, 3	orientuje se v nejbližším okolí školy a ví, které úseky cesty do školy mohou být nebezpečné a jak se na nich chovat - vyhýbá se rizikovým místům a situacím	- bezpečná cesta do školy, dopravní značky - orientace ve škole a v nejbližším okolí školy - školní řád - nebezpečné situace ve škole a v okolí školy - krajina v okolí školy - riziková místa a situace	
	1, 2, 3	ovládá základní pravidla silničního provozu pohledu chodce a dodržuje je		
	1	orientuje se bezpečně v budově školy (ví, kde najde konkrétní učitele, informace, prostory atd.)		
NAŠE OBEC (MĚSTO)	2, 3	jednoduše označí rozdíly mezi městským a venkovským prostředím	- název obce, její části - poloha obce (města) v krajině - objekty, zajímavá místa - minulost obce – pověsti, istorické budovy	
	2, 3	pojmenuje nejdůležitější části a místa obce a umístění významných budov a objektů, v případě potřeby se k nim bezpečně dopraví (obchod, pošta, lékař, policie aj.)		

II. Země, v níž žijeme				
Téma	Ročník	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
OKOLNÍ KRAJINA	3	posuzuje okolní krajinu, rozpozná významné prvky v krajině a orientuje se v ní, vyjádří různými způsoby jejich krásu a rozmanitost	- povrch krajiny (typy krajiny) - názvy místních lokalit - voda v krajině - určování hlavních světových stran, jevy v přírodě - poznávání okolí, turistika - ochrana životního prostředí	<u>Průřezová témata:</u> 1. Výchova demokratického občana: občanská společnost a škola 2. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena 3. Environmentální výchova: vztah člověka k prostředí, lidské aktivity <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. VV - kresba, malba, koláž 2. PČ - stříhání, lepení, stavebnice 3. ČJ - čtení a poslech místních pověstí, popis, vyprávění, telefonování, dramatizace, ústní lidová slovesnost místopisné názvy- velká písmena 4. Dopravní výchova - cesta do školy, dopravní značky 5. HV - hymna ČR
	3	vyhledá v místní krajině hlavní zeměpisné a přírodní dominanty a uvede jejich názvy		
	1, 2, 3	rozpozná a respektuje nebezpečí osamocení pohybu v krajině (srázy, vodní toky, hustý porost, proměnlivost počasí atd.)		
MÍSTNÍ KRAJINA, MÍSTNÍ OBLAST	3	rozliší, do kterého kraje ČR patří jeho bydliště	- regiony (oblasti) České republiky - místní region České republiky - zvláštnosti místní oblasti a příslušnost k větším územním celkům (historická země, kraj)	
	3	určí, do které historické země naší vlasti patří území místní krajiny (Čechy, Morava, Slezsko)		
NAŠE VLAST	3	orientuje se na vlastivědné mapě ČR a zná státy, se kterými ČR sousedí	- základy národní a státní hrdosti - zeměpisná poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky - státní symboly naší vlasti	
	3	rozlišuje některé státní symboly naší vlasti a vhodně se chová v situacích spojených s jejich používáním (hymna, vlajka)		
PRAKTICKÝ ZEMĚPIS	3	popíše jednoduše přírodní a lidmi vytvořené objekty pozorované v místní krajině	pozorování a popis krajiny v terénu	

III. Lidé kolem nás				
Téma	Ročník	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
RODINA	1, 2	rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy v rodině	- postavení v rodině, role členů rodiny - širší okruh příbuzenských vztahů v rodině, mezigenerační vztahy - rodinné prostředí, život rodiny	<u>Průřezová témata:</u> 1. Výchova demokratického občana: občanská státní 2. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena 3. Environmentální výchova: lidské aktivity Multikulturní výchova: lidské vztahy, etnický původ, kulturní difference <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. VV - kresba, malba, koláž (postava, portrét, začarovaná rodina) výstavy, besedy, vernisáže 2. PČ - stříhání, lepení, stavebnice 3. ČJ - popis osoby, vyprávění, dramatizace situací, chování, vypravování (průběh nehody) místopisné názvy- velká písmena 4. Dopravní výchova - cesta do školy, dopravní značky 5. HV - divadlo, kulturní
	2	pojmenuje některé problémy dítěte, které žije jen s jedním s rodičů		
SOUŽITÍ LIDÍ	1, 2, 3	usiluje o dobré vztahy ve třídě (vzájemná pomoc, důvěra atd.) - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- mezilidské vztahy - mezilidská komunikace - zásady opatrnosti, vstřícnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti ve styku s lidmi - lidské vlastnosti, schopnosti a nadání. Spolužáci z jiných zemí, tolerance k lidem a spolužákům s postižením	
	1, 2	rozlišuje, na koho je vhodné se v případě potřeby obrátit s problémem (ve škole, v rodině atd.)		
	1, 2	dotazuje se na věci, kterým nerozumí a dovede požádat o pomoc		
	1	nevyvyšuje se nad ostatní a neprosazuje své potřeby silou		
CHOVÁNÍ LIDÍ	1	rozliší nevhodné chování, umí na ně poukázat a vyjádřit svůj názor	- pravidla slušného chování na veřejnosti a ve společnosti - národnostní menšina, cizina, cizinec	
	2	rozpozná odlišnost lidí (dětí cizinců, příslušníků menšin) z hlediska vnějšího vzhledu a nechápe ji jako důvod k odlišnému jednání s nimi		
PRÁVO A SPRÁVEDLNOST	2, 3	na příkladech uvede (rozliší) základní práva lidí (dětí), která jim nikdo nesmí upírat	- základní lidská práva, práva dítěte - orgány právní ochrany občanů (policie, soudy)	
	2, 3	rozpozná, na koho se může obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva		
KULTURA	2, 3	pojmenuje některé kulturní a sportovní instituce ve svém okolí (ve své obci) a rozliší, jaké druhy činnosti (zážitků) nabízejí	- podoby a projevy kultury - kulturní instituce	

GLOBALNÍ PROBLÉMY	3	uvede příklady, jak se lidé mohou v průběhu svého života dostat do svízelné životní situace (válka, povodeň aj.) a proč potřebují pomoc	- významné sociální problémy	vystoupení
-------------------	---	---	------------------------------	------------

IV. Lidé a čas

Téma	Ročník	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ORIENTACE V ČASE A ČASOVÝ ŘÁD	1, 2	určuje čas podle hodin, poznává a prakticky využívá základní časové jednotky (hodina, minuta, sekunda)	- určování času pomocí hodin - určování dne a stanovení data, používání kalendáře - čas fyzikální (časové jednotky, hodnota času) - současnost, minulost a budoucnost v našem životě, stárnutí lidí a věci	<u>Průřezová témata:</u> 1. Mediální výchova: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 2. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena 3. Multikulturní výchova: etnický původ, kulturní difference <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. VV - kresba, malba, koláž (kalendář, roční období) 2. PČ - stříhání, lepení (výroba hodin, předmětů denní potřeby) 3. ČJ - čtení a poslech místních pověstí, kroniky, encyklopedie, popis, vyprávění, místní historické památky, čtení textů s danou tematikou 4. Matematika - převody
	1, 2	používá kalendář (i v souvislosti s ročními obdobími), určuje měsíce, týdny, dny		
	2	sleduje data narození členů rodiny (kamarádů) nebo jiných významných dnů		
	1	orientuje se v čase – rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti		
LIDÉ - POZNÁVÁNÍ ŽIVOTA V MINULOSTI A PŘÍTOMNOSTI	2, 3	pojmenuje předměty ze své domácnosti připomínající vzdálenější události nebo život starších členů rodiny, ke kterým může mít rodina citový vztah, přiblíží je (různými způsoby) ostatním	- proměny způsobu života, bydlení, předmětů denní potřeby - historie rodiny, rodokmen, dobové dokumenty - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa	
	3	uvede některé pověsti nebo báje vztahující se k místu bydliště		
HISTORICKÉ PRAMENY A PAMÁTKY	1	pojmenuje některé významné rodáky a předky, kulturní či historické památky, významné události spjaté s místem, v němž žije	- doklady minulosti – pověsti, lidové zvyky a tradice, stavební a písemné památky	

	2	posoudí, proč je nutno památky uchovávat a nepoškožovat	- svědectví práce našich předků uchované v památkách, významní rodáci - péče o památky, instituce uchovávající historické prameny	jednotek časy
--	---	---	---	---------------

V. Věci a činnosti kolem nás				
Téma	Ročník	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LIDSKÁ ČINNOST A TVOŘIVOST	1, 2	rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí (práce, hra, učení, cestování, nakupování, získávání informací)	– běžné činnosti v životě lidí – různé materiály – předměty denní potřeby, předměty pro zábavu a zkrášlení života – možnosti vlastní tvořivosti	<u>Průřezová témata:</u> 1. VDO: občanská společnost a škola 2. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena 3. Environmentální výchova: vztah člověka k prostředí, lidské aktivity 4. VMEGS: měna, platidlo <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. VV - kresba, malba, grafické techniky 2. PČ - stříhání, lepení, modelování, práce s netradičním materiálem, řemesla 3. ČJ - popis, vyprávění, telefonování, dramatizace, útvary společenského styku
	2, 3	porovná přírodu a lidský výtvar		
	2	rozpozná různé materiály a orientuje se v jejich použití		
	2	zařídí jednoduché záležitosti (nákup některých běžných předmětů – potraviny, noviny)		
	1	dbá na pořádek a čistotu při práci		
PRÁCE A VOLNÝ ČAS	1, 2	pojmenuje a rámcově přiblíží profesi svých rodičů	– práce, zaměstnání, povolání, – pracovní vlastnosti (píle, vytrvalost, lenost, pečlivost, nedbalost aj.) – výsledky lidské práce, šetrný vztah k lidským výtvarům – volný čas a jeho využívání, instituce nabízející vhodné využití volného času	
	2	ukáže na konkrétních příkladech (vysvětlí) rozdíl mezi dobrou a špatnou prací		
	1, 2	chrání výsledky práce a šetrně s nimi zachází		
	1, 2	rozlišuje a využívá nejvhodnější způsoby odpočinku		
	1, 2	aktivně se zapojuje do pracovní činnosti		
HOSPODÁŘSKÝ ŽIVOT	2	odlišuje výrobky průmyslu a výrobky zemědělské produkce, určí místo, kde se vyrábějí různé výrobky	- výroba věcí, s nimiž denně přicházíme do styku - způsoby nakupování (obchody, úhrady zboží) - výroba, obchod, služby - peníze, funkce peněz	
	1, 2	orientuje se v síti obchodů v obci (v nejbližším okolí), zvládá komunikaci s prodávčem		
	2	rozliší různé podoby peněz, umí zacházet s penězi a porovná cenu některých výrobků		

TECHNIKA A INFORMAČNÍ TECHNIKA	2	orientuje se ve světě techniky, který ho bezprostředně obklopuje a posoudí význam a potřebu některých běžně používaných nástrojů, přístrojů a strojů	- mechanizace lidské práce (vývoj a pokrok) - vývoj některých technických předmětů - doprava a cestování	4. Dopravní výchova - pravidla silničního provozu, dopravní prostředky 5. Matematika - peníze, slovní úlohy
	1	orientuje se v druzích dopravy a způsobech moderního cestování		
	2	komunikuje pomocí telefonu (domácího, mobilního, veřejného), zná důležitá telefonní čísla		

VI. Neživá příroda

Téma	Ročník	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LÁTKY A JEJICH VLASTNOSTI	1, 2	vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodninou	-třídění látek (přírodniny, suroviny, lidské výtvořiny, odpady) - vlastnosti látek	<u>Průřezová témata:</u> 1. Mediální výchova: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení 2. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena 3. Environmentální výchova: vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, ekosystémy, lidské aktivity a
	1, 2	rozliší známé látky podle jejich různých vlastností		
VODA A VZDUCH	2, 3	vysvětlí základní význam vody a vzduchu pro život člověka (živé organismy)	-voda: výskyt, vlastnosti, formy - vzduch: vlastnosti a jeho význam pro život	
	3	popíše vlastnosti vody a orientuje se v jejich možných proměnách v přírodě		
VESMÍR A ZEMĚ	3	posoudí Slunce jako zdroj tepla a světla, života, zdraví	-vesmír a sluneční soustava - střídání ročních období, den a noc - význam Slunce pro živé organismy	
	3	vymezí sluneční soustavu jako soustavu tvořenou Sluncem a jeho planetami		

VII. Rozmanitost přírody a její ochrana

ROZMANITOST NAŠÍ PŘÍRODY	1, 2	rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích, ocení krásy přírody (barvy, tvary atd.) a ztvární je vlastními vyjadřovacími prostředky	půda, rostlinstvo a živočišstvo na Zemi	1. VV - kresba, malba, koláž 2. PČ - stříhání, lepení, modelování, práce s netradičním materiálem 3. ČJ - encyklopedie, popis, vyprávění, čtení textů s danou
ROVNOVÁHA V PŘÍRODĚ	1, 2, 3	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí (les, potok, rybník, louka, zahrada, pole apod.) především z okolí školy	projevy života	

Ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody	1, 2, 3	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí (les, potok, rybník, louka, zahrada, pole apod.) především z okolí školy	odpovědnost lidí, prospěšné a škodlivé zásahy člověka do přírody - ochrana přírody a životního prostředí (význam lesa) - likvidace odpadů - ochrana rostlin, živočichů	tematikou 4. Matematika - jednotky objemu, teploty, času, hmotnosti 5. HV - poslech hudby (Vltava)
	1, 2, 3	chová se ohleduplně k přírodě při různých činnostech		
	1, 2, 3	třídí odpady (přispívá tím k jejich recyklaci) jednoduše vyjádří význam botanických a zoologických zahrad		

VIII. Živá příroda

Téma	Ročník	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROSTLINY A HOUBY	1, 2, 3	rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí a určí je podle některých částí (list, květ, plod)	- známé a snadno dostupné druhy rostlin - jehličnaté a listnaté stromy - stavba těla u některých nejznámějších druhů rostlin a hub - význam rostlin v přírodě a pro člověka - vztah člověka a přírody	<u>Průřezová témata:</u> 1. Mediální výchova: kritické čtení a vnímání med. sdělení 2. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena 3. Environmentální výchova: vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. VV - kresba, malba, koláž, vyjádření pocitů, nálady 2. PČ - stříhání, lepení, modelování, práce s netradičním materiálem,
	1, 2	pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny		
	3	pozná nejznámější jedovaté houby a vysvětlí nebezpečí jejich záměny s jedlými houbami		
ŽIVOČICHOVÉ	1, 2, 3	pojmenuje některá volně žijící i domácí zvířata a rozlišuje rozdíly jejich existence (chování, způsob života, podmínky, kde žijí a jiné)	- znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života živočichů, způsob výživy živočichů - stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí těla - význam živočichů v přírodě a pro člověka - živočichové ve volné přírodě a chování lidmi, vztah člověka ke zvířatům	
	1, 2, 3	určí některé typické znaky (tvar hlavy, těla a jiné) nejznámějších živočichů ze svého okolí a různými způsoby je ztvární		

PRAKTICKÝ PŘÍRODOPIS	1	pozoruje viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích a pozorované jevy popíše, porovná, ztvární	- cvičení a pozorování v přírodě - exkurze - pěstování rostlin	výrobky z přírodnin 3. ČJ - encyklopedie, popis, vyprávění, čtení příběhů s přírodní tematikou 4. Matematika - slovní úlohy zaměřené na učivo prvouky 5. TV - pohybové hry, pochodová cvičení, vycházky
	2	vytvoří kalendář přírody na základě pravidelného pozorování a průběžného zaznamenávání počasí pomocí dohodnutých značek		
	3	vypěstuje samostatně nenáročnou rostlinu ze semínka nebo sazenice		

IX. Člověk

Téma	Ročník	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LIDSKÉ TĚLO	1, 2, 3	orientuje se v zákl. odlišnostech člověka od ost. živočichů	společné a odlišné znaky, potřeby a projevy člověka a jiných živočichů - stavba lidského těla, funkce některých orgánů - změny lidského těla v průběhu života - vývin jedince (dětství, dospívání, dospělost, stáří)	<u>Průřezová témata:</u> 1. Osobnostní a sociální výchova: rozvoj schopnosti poznávání, sebekontrola, komunikace, řešení problémů, psychohygiena 2. Environmentální výchova: lidské aktivity 3. Multikulturní výchova: lidské vztahy, etnický původ, kulturní difference <u>Mezipředmětové vztahy:</u> 1. VV - kresba, malba, koláž (postava, portrét, začarovaná rodina) výstavy, besedy, vernisáže 2. PČ - pokrmy, zásady stravování 3. ČJ - popis osoby, vyprávění, dramatizace situací, chování, pravidla společenského a bezpečného chování, besedy, četba a práce s textem na danou
	1, 2, 3	- určí a pojmenuje základní části lidského těla, orientuje se v jejich funkci		
	1, 2, 3	- orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu lidského života (včetně pohlavních orgánů)		
	1, 2, 3	vnímá své tělo a vyjádří pocity spojené s jeho činností		
PÉČE O ZDRAVÍ	1, 2	- rozpozná některé obvyklé příznaky běžných nemocí a nebojí se kontaktu s lékařem	- zdraví a nemoc, příčiny nemocí, ochrana před nemocemi, preventivní a lék. péče - vliv stravování na zdraví - osobní a intimní hygiena, hygiena odívání - ochrana proti slunečnímu záření - denní režim, aktivní pohyb, relaxace, otužování, úrazová zábrana	
	1, 2	- zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny		
	1, 2	- chrání se před slunečním zářením (oči, pokožka)		
	1, 2	- ošetří drobná poranění		
VÝŽIVA A ZDRAVÍ	1, 2	orientuje se mezi zdravou a méně zdravou stravou, dodržuje pitný režim	pitný režim, vliv stravování na zdraví	
ZÁKLADY SEXUÁLNÍ VÝCHOVY	3	orientuje se v základních způsobech vzájemného vyjadřování lásky v rodině, mezi kamarády	základy lidské reprodukce - máme se rádi – kamarádství, přátelství, láska, způsoby vyjadřování lásky a náklonnosti v rodině, mezi dospělými	
	3	v případě potřeby uplatní právo odmítnout doteky, které ho uvádějí do rozpaků a obtěžují		

	3	orientuje se v roli muže a ženy při početí a narození dítěte	- nemoci přenosné krví	problematiku 4. Dopravní výchova - bezpečnost, první pomoc, 5. HV - hra na tělo, 6. TV - relaxační a kondiční cvičení 7. M - měření obvodu, délky, porovnávání velikosti
	3	chrání se před stykem s cizí krví (úrazy, nalezené injekční stříkačky a jiné)		
	3	pojmenuje některá zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, častým a dlouhým sezením u PC	- kouření, alkohol, drogy, jiné škodliviny - počítače, hrací automaty	
NÁVYKOVÉ LÁTKY	3	pojmenuje některá zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, častým a dlouhým sezením u PC	- kouření, alkohol, drogy, jiné škodliviny - počítače, hrací automaty	
OSOBNÍ BEZPEČÍ	2, 3	rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí a v souvislosti s nimi uplatňuje způsoby bezp. chování.	- bezpečné chování v různém prostředí - krizové situace – šikanování, týrání, sexuální zneužívání - přivolání pomoci v situaci os. ohrožení	
	2, 3	rozpozná, na koho se obrátit v případě pocitu vlastního ohrožení	- bezpečné chování v různém prostředí - krizové situace – šikanování, týrání, sexuální zneužívání - přivolání pomoci v situaci os. ohrožení	
POHYBOVÉ AKTIVITY A ZDRAVÍ	1, 2	rozpozná význam aktivního pohybu pro zdraví	- význam pohybových aktivit pro zdraví - pohybový režim, správné držení těla	
	1, 2	pojmenuje správné způsoby sezení a nošení předmětů	- prevence tělesného zatížení	

X. Dopravní výchova

Ročník	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
1	- V běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici. - Bezpečně překonává silnici. - Rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru. - V modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem. - Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy.	Silniční provoz: chodec, cyklista, dopravní prostředky, chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce Místo pro hru - vhodná a nevhodná místa ke hře Přecházení silnice bez přechodu, s přechodem Cestování: jízda autem (autosedačka a zadržné systémy, výstup a nástup)	ČaJS: Cesta do školy, dopravní značky, přecházení vozovky a křižovatky, světelná signalizace, vliv povětrnostních podmínek na dopravu, - Okolí domova a školy - Orientace - širší okolí školy, - Obec a okolní krajina - Bezpečnost silničního provozu
2	- Správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy). - Rozeznává vybrané značky pro chodce. - Bezpečně překoná silnici se světelnými signály. - Rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru. - V modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky. - Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace „sám domů“	Vztahy mezi účastníky silničního provozu Chodník a stezka pro chodce Značky: stezka pro chodce, zákaz vstupu, chodník uzavřen Základní pravidla chůze po silnici, reflexní doplňky), krajnice Na čem se ještě jezdí (in-line brusle, skateboard, koloběžka, ochrana – přilba a chrániče) Přecházení silnice bez přechodu, s přechodem, se světelnými signály Základní pravidla cestování dopravními prostředky, nástup a výstup, chování za jízdy Vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných prostředcích	- Zdraví, nemoc, u lékaře TV: chůze v silničním provozu - Přecházení vozovky a křižovatky - Nebezpečná a nepřehledná místa - Jízda na kole VV a PV: Práce s papírem a kartonem (dopravní značky) - Zobrazení okolního světa ČJ: Vyjadřování zkušeností, důsledky nesprávného chování v silničním provozu - Popis veřejných prostředků hromadné

3	- Reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP. - Používá reflexní doplňky a zná jejich dopad. - V modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně. - Rozoznává vybrané značky. - Bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnicí s více jízdními pruhy. - Ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je.	Značky: Stezka pro chodce, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Zákaz vstupu chodců, Chodník uzavřen, Silnice pro motorová vozidla, Dálnice Pravidla pro jednotlivce a skupiny při chůzi na silnici, vidět a být viděn, reflexní doplňky Nebezpečí na silnici, vozidla s právem přednosti v jízdě Obytná zóna a její pravidla Přecházení silnice s více pruhy Přecházení mezi zaparkovanými vozy Přecházení po přechodu s jízdním kolem Pravidla chování na parkovišti Druhy dopravních prostředků Pravidla chování na zastávce	dopravy, osob, zastávek, dopravních značek - Výcvik v souvislých jazykových projevech - druhy dopravních značek a jejich charakteristika, vyjadřování významu dopr. značek - Vypravování podle obrázků na základě vlastních zážitků M - Zjišťování hustoty provozu – počítání vozidel v určitých denních dobách - Odhady vzdáleností - Měření trasy
---	--	---	--

3.4 Vyučovací předmět: Člověk a jeho svět - 2. období - vlastivědná část

3.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vlastivědné učivo je součástí široké vzdělávací oblasti nazvané Člověk a jeho svět. Ve 4. i v 5. ročníku je časová dotace 2 hodiny týdně. Vzdělávací obsah je rozdělen na **čtyři tematické okruhy**.

Svým způsobem se jedná o integrovaný předmět, mající složku zeměpisnou, dějepisnou, občansko-výchovnou, ale též literárně-výchovnou, ekologicko-výchovnou. Tento vyučovací předmět skýtá řadu možností, jak propojit učivo vlastivědy s celým vyučováním na prvním stupni základního vzdělání.

Výuka vlastivědy není v žádném případě teoretickou disciplínou. Veškerá naše činnost ve vyučování směřuje k tomu, aby žáci nabyli prakticky využitelných poznatků a dovedností. Výuka ve třídě je plně v režii vyučujícího. Rozhoduje o nejvhodnějším a nejúčinnějším postupu, metodách, formách, pomůckách, musí umět zvolit nejvhodnější způsob organizace. V tomto smyslu je učitel autonomním tvůrcem a je odpovědný za výsledek vyučování.

Dějepisná složka učiva vlastivědy:

Tento předmět integruje několik oblastí lidského poznávání a zároveň je to předmět, který má položit základy pro další vzdělání. Z toho plyne mimořádná náročnost na didaktiku předmětu i značné nároky na každého učitele vlastivědy.

Jedním z úkolů je položit základy poznání historie našeho národa. Toto je úkol velmi obtížný a proto je nezbytné mít na mysli neustále několik faktorů. Především hraniční věk žáků, kdy teprve postupně, a to velmi individuálním tempem, narůstá schopnost uvědomovat si časové posloupnosti delších období.

Zeměpisná složka vlastivědy:

Nedílnou součástí učiva vlastivědy ve 4. a 5. ročníku je osvojení základních nástrojů hlubšího poznání krajiny a naší vlasti. Vyučující musí přizpůsobovat metody práce i úroveň poznání aktuálním možnostem svých žáků, tato práce pro žáka pak bude velmi zajímavá a lákavá.

Je nutné tedy plánovat práci tak, aby žáci byli postupně vedeni od poznání svého bydliště a nejbližšího regionu k poznání jednotlivých krajů naší vlasti, jejich základních charakteristik a posléze jim byl učitel průvodcem při vykročení za hranice republiky a prvních rozhlédnutích po Zemi a jejích kontinentech.

Občansko-výchovná složka vlastivědy:

Zde jsou důležité tři aspekty vzhledem k trendům společenského vývoje:

Výchova k demokracii, humanitě, úctě k lidským právům a zákonům

Cíle a obsahy výchovy směřovat na mravní oblast

Ekologická výchova, vnímání lokálních i globálních problémů, strategie jejich řešení

Při organizaci výuky vlastivědy využívají učitelé řadu alternativních metod. V mnoha případech se jedná o projektové vyučování, žáci pracují ve třídách skupinově nebo v počítačové učebně, pracují s využitím různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek. **Učitelé nechávají své žáky ve výuce vlastivědy dělat vše, co dělat mohou, nelitují času, nebojí se ruchu, nelitují námahy při přípravě aktivit.** V tomto předmětu jsou realizována průřezová témata, zvláště multikulturní výchova, environmentální výchova a výchova demokratického občana.

Tematické okruhy:

Místo, kde žijeme

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu

- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Témata: Škola – školní řád, Naše obec, město

Země, v níž žijeme

- zaměření, mimo jiné na náš region

Témata: Okolní krajina, Místní krajina, místní oblast, místní region, Naše vlast, Zeměpis Evropy a světa, Praktický zeměpis – práce s kompasem a mapou

Lidé kolem nás

- uvědomění si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

Témata: Právo a spravedlnost, Kultura

Lidé a čas

- navození úvodu k dějinám a historii našeho národa
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Témata: Orientace v čase a časový řád, Lidé – poznávání jejich života v minulosti a přítomnosti, Historické prameny a památky / náš region/.

3.4.2 Vzdělávací obsah předmětu ČJS - Vlastivěda - očekávané výstupy

3.4.2.1 Místo, kde žijeme

žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

3.4.2.2 Lidé kolem nás

žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

3.4.2.3 Lidé a čas

žák

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků

- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Člověk a jeho svět - 2. období - vlastivědná část - 4. ročník			
I. Místo, kde žijeme			
Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ŠKOLA	posoudí, co by se ve třídě (škole, okolí školy) dalo zlepšit a snaží se podle svých možností ke zlepšování přispívat	- vyučování,učení, prostředí třídy - nebezpečné situace ve škole a okolí školy - školní řád - činnosti, které škola nabízí	ČJ - sloh M - jízdní řády VV - značky
	uplatňuje zásady bezpečného chování ve škole (třídě) tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho i spolužáků		
	orientuje se v nabídce činností, kterých se může ve škole zúčastnit		
NAŠE OBEC (MĚSTO)	orientuje se v obci, určí základní směry do sousedních obcí a význačné orientační body	- obec a její části, poloha obce (města) v krajině - současnost obce - dopravní spojení do sousedních obcí, dopravní kázeň	VDO – občan a občanská společnost MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV – mediální vztahy a komunikace MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
	vyjádří různými způsoby, co se mu v obci (městě) líbí a co ne		
	orientuje se v dopravním spojení do sousedních obcí (čtvrtí města) a bezpečně je využívá		
II. Lidé kolem nás			

PRÁVO A SPRÁVEDLIVOST	vhodně uplatňuje vlastní práva (ve škole) a přitom nepoškozuje práva jiných žáků	- základní lidská práva, práva dítěte - pojem protiprávního jednání - orgány právní ochrany občanů (policie a soudy)	VV JČ TV OSV
	rozliší jednání, které ohrožuje práva druhých lidí nebo je protiprávní (šikana, zastrašování, zneužívání aj.) a upozorní na ně		
	vysvětlí, proč každý stát má zájem na zachování pořádku na svém území a uvede příklady orgánů, které na udržování pořádku ve státě dohlížejí		
KULTURA	rozpozná různé podoby a projevy kultury ve svém okolí (odívání, bydlení, cestování, chování lidí apod.) a je schopen je porovnávat a vyprávět o nich	- podoby a projevy kultury - masová komunikace, subkultura - sport, turistika a jiné pohybové aktivity jako masový fenomén současného života (aktivní a pasivní vztah ke sportu)	
	- uvede příklady některých prostředků masové komunikace (tisk, rozhlas, televize, reklama, internet aj.)		

III. Země, v níž žijeme

Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
OKOLNÍ KRAJINA	zorientuje plán místní krajiny (turistickou mapu), rozumí jeho obsahu, grafice a vysvětlivkám	- povrch krajiny (typy krajiny) - různé druhy map, plánů, jejich měřítko, určování hlavních a vedlejších svět. stran - obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč) - ochrana životního prostředí	M EV – vztah člověka k prostředí VV
	orientuje se na mapě ČR, popíše polohu místní republiky		
	posoudí různé činnosti člověka v přírodě a uvědomuje si jejich možné dopady na životní prostředí		
MÍSTNÍ KRAJINA, MÍSTNÍ OBLAST	vymezí a respektuje zásady bezpečného cestování v různých dopravních prostředcích	- místní region (oblast) ČR - doprava a cestovní ruch	JČ – pověsti, sloh M – jízdní řády
	navrhne způsoby vedoucí ke zlepšení prostředí domova a nejbližšího okolí		
NAŠE VLAST	jednoduše vyjádří podstatu pojmů vlast a vlastenectví	- základy národní a státní hrdosti - zeměpisná poloha, rozloha členitost	
	popíše s pomocí vlastivědné mapy polohu ČR v Evropě a porovná její polohu vzhledem k sousedním státům		

	popíše zeměpisnou polohu hlavního města Prahy a vybraných měst ČR v rámci Evropy, ČR a vzhledem k místnímu regionu	povrchu a přírodní poměry ČR - rozmístění obyvatelstva ČR - Armáda ČR	VDO – občan, občanská společnost a stát VV – státní znak, vlajka HV - hymna EV – vztah člověka k prostředí
	určí symboly našeho státu a jejich význam		
	uvede příklady, jak občané mohou ovlivňovat politické dění v obci a ve státě svou účastí ve volbách		
	rozliší, které orgány se podílejí na řízení státu a na správě obce - chápe význam obrany státu		
PRAKTICKÝ ZEMĚPIS	určuje světové strany pomocí kompasu, buzoly a přírodních jevů	- čtení z plánu a turistické mapy - orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám - orientace v terénu, pohyb v přehledném terénu - zeměpisná exkurze	
	orientuje se (pohybuje se) v přehledném terénu podle turistické mapy a buzoly		

IV. Lidé a čas

Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LIDÉ - POZNÁVÁNÍ ŽIVOTA V MINULOSTI A PŘÍTOMNOSTI	pojmenuje rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny dnes a v době mládí rodičů, prarodičů atd., dovede je porovnávat	. proměny způsobu života, bydlení, předmětů denní potřeby - historické prameny a způsoby poznávání minulosti - pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa - historický čas, periodizace dějin, historické mezníky - historická mapa	JČ – pověsti, báje, vypravování M – časová přímka, římské číslice VMEGS – Evropa a svět nás zajímá VMEGS - objevujeme Evropu
	rozpozná základní druhy historických pramenů (hmotné, písemné, ústní) a způsoby jejich získávání		
	uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii naší země (regionu)		
	orientuje se v historické mapě		
HISTORICKÉ PRAMENY A	objasní některé regionální lidové tradice, zvyky, lidovou tvorbu, osobnosti, kulturní památky	doklady minulosti – pověsti, lidové zvyky a tradice, stavební a písemné památky	

PAMÁTKY	pojmenuje některé prameny (muzea, archivy, knihovny aj.) v místě i v blízkém okolí a určí jejich činnost	- péče o památky, instituce uchovávající historické prameny - historické dokumenty a jejich archivace, kronika obce - minulost a současnost naší země - co daly naše země Evropě a Evropa nám - společný „evropský“ dům	a svět VMEGS – Jsme Evropané
	vyjádří nepřijatelnost vandalského chování k veřejnému majetku, sám ho odmítá		
	získá informace o některých českých osobnostech a jejich činnostech, kterými obohatily naši nebo evropskou kulturu		

Člověk a jeho svět - 2. období - vlastivědná část - 5. ročník			
I. Země, v níž žijeme			
Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
OKOLNÍ KRAJINA	zorientuje plán místní krajiny (turistickou mapu), rozumí jeho obsahu, grafice a vysvětlivkám	- povrch krajiny (typy krajiny) - různé druhy map, plánů, jejich měřítko, určování hlavních a vedlejších svět. stran - obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč) - ochrana životního prostředí	M – měřítko, jednotky VV EV – vztah člověka k prostředí
	orientuje se na mapě ČR, popíše polohu místní republiky		
	posoudí různé činnosti člověka v přírodě a uvědomuje si jejich možné dopady na životní prostředí		
MÍSTNÍ KRAJINA, MÍSTNÍ OBLAST	vymezí a respektuje zásady bezpečného cestování v různých dopravních prostředcích	- regiony (oblasti) České republiky - doprava a cestovní ruch - zajímavá a památná místa	JČ – pověsti, sloh M – jízdní řády EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
	navrhuje způsoby vedoucí ke zlepšení prostředí domova a nejbližšího okolí		
	určí některá významná místa a města v regionu		

NAŠE VLAST	popíše zeměpisnou polohu hlavního města Prahy a vybraných měst ČR v rámci Evropy, ČR a vzhledem k místnímu regionu	státní symboly naší vlasti - řízení společnosti (prezident, vláda, parlament, senát) - volby - Armáda ČR	VDO – občan, občanská společnost a stát VV HV - hymna
	určí symboly našeho státu a jejich význam		
	uvede příklady, jak občané mohou ovlivňovat politické dění v obci a ve státě svou účastí ve volbách		
	rozliší, které orgány se podílejí na řízení státu a které se podílejí na správě obce, v níž žije - chápe význam obrany státu		
ZEMĚPIS EVROPY A SVĚTA	orientuje se v základech zeměpisu světa (světadíly, oceány, evropské státy)	- základní orientace na mapě Evropy a světa - práce s atlasem - Evropská unie - glóbus, měřítko globusu	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané MV – lidské vztahy MV – princip sociálního smíru a solidarity
	užívá glóbus jako zmenšený model planety Země		
	vyhledává na mapě střední Evropy sousední státy ČR a jejich hlavní města, určí podle světových stran jejich geografickou podobu vůči Česku		
	zprostředkuje ostatním některé zajímavosti a zážitky z vlastní cesty do zahraničí (z četby cestopisu, cestopisného filmu atd.)		

II. Lidé kolem nás

Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PRÁVO A SPRAVEDLNOST	vhodně uplatňuje vlastní práva (ve škole) a přitom nepoškozuje práva jiných žáků	základní lidská práva, práva dítěte - pojem protiprávního jednání - orgány právní ochrany občanů (policie a soudy)	VDO – občan a občanská společnost MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV – mediální vztahy a komunikace MKV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality VV JČ
	rozliší jednání, které ohrožuje práva druhých lidí nebo je protiprávní (šikana, zastrašování, zneužívání aj.) a upozorní na ně		
	vysvětlí, proč každý stát má zájem na zachování pořádku na svém území a uvede příklady orgánů, které na udržování pořádku ve státě dohlížejí	- podoby a projevy kultury - masová komunikace, subkultura - sport, turistika a jiné pohybové aktivity jako masový fenomén současného života (aktivní a pasivní vztah ke sportu)	
KULTURA	rozpozná různé podoby a projevy kultury ve svém okolí (odívání, bydlení, cestování, chování lidí apod.),(a je schopen je porovnávat a vyprávět o nich		

	uvede příklady některých prostředků masové komunikace (tisk, rozhlas, televize, reklama, internet aj.) orientuje se v základním smyslu sportu a jiných pohybových aktivit pro život člověka		TV OSV
IV. Lidé a čas			JČ – pověsti, báje, vypravování,... M – časová přímka, římské číslice
HISTORICKÉ PRAMENY A PAMÁTKY	vybere a stručně přiblíží zajímavosti, které by bylo možné ukázat zahraničním návštěvníkům (v obci, v regionu)	- doklady minulosti – pověsti, lidové zvyky a tradice, stavební a písemné památky - svědectví práce našich předků uchované v památkách	
	vyhledá instituce pečující o historické prameny (muzea, archivy, knihovny aj.) v místě i v blízkém okolí a určí jejich činnost	- významní rodáci - péče o památky, instituce uchovávající historické prameny	
	vyjádří nepřijatelnost vandalského chování k veřejnému majetku, sám ho odmítá	- historické dokumenty a jejich archivace, kronika obce	
	získá informace o některých českých osobnostech a jejich činnostech, kterými obohatili naši nebo evropskou kulturu	- minulost a současnost naší země - co daly naše země Evropě a Evropa nám - společný „evropský“ dům	

3.5 Vyučovací předmět: Člověk a jeho svět - 2. období - přírodovědná část

3.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů. Ty jsou pojaty tak, že v každém z nich jen převažuje určitý pohled vybrané přírodní vědy nebo jejího oboru, např. pohled fyzikální, astronomický, botanický, zoologický, mineralogický apod. Ve 4. a 5. ročníku je časová dotace přírodovědy dvě hodiny týdně.

Člověk

- Rodina – funkce rodiny, rodinné prostředí, život rodiny
- Soužití lidí
- Chování lidí
- Lidské tělo
- Globální problémy

- Péče o zdraví
- Výživa a zdraví
- Základy sexuální výchovy
- Návykové látky a zdraví
- Osobní bezpečí
- Pohybové aktivity a zdraví

Věci a činnosti kolem nás

- Lidská činnost a tvořivost
- Práce a volný čas
- Hospodářský život
- Technika a informační technika

Neživá příroda

- Látky a jejich vlastnosti
- Voda a vzduch
- Nerosty a horniny
- Vesmír a Země

Živá příroda

- Rostliny a houby
- Živočichové
- Praktický přírodopis

Rozmanitost přírody a její ochrana

- Rozmanitost naší přírody
- Rovnováha v přírodě
- Ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody

V naší škole má učivo přírodovědy dvě složky: **1. složku poznatkovou** - osvojování pojmů, zákonitostí
2. složku činnostní - pokusy, pozorování, manipulace s přírodními.

Obě složky jsou ve vzájemné rovnováze.

Činnosti dětí v tomto předmětu se velmi často střídají, děti vzájemně spolupracují, pomáhají si, je přihlíženo k individuálním schopnostem každého žáka. Učivo je velmi dobře rozplánováno tak, aby děti v tomto předmětu našli zálibu a uvolnění.

Předmět Přírodověda se zaměřuje na aktivní poznání přírody a člověka. Důraz je kladen na vlastní zkušenosti žáků a jejich spojení s vědomostmi a dovednostmi.

Přírodovědné učivo směřuje:

- k vnímání krásy života člověka, přírody, umění a techniky
- k získávání základního poučení o člověku, o lidském životě a lidském těle
- k utváření u žáků kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí jako celku.
- k osvojování hygienických návyků, prevenci proti úrazům a nemocem i bezpečnému chování v kontaktu s lidmi
- k rozvíjení vztahů k přírodě a životnímu prostředí
- k získávání základní znalosti o Zemi a technice
- poznávání souvislostí mezi organismy navzájem, mezi organismy a prostředím
- rozvíjet schopnosti žáků poznávat, pozorovat a zkoumat přírodu a řešit přiměřeně náročné úkoly

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména EV (vztah člověka k prostředí, zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí, ekosystémy, základní podmínky života) a dále Osobnostní výchova a Výchova demokratického občana. Součástí výuky jsou různé exkurze, též do planetária.

3.5.2 Vzdělávací obsah předmětu ČJS - Přírodověda - očekávané výstupy

3.5.2.1 Rozmanitost přírody

žák

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

3.5.2.2 Člověk a jeho zdraví

žák

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Člověk a jeho svět - 2. období - přírodovědná část - 4. ročník			
I. Neživá příroda			
Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LÁTKY A JEJICH VLASTNOSTI	rozpozná skupenství látek a jejich změny ve svém okolí a v přírodě	- změny látek a jejich skupenství - vlastnosti látek - porovnávání látek a měření veličin, praktické užívání základních jednotek	M – jednotky a veličiny, převod jednotek
	změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů		
	provede jednoduchý pokus a jeho pozorování popíše slovy nebo zaznamenaná kresbou, nákresem		
VODA A VZDUCH	rozpozná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě, určí jejich základní vlastnosti a využití v praxi	- voda – výskyt, vlastnosti, formy - oběh vody v přírodě - čistota vody - vzduch – vlastnosti a jeho význam pro život	VV EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí
	jednoduše vysvětlí oběh vody v přírodě a jeho vliv na životní podmínky		

	pojmenuje složky vzduchu a označí kyslík jako nezbytnou složku důležitou pro dýchání organismů a hoření látek ve vzduchu	- znečištění vzduchu - teplo, světlo, hoření	
	označí zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém okolí		
NEROSTY HORNINY A PŮDA	pozná některé běžné zástupce hornin a nerostů ze svého okolí	- horniny a nerosty, zvětrávání - vznik půdy, složení půdy, vlastnosti a význam - hospodářsky důležité horniny a nerosty	VV PČ EV – základní podmínky života, lidské aktivity
	uvede příklady obnovitelných a neobnovitelných přírodních zdrojů a vyjádří (různými způsoby) jejich využití		
	vysvětlí jednoduše, jak vzniká půda (význam humusu)		
II. Živá příroda			
ROZMANITOST NAŠÍ PŘÍRODY	pozná vybrané rostliny ze svého okolí podle vnější stavby těla, jejich života a potřeb	znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života rostlin a hub, podstatné rozdíly ve výživě - známé a snadno dostupné druhy rostlin - stavba těla u některých nejznámějších druhů rostlin a hub - rostliny nahosemenné, krytosemenné - rostliny kulturní a plané - rostliny chráněné, okrasné a hosp. významné - význam rostlin v přírodě a pro člověka - vztah člověka a přírody - rizika v přírodě, rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	JČ – sloh – popis VV EV – vztah člověka k prostředí
	charakterizuje zákl. rozdíly mezi dřevinami, bylinami a houbami		
	rozezná naše nejznámější jedovaté houby od ostatních hub a prokáže znalost hlavních zásad bezpečného sběru hub		
	rozliší nejznámější kulturní a plané rostliny, některé keře, listnaté a jehličnaté stromy, chráněné, jedovaté a léčivé rostliny i běžné plevely (podle místních podmínek)		
	uvede příklady praktického využití některých okrasných a hospodářsky významných rostlin		
	- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit		
II. Živá příroda			
Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ŽIVOČICHOVÉ	užívá správné názvy částí těla vybraných živočichů a popíše stavbu těla známého živočicha	znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života živočichů, způsob výživy živočichů - stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí těla - základní skupiny živočichů, znalost zástupců jednotlivých skupin a jejich poznávání - význam živočichů v přírodě a pro člověka - živočichové ve volné přírodě a chování	JČ – sloh – popis VV EV – vztah člověka k prostředí
	pozná zástupce nejznámějších skupin živočichů ze svého okolí a určí je podle některých typických znaků		
	porovná základní rozdíly mezi savci, ptáky, plazy, rybami, obojživelníky, hmyzem		
	rozlišuje živočichy podle způsobu výživy (masožravci, býložravci, všežravci) v jednoduchých potravních řetězcích a porovnává vztahy mezi nimi		

	posoudí důvody a význam chovu zvířat (radost, potrava, pomoc člověku, dopravní prostředek atd.)	lidmi, vztah člověka ke zvířatům	
	rozlišuje pozitivní a negativní stránky chovu domácích zvířat (radost spojená s péčí a soužitím, ale i přenosné choroby, alergie ap.) a umí některým problémům předcházet		
PRAKTICKÝ PŘÍRODOPIS	pozoruje vybranou přírodu nebo její části (i s pomocí lupy) a zhotoví jednoduchý nákres pozorování	cvičení a pozorování v přírodě - exkurze - pozorování a popis přírodnin - sbírky přírodnin - pěstování rostlin - domácí zvířata a jejich chov	JČ – sloh – popis PČ – modelování VV EV – vztah člověka k prostředí PČ VV EV OSV – osobnostní rozvoj, rozvoj schopností poznávání projekty
	ovládá základní pravidla zakládání a sledování jednoduchého pokusu		
	prakticky třídí organismy do známých skupin, u živočichů k tomuto účelu využívá i atlasy		
	posoudí význam sbírek přírodnin, je schopen založit herbář, sbírku nerostů atd.		
	pojmenuje základní způsoby zacházení s domácími zvířaty (péče o ně) a uplatňuje pravidla bezpečnosti při kontaktu s neznámými zvířaty		
	pečuje společně s ostatními o konkrétní rostlinu (případně živočicha) v průběhu celého roku		

III. Rozmanitost přírody a její ochrana

Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROZMANITOST NAŠÍ PŘÍRODY	rozpoznává rozmanitost pevninských tvarů zemského povrchu a živé přírody na konkrétních příkladech v místní krajině	- přírodní sféra Země a její složky (pevninské tvary zemského povrchu) - význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi - podnebí a počasí, informace o počasí	M – slovní úlohy, operace přirozených čísel nad milion EV – ekosystémy JČ – sloh (vypravování, popis,...) OSV – sociální rozvoj, osobnostní rozvoj, morální rozvoj
	rozlišuje na konkrétních příkladech mezi počasím a podnebím		
	orientuje se v možnostech, jak zjistit aktuální stav počasí a jeho předpovědi na další dny (období)		

ROVNOVÁHA V PŘÍRODĚ	popíše základní projevy života (výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin) na konkrétních organismech	- projevy života - podmínky života, vzájemné vztahy mezi organismy - přírodní společenstva - přírodní rovnováha	EV – lidské aktivity a vztah člověka k prostředí
	rozlišuje základní společenstva v okolí školy (obce) a popíše vztahy mezi jednotlivými organismy a jejich prostředím		
	rozpozná některé příčiny porušování přírodní rovnováhy (vysvětlí pojmy škůdce a plevel)		
OHLEDUPLNÉ CHOVÁNÍ K PŘÍRODĚ A OCHRANA PŘÍRODY	aktivně se snaží pomoci při ochraně rostlin a živočichů ve svém okolí	- odpovědnost lidí, prospěšné a škodlivé zásahy člověka do přírody - ochrana přírody a životního prostředí (význam lesa) - ochrana životního prostředí v obci (regionu) - ochrana rostlin, živočichů - chráněná území a jejich význam	
	určí (lokalizuje) významná místa a chráněné lokality ve svém okolí a jejich zvláštnosti		
	chová se v chráněných oblastech podle zásad, které ukládá návštěvní řád		
	uplatňuje základní zásady ochrany vody a ovzduší a je schopen ohlásit i případy znečištění (vody, ovzduší)		
	porovná, jaká opatření se provádějí pro zlepšení ochrany životního prostředí obce (regionu)		

Člověk a jeho svět - 2. období - přírodovědná část - 5. ročník

I. Neživá příroda

Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LÁTKY A JEJICH VLASTNOSTI	změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	- porovnávání látek a měření veličin, praktické užívání základních jednotek - otáčivé účinky síly (páka, kladka) - elektrický proud	M – jednotky a veličiny, převod jednotek
	rozpozná kladku, páku či nakloněnou rovinu v zařízeních užívaných v běžném životě		
VESMÍR A ZEMĚ	vyjádří jednoduše příslušnost planety Země k sluneční soustavě a k vesmíru	vesmír a sluneční soustava - postavení Země ve vesmíru	VV

	vyjádří základní představu o vzniku Země	- vznik Země	EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí
	prokáže na konkrétních příkladech kulatost planety Země	- střídání ročních období	
	využívá poznatky o pohybech Země k objasnění střídání dne a noci a změn ročních období	- den a noc	
	vysvětlí důsledky pohybu Země a Slunce pro život na Zemi	- význam Slunce pro živé organismy	
	rozpozná pomocí magnetky póly magnetu (ví, že vlastnosti magnetu má rovněž celá naše Země)	- zemská přitažlivost - magnetismus, magnetické póly	
PRAKTICKÝ PŘÍRODOPIS		exkurze	
II. Rozmanitost přírody a její ochrana			
ROZMANITOST NAŠÍ PŘÍRODY	- rozlišuje na konkrétních příkladech mezi počasím a podnebím - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	- podnebí a počasí, informace o počasí - rozman. podmínek na Zemi - podnebné pásy - rizika v přírodě, rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	EV - ekosystémy OSV – sociální, osobnostní, morální rozvoj EV – lidské aktivity a vztah člověka k prostředí JČ - sloh
OHLEDUPLNÉ CHOVÁNÍ K PŘÍRODĚ A OCHRANA PŘÍRODY	posoudí důležitost šetření elektrickou energií a pitnou vodou jako jeden ze způsobů pro ochranu životního prostředí člověka	odpovědnost lidí, prospěšné a škodlivé zásahy člověka do přírody - likvidace odpadů - živelné pohromy a ekologické katastrofy	
	- orientuje se v možnostech, kde lze zjistit údaje o znečištění ovzduší, a v případě zvýšené koncentrace škodlivin v ovzduší upraví svůj pohybový režim		
	pojmenuje ekologické a neekologické druhy dopravy		
III. Člověk			
Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
RODINA	charakterizuje rozdělení rolí v rodině a pojmenuje základní povinnosti členů rodiny	- postavení jedince v rodině, role členů rodiny - širší okruh příbuzenských vztahů v rodině, mezigenerační vztahy - funkce rodiny - rodinné prostředí, život rodiny	MV – stavba mediálních sdělení OSV OSV – sociální rozvoj, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace
	různými způsoby vyjádří základní mezilidské vztahy v rodině		
	zdůvodní rozdělení práce ve své rodině		
SOUŽITÍ LIDÍ	rozlišuje mezi osobními a neosobními vztahy a rozpozná, kdy je vhodné použít osobní a kdy neosobní formu komunikace	- mezilidské vztahy - mezilidská komunikace	

	posoudí názor jiných lidí (osob) a vhodně na něj reaguje, dokáže se podřídit kompromisu nebo v nutném případě ustoupit	- zásady opatrnosti, vstřícnosti, úcty, ohleduplnosti ve styku s lidmi	VDO – občan, občanská společnost a stát VDO – principy demokracie
	rozliší, že v každé společnosti existují lidé, kterým je nutné pomáhat (lidé staří, nemocní, slabší, handicapovaní aj.), snaží se o to v prostředí třídy (školy)	- lidská setkání (poznávání druhých lidí, přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi) - lidská solidarita	
CHOVÁNÍ LIDÍ	rozpozná, že mezi lidmi mohou vznikat v různých situacích a z různých příčin vzájemné neshody a konflikty, a je schopen některým neshodám předcházet	- pravidla slušného chování na veřejnosti a ve společnosti - národnostní menšina, cizina, cizinec - principy demokracie - demokratické způsoby řízení a jednání ve škole (žákovský parlament atd.)	
	- usiluje o řešení sporů nenásilným způsobem, respektuje odlišné názory a zájmy jiných, jejich soukromí		
	- uplatňuje základní pravidla slušného chování v běžných situacích		
	- porovná, která opatření a činnosti ve škole jsou příkladem demokratického řízení a rozhodování, a využívá je		
	pojmenuje některé konkrétní formy pomoci lidem v nesnázích		
	rozpozná některé projevy lidské nesnášenlivosti a vyjádří svůj názor na ně		
GLOBÁLNÍ PROBLÉMY	pojmenuje některé konkrétní formy pomoci lidem v nesnázích	- významné sociální problémy	
	rozpozná některé projevy lidské nesnášenlivosti a vyjádří svůj názor na ně	- problémy konzumní společnosti - problémy lidské nesnášenlivosti	

III. Člověk			
Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LIDSKÉ TĚLO	pojmenuje hlavní části lidského těla včetně nejdůležitějších ústrojí, orgánů a orgánových soustav a vysvětlí jejich základní funkce	společné a odlišné znaky, potřeby a projevy člověka a jiných živočichů	M – měření, vážení TV – relaxační cvičení, hygiena VV PČ MKV – kulturní difference
	- orientuje se v jednotlivých etapách lidského života, v základních lidských potřebách a životních projevech	- stavba lidského těla, funkce některých orgánů - změny lidského těla v průběhu života - vývin jedince (dětství, dospívání, dospělost, stáří)	
PÉČE O ZDRAVÍ	označí zdraví jako základní lidskou hodnotu, o kterou se stará rodina - rozliší, jaké prostředí mu vyhovuje pro práci a odpočinek	zdraví a nemoc, příčiny nemocí, ochrana před nemocemi a odpovědnost za zdraví své a jiných	

	- pojmenuje některé cesty přenosu infekčních chorob a nejdůležitější způsoby ochrany před nimi (osobní hygiena, očkování) - poskytne základní péči při nemoci v rodině (přivolá lékaře, změří teplotu, podá nápoje) - komunikuje s lékařem o svých zdravotních potížích - uplatňuje základní návyky osobní a intimní hygieny v denním režimu - zařazuje (na základě osvojených znalostí) do denního režimu činnosti vhodné z hlediska zdraví - dodržuje pravidla bezpečnosti při práci, manipulaci s ohněm a všímá si návodů pro bezpečné zacházení s běžnými látkami používanými v domácnosti - vhodně reaguje na situaci úrazu, přivolá záchr. službu - rozpozná na příkladech pravdivost a nepravdivost reklamy (reklama na potraviny, propagace cigaret a alkoholu atd.) - orientuje se v příruční lékárnice a ošetří lehčí poranění	- prev. a lékařská péče, užívání a ukládání léků - vliv stavování na zdraví - osobní a intimní hygiena, duševní hygiena - hygiena a odívání - ochrana proti slunečnímu záření - denní režim, aktivní pohyb, relaxace, otužování - úrazová zábrana - chování v situaci úrazu - reklamní vlivy (reklamní triky)	TV HV – správné dýchání (dechová cvičení) OSV – sebepoznání, seberegulace, psychohygiena MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
VÝŽIVA A ZDRAVÍ	rozlišuje mezi zdravými a méně zdravými potravinami (s vysokým a nízkým obsahem tuku, cukru a soli) a rozhoduje se ve prospěch zdravých pokrmů	- základní složky potravin, výž. hodnota potravin - pitný režim, vliv stravování na zdraví - výživa a civilizační nemoci, zdravý jídelníček	
ZÁKLADY SEXUÁLNÍ VÝCHOVY	pojmenuje tělesné a fyziologické změny v období dospívání (druhotné pohlavní znaky, menstruace, poluce) - orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - nepoužívá vulgárních slov a nevhodných projevů z oblasti sexuality - pojmenuje cesty přenosu viru HIV/AIDS a způsoby ochrany před infekcí	dospívání – tělesné a fyziologické změny - základy lidské reprodukce - máme se rádi – kamarádství, přátelství, láska, způsoby vyjadřování lásky a náklonnosti v rodině, mezi dospělými - nemoci přenosné krví, pohl. stykem, HIV/AIDS	

III. Člověk

Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
NÁVYKOVÉ LÁTKY A ZDRAVÍ	uvede některá zdravotní rizika návykových látek (kouření, alkohol, drogy) a zdravotní rizika spojená s hracími automaty, argumentuje ve prospěch zdraví - používá jednoduché způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích - orientuje se v existenci zákonů omezujících kouření, používání alkoholu a drog	přírodní a chemické látky - kouření, alkohol, drogy, jiné škodliviny - počítače, hrací automaty - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek - odmítání návykových látek	OSV VDO EV TV VV MV OSV – mezilidské vztahy,

OSOBNÍ NEBEZPEČÍ	v modelových situacích projevuje účelné způsoby chování v situaci osobního i cizího ohrožení	bezpečné chování v různém prostředí - krizové situace – šikanování, týrání, sexuální zneužívání - brutalita a jiné formy násilí v médiích - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality - rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	poznávání lidí
---------------------	--	---	----------------

IV. Lidé a čas

ORIENTACE V ČASE ČASOVÝ ŘÁD	měří a odhaduje časové úseky	současnost, minulost a budoucnost v našem životě, stárnutí lidí a věcí - pravidelné opakování některých činností v denním režimu - průběh lidského života od novorozence ke školákovi a k dospělosti	M – časová přímka JČ – sloh, popis
	- rozpozná, že každý člověk v čase prochází různými obdobími života a dovede je jednoduše charakterizovat		
	- řadí některé činnosti pravidelně do svého režimu (příchod do školy, stravování, pohybové činnosti, odpočinek, učení, zájmová činnost atd.)		

V. Věci a činnosti kolem nás

LIDSKÁ TVOŘIVOST	vysvětlí význam různých pracovních činností a povolání lidí pro ostatní členy společenství	běžné činnosti v životě lidí - různé materiály - předměty denní potřeby, předměty pro zábavu a zkrášlení života - vkus a nevkus kolem nás - rozvoj tvořivosti jako výbavy pro život - možnosti vlastní tvořivosti	
	- dokáže říci, co se mu líbí a co ne, dovede to zdůvodnit		
	pojmenuje příklady tvořivé činnosti a podle svých možností se snaží využívat vlastní tvořivost		

V. Věci a činnosti kolem nás

Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PRÁCE A VOLNÝ ČAS	zdůvodní, proč každý člověk nese odpovědnost za výsledky své práce	práce, zaměstnání, povolání - pracovní vlastnosti (píle, vytrvalost, lenost, pečlivost, nedbalost aj.) - duševní a fyzická práce - odpovědnost za kvalitu práce, volba povolání,	VV PČ JČ - sloh M – matematické
	- zhodnotí význam společné práce, umí se radovat ze společně dosaženého výsledku		

	- uveďte příklady různých příčin, proč lidé mohou ztratit práci a jaké problémy mohou nastat	- problémy nezaměstnanosti - spolupráce lidí - výsledky lidské práce, šetrný vztah k lidským výtvarům - volný čas a jeho využívání, instituce nabízející vhodné využití volného času	- operace sčítání a odčítání, slovní úlohy MKV - EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
	rozpozná nevhodné způsoby využívání volného času a navrhne vlastní aktivity (podle nabídky školy a obce)		
HOSPODÁŘSKÝ ŽIVOT	porovná různé formy placení	výroba věcí s nimiž denně přicházíme do styku	OSV – poznávání zboží MV
	orientuje se v síti služeb v obci (v nejbližším okolí), zadá jednoduchou zakázku	- způsoby nakupování (obchody, úhrady zboží) - hospodárnost v běžném životě	
	uveďte příklady, proč lidé ukládají peníze do bank a spořitelny	- výroba, obchod, služby - peníze, funkce peněz, formy placení	
	- rozlišuje hranice soukromého majetku a respektuje ho - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - dokáže objasnit význam slova korupce - seznámí se s pojmem reklamace a důvodem jejího uplatnění, na příkladu předvede postup při uplatňování reklamace	- majetek (soukromé vlastnictví) - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky - korupce - reklamace	
TECHNIKA A INFORMAČNÍ TECHNIKA	pracuje bez obav s počítačem	- mechanizace lidské práce (vývoj a pokrok) - vývoj některých technických předmětů - doprava a cestování - prostředky masové komunikace - vědecký výzkum a nové objevy	
	- rozliší základní prostředky masové komunikace (tisk, rozhlas, televize, internet) a dovede je využívat pro svou potřebu, poučení, zábavu		
	- vyhledá informace o nejvýznamnějších objevech (z kosmonautiky, lékařství, biologie aj.) v dostupných materiálech		

Dopravní výchova

Ročník	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
--------	-----------------------------	-------	---

4	- popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě - zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole - prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), - chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu - jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola - rozeznává vybrané značky - naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky, posoudí rizika cesty	Povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty Místa pro jízdu na kole (stezky pro cyklisty, obytná zóna) Základní pravidla bezpečné jízdy na silnici Znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění Vedení kola, vyjíždění do silnice Přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu Kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) Druhy křižovatek, kruhový objezd Vztahy mezi účastníky silničního provozu Plánování trasy a výbava na cestu Cyklista v dopravních prostředcích Způsob jízdy ve skupině Zásady správného chování v krizové situaci	ČaJS: Dopravní situace v obci a jejím okolí - Význam silnic - Cyklista jako ohrožený účastník silničního provozu - Pravidla silničního provozu pro cyklisty - Jízdní kolo – povinné vybavení, údržba, drobné opravy TV: Technika jízdy na kole - Jízda na kole VV a PV: Práce se dřevem a práce kombinované – dopravní značky - Barevný kontrast předmětů a pozadí – význam barevných částí oděvů a doplňků pro bezpečnost silničního provozu - Práce montážní a demontážní – jízdní kolo ČJ: Výcvik v souvislých jazykových projevech – vypravování podle série obrázků - Dopis – obsahující jednoduché sdělení - Písemné zpracování odborného sdělení M: Řešení slovních úloh s náměty z blízkého prostředí žáka - Měření trasy - Řešení kombinovaných úkolů - Práce s tabulkami
5	- bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty - rozeznává další dopravní značky - poznává vztahy účastníků silničního provozu - odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení - zná ohleduplné chování a osvojuje si ho - snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu	Odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu Pravidla chůze po silnici pro skupiny i jednotlivce Pravidla jízdy za snížené viditelnosti Základní pravidla bezpečné jízdy na silnici (bezpečné manévry cyklisty na silnici) Pravidla pro bezpečné překonávání křižovatky Vztahy mezi účastníky silničního provozu Druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel	

4. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

4.1 Hudební výchova

4.1.1 Charakteristika předmětu Hudební výchova na 1. stupni ZŠ

V 1. až 5. ročníku je vyučována jedna hodina týdně. Výuka probíhá ve třídách, je doplňována doprovody písní na různé druhy hudebních nástrojů. Jde o doprovody klavírní, kytarové a flétnové. Do doprovodné činnosti na jednoduché hudební nástroje zapojujeme samozřejmě i děti. Velmi často jsou využívány při práci s dětmi elektrofonické varhany. Učební hodina se skládá ze čtyř střídajících se činností – vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových. Formy a metody práce se mění podle charakteru učiva a cílů vzdělávání. Všemi ročníky prolínají průřezová témata, hudební výchova se dotýká bezesbýtku všech vyučovacích předmětů na naší škole.

Vnímání hudby je důležitou součástí života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních aktivit. Nezbytnou součástí života je chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace. Prostřednictvím hudební výchovy děti získávají orientaci v širokém spektru písňové tvorby různých hudebních stylů, poznávají hudbu různých národů. Tento předmět vede k rozvoji žákovy celkové hudebnosti.

V hudební výchově se žák stává aktivním pozorovatelem hudby – zpěvem, poslechem, hrou, nejjednodušším doprovodem písní na dětské hudební nástroje, pohybovým projevem. Zvyšuje se zároveň jeho vnímavost k hudbě, rozvíjí se hudebně sluchová citlivost a představivost.

Při vyučování hudební výchovy se snažíme, aby děti co nejvíce zpívaly, aby neseděly stále v lavicích, často činnosti měníme, snažíme se tento předmět vést zábavnou formou, ale zároveň dbáme na dostatečný rozvoj jejich vědomostí.

Jedním z důležitých momentů výuky hudební výchovy je zaměření se na hlasový výcvik dětí, jehož nedílnou součástí je správné dýchání, tvoření tónu a artikulace.

Komplexní způsob výchovy, založený na spojení hudby, pohybu a slova, přináší velké možnosti pro všestranný rozvoj dětské osobnosti. Pro děti je zcela přirozené vnímat a prožívat hudbu prostřednictvím pohybu.

Další ze součástí výuky hudební výchovy na naší škole je tedy hudebně pohybová výchova – výchova živého muzikálního citění, přičemž větší důraz je položen speciálně na výchovu smyslu pro rytmus.

Snažíme se na děti působit v tom smyslu, aby tento předmět byl předmětem oddechovým, aby se na něj děti těšily, aby prostřednictvím něho dokázaly plně odkrýt své emocionální citění.

4.1.2 Klíčové kompetence v předmětu Hudební výchova na 1. stupni ZŠ

4.1.2.1 Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rozumí hudebním symbolům a terminologii a správně je používá
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch, mít prožitek

4.1.2.2 Kompetence k řešení problému

žáci

- na základě individuální hudební vyspělosti vyhledávají z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- samostatně a kriticky přemýšlejí

4.1.2.3 Kompetence komunikativní

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- spolupracuje při skupinových úkolech
- zajímá se o náměty a názory spolužáků
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

4.1.2.4 Kompetence sociální a personální

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- kriticky usuzují a posuzují žánry a styly hudby
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

4.1.2.5 Kompetence občanské

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- žák se podílí na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- aktivně se zapojuje do kulturního dění
- chrání a oceňuje naše kulturní tradice

4.1.2.6 Kompetence pracovní

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah ke zpěvu
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- dodržuje dohodnuté kvality, postupy a termíny

4.1.3 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 1. období

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

4.1.4 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 2. období

žák

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Hudební výchova	1. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
- hlasová hygiena		- dbá na správné dýchání a držení těla - dbá na správnost hlasových a artikulačních cvičení
- pěvecké a vyjadřovací dovednosti		- pracuje nejméně s 10 písněmi, nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně 2 hudebně pohybovými hrami
- rytmicizace a taktování ve 2/4 taktu		- vytleská rytmus podle vzoru - používá hudební nástroje Orffova instrumentáře
- hudební rytmus – hry „na tělo“		- vytleská rytmus podle vzoru - používá hudební nástroje Orffova instrumentáře
- lidová píseň,		- pracuje nejméně s 10 písněmi, nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně 2 hudebně pohybovými hrami
- vokální hry s rytmickou a melodickou ozvěnou i při rytmicizaci a melodizaci krátkých textů		- vytleská rytmus podle vzoru - dbá na správnost hlasových a artikulačních cvičení - učí se sjednocovat hlasový rozsah
- doprovod jednoduchých skladbiček		- učí se používat nejjednodušší dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebním doprovodům
- reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů Orffova instrumentáře		- používá hudební nástroje Orffova instrumentáře
- rytmická cvičení, hudební hry		- vytleská rytmus podle vzoru - používá hudební nástroje Orffova instrumentáře - pomocí pohybového vyjádření vnímá hudbu: držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod
- pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad (ve 2/4 rytmu)		- pomocí pohybového vyjádření vnímá hudbu: držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod
- pohybové vyjádření vlastností tónů, tempa a emocionálního zážitku z hudby, pohybová improvizace		- pomocí pohybového vyjádření vnímá hudbu: držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální		- rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvný - rozlišuje u instrumentální hudby hru na různé hudební nástroje
- hudební nástroje – housle, kytara, kontrabas, klavír, flétna, buben		- seznámí se s vybranými hudebními nástroji podle zvuku, pozná a pojmenuje je
- hudební styly – hudba pochodová, taneční, ukolébavka, vánoční hudba		- pozná vánoční hudbu a vánoční koledy, ukolébavku, pochod
- zvuk, tón, nota, pomlka		- rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvný - seznámí se s některými prvky hudební teorie
- pojmy: pomalu x rychle, vesele x smutně, silně x slabě, hluboko x vysoko		- pracuje nejméně s 10 písněmi, nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně 2

Hudební výchova	1. ročník	
		hudebně pohybovými hrami
		- chápe význam not, rozlišuje krátké a dlouhé tóny
		- rozlišuje dynamiku - slabě, silně, zeslabovat, zesilovat, pohyb, melodie stoupavá, klesavá
		- seznámí se s některými prvky hudební teorie
- notová osnova - houslový klíč		- seznámí se s některými prvky hudební teorie
- hymna ČR		- pozná hymnu ČR

Hudební výchova	2. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
- hlasová hygiena		- dbá na správné dýchání a držení těla
		- dbá na správnost hlasových a artikulačních cvičení
- pěvecké a vyjadřovací dovednosti		- pracuje nejméně s 10 písněmi, nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně 2 hudebně pohybovými hrami
- rytmicizace a taktování ve 2/4 a 3/4 taktu		- vytleská rytmus podle vzoru
		- používá hudební nástroje Orffova instrumentáře
- hudební rytmus – hry „na tělo“		- vytleská rytmus podle vzoru
		- používá hudební nástroje Orffova instrumentáře
- lidová píseň		- pracuje nejméně s 10 písněmi, nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně 2 hudebně pohybovými hrami
- vokální hry s rytmickou a melodickou ozvěnou i při rytmicizaci a melodizaci krátkých textů		- dbá na správnost hlasových a artikulačních cvičení
		- vytleská rytmus podle vzoru
		- učí se sjednocovat hlasový rozsah
- doprovod jednoduchých skladbiček		- učí se používat nejjednodušší dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebním doprovodům
- reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů Orffova instrumentáře		- používá hudební nástroje Orffova instrumentáře
- rytmická cvičení, hudební hry		- vytleská rytmus podle vzoru
		- používá hudební nástroje Orffova instrumentáře
		- pomocí pohybového vyjádření vnímá hudbu: držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod
- pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad (ve 2/4 rytmu)		- pomocí pohybového vyjádření vnímá hudbu: držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod

Hudební výchova	2. ročník	
- pohybové vyjádření vlastností tónů, tempa a emocionálního zážitku z hudby, pohybová improvizace	- pomocí pohybového vyjádření vnímá hudbu: držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod	
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální	- rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvný	
	- rozlišuje u instrumentální hudby hru na různé hudební nástroje	
- hudební nástroje – housle, kytara, kontrabas, klavír, flétna, buben, klarinet, tamburína, cimbál, lesní roh	- rozlišuje u instrumentální hudby hru na různé hudební nástroje	
	- seznámí se s vybranými hudebními nástroji podle zvuku, pozná a pojmenuje je	
- hudební styly – hudba pochodová, taneční, ukolébavka, vánoční hudba	- pozná vánoční hudbu a vánoční koledy, ukolébavku, pochod	
- zvuk, tón, nota, pomlka, takt, taktová čára, repetice, forte, piano, tempo	- rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvný	
	- seznámí se s některými prvky hudební teorie	
	- rozlišuje dynamiku - slabě, silně, zeslabovat, zesilovat, pohyb, melodie stoupavá, klesavá	
- pojmy: pomalu x rychle, vesele x smutně, silně x slabě, hluboko x vysoko	- pracuje nejméně s 10 písněmi, nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně 2 hudebně pohybovými hrami	
	- seznámí se s některými prvky hudební teorie	
	- chápe význam not, rozlišuje krátké a dlouhé tóny	
	- rozlišuje dynamiku - slabě, silně, zeslabovat, zesilovat, pohyb, melodie stoupavá, klesavá	
- notová osnova - houslový klíč	- seznámí se s některými prvky hudební teorie	
- hymna ČR	- pozná hymnu ČR	
- nota d, e, f, g, a	- seznámí se s některými prvky hudební teorie	
	- chápe význam not, rozlišuje krátké a dlouhé tóny	
- Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Bedřich Smetana, Antonín Dvořák	- seznámí se s vybranými hudebními skladateli	

Hudební výchova	3. ročník	
Učivo	ŠVP výstupy	
- hlasová hygiena	- dbá na správné dýchání a držení těla	
	- dbá na správnost hlasových a artikulačních cvičení	
- pěvecké a vyjadřovací dovednosti	- pracuje nejméně s 10 písněmi, nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně 2 hudebně pohybovými hrami	
- rytmičtější a taktování ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	- vytleská rytmus podle vzoru	
	- používá hudební nástroje Orffova instrumentáře	
- hudební rytmus – hry „na tělo“	- vytleská rytmus podle vzoru	

Hudební výchova	3. ročník	
		- používá hudební nástroje Orffova instrumentáře
- lidová píseň		- pracuje nejméně s 10 písněmi, nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně 2 hudebně pohybovými hrami
- vokální hry s rytmickou a melodickou ozvěnou i při rytimizaci a melodizaci krátkých textů		- dbá na správnost hlasových a artikulačních cvičení - učí se sjednocovat hlasový rozsah
- doprovod jednoduchých skladbiček		- učí se používat nejjednodušší dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebním doprovodům
- reprodukce motivů, témat pomocí nástrojů Orffova instrumentáře		- používá hudební nástroje Orffova instrumentáře
- rytmická cvičení, hudební hry		- vytleská rytmus podle vzoru - používá hudební nástroje Orffova instrumentáře - pomocí pohybového vyjádření vnímá hudbu: držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod
- pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad (ve 2/4 rytmu)		- pomocí pohybového vyjádření vnímá hudbu: držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod
- pohybové vyjádření vlastností tónů, tempa a emocionálního zážitku z hudby, pohybová improvizace		- pomocí pohybového vyjádření vnímá hudbu: držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální		- rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvný - rozlišuje u instrumentální hudby hru na různé hudební nástroje
- hudební nástroje – housle, kytara, kontrabas, klavír, flétna, buben, klarinet, tamburína, cimbál, lesní roh, trombon, harfa, tuba, příčná flétna, pikola		- seznámí se s vybranými hudebními nástroji podle zvuku, pozná a pojmenuje je
- hudební styly – hudba pochodová, taneční, ukolébavka, vánoční hudba		- pozná vánoční hudbu a vánoční koledy, ukolébavku, pochod
- nota celá - půlová - čtvrtá - osminová, pomlka, takt, taktová čára, repetice, forte, piano, tempo, legato, ligatura, akord, stupnice		- rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvný - seznámí se s některými prvky hudební teorie
- pojmy: pomalu x rychle, vesele x smutně, silně x slabě, hluboko x vysoko		- pracuje nejméně s 10 písněmi, nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně 2 hudebně pohybovými hrami - seznámí se s některými prvky hudební teorie - chápe význam not, rozlišuje krátké a dlouhé tóny - rozlišuje dynamiku - slabě, silně, zeslabovat, zesilovat, pohyb, melodie stoupavá, klesavá
- notová osnova - houslový klíč		- seznámí se s některými prvky hudební teorie
- hymna ČR		- pozná hymnu ČR
- Ludwig van Beethoven, Wolfgang Amadeus Mozart, Petr Iljič Čajkovský, Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Leoš Janáček,		- seznámí se s vybranými hudebními skladateli

Hudební výchova - 4. ročník			
Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vokální činnosti	umí pracovat nejméně s 10 písněmi (v durové i mollové tónině), nejméně s 8 poslechovými skladbami (v dur a moll) a nejméně 4 hudebně pohybovými hrami - při rytmicizaci a melodizaci textů tvořivě obměňuje hudební modely v dur v rozsahu sexty - zpracuje jednoduchý notový záznam - učí se další písně - dbá na správné dýchání, výdech a výslovnost	pěvecké dovednosti a hlasová hygiena - vázání tónů, sjednocování hlasového rozsahu - přenášení slyšených vysokých a hlubokých tónů do hlasové polohy žáka - průprava dvojhlasu a vícehlasu – kánon, lidové písně - tvořivé hudební hry v dur s rozsahem oktávy a s využitím durového a mollového kvintakordu - intonace a vokální improvizace	Vv – ilustrace, Vánoce Tv – pochod, taneční krok PČ – vánoční výzdoba Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice MKV – lidové vztahy, vzájemné obohacování různých kultur, kulturní difference – poznávání vlastní kultury, respektování
Instrumentální činnosti	doprovodí písně na rytmických hudebních nástrojích - dokáže rytmicky doprovázet říkadla	hra jednoduchých lidových písní na nástroje Orfeova instrumentáře - doprovod dvěma tóny na nástroje melodické - hra čtyřtaktové přede hry, meziher a dohry - rytmicizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace	
Hudebně pohybové činnosti	vyjádření charakteru poslouchané hudby a emocionálního zážitku pohybem - upevňuje si znalosti valčíkového kroku - taktování ve 2/4 a 3/4 taktu	kroky se zhoupnutím ve 3/4 taktu, taktování - pohybový doprovod znějící hudby – valčík, menuet, pohybová improvizace, pantomima pamětné uchování tanečních pohybů	
Poslechové činnosti	postupně nabývá povědomí o významu B. Smetany a A. Dvořáka a jejich díla, seznámí se s životem a dílem L. Janáčka vyjmenuje vybrané opery B. Smetany, názvy symfonických básní cyklu Má vlast - rozlišuje nástroje dech., smyčcové, klávesové, strunné, bicí - poslouchá a charakterizuje vybrané skladby - pozná písně ve dvoučtvrtečním a tříčtvrtečním taktu - pozná opakující se téma v poslouchané skladbě	rozlišování melodie od doprovodu rozlišování předvětí a závětí, sledování jejich vztahu odlišování mollové a durové melodie poslech hud. nástrojů – pikola, hoboj, fagot, saxofon hudební styly a žánry – hudba pochodová, taneční, ukolébavka, poslech písní žertovných a hymnických hudební formy: malá a velká písňová, rondo, variace pěvecké sbory – dětský, mužský, ženský, smíšený	Skladby k poslechu: B. Smetana – Proč bychom se netěšili, Luisina polka, Vltava, a Vyšehrad B. Martinů - Otvírání studánek L. Janáček – Pilky W. A. Mozart – Menuet, Malá noční hudba Vánoční hudba valčíky
Hudební teorie	vysvětlí pojmy: repetice, houslový klíč, dynamická znaménka p – mf – f a použití v písni, předznamenání – bé, křížek, stupnici C dur (názvy not), osminová a čtvrtová nota s tečkou, grafický záznam melodie, celý tón, půltón, stupnice durová, zápis délky not, hudební abeceda, nejdůležitější údaje o B. Smetanovi, ze života L. Janáčka, B. Martinů, W.A. Mozarta		

Hudební výchova - 5. ročník			
Téma	Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vokální činnosti	- umí pracovat nejméně s 10 písněmi, nejméně s 8 poslechovými skladbami a nejméně 4 hud. pohyb. hrami - učí se obměňovat a tvořit hudební motivy a aplikovat je při hře, pracuje při tom s notovým záznamem - upevňuje a opakuje si vokální dovednosti - dbá na hudební výraz - učí se krajové lidové písně, uvědoměle zpívá českou hymnu	- upevňování osvojených pěveckých dovedností, výslovnosti, hlasová hygiena - zpěv písní ve 4/4 taktu, zpěv české hymny - dvojhlas a vícehlas – kánon, lidový dvojhlas - intonace a vokální improvizace - čtení a zápis rytmického schématu písně - orientace v notovém záznamu	Vv – ilustrace, Vánoce Tv – pochod, taneční krok PČ – vánoční výzdoba Čj – vypravování ČJS – lidové zvyky a tradice MDV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - vnímání autora mediálních sdělení MKV – lidské vztahy, etnický původ EGS – Evropa a svět nás zajímá
Instrumentální činnosti	- umí doprovodit jednoduché lidové písně na nástroje rytmické a melodické z Orffova instrumentáře - vybraní žáci umí doprovodit jednoduché písně tónikou a dominantou - rozvíjí dle svých individuálních schopností smysl pro rytmus a melodizaci	- hra na hudební nástroje, reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře - tvorba hudebního doprovodu, hudební hry - rytmizace, stylizace, hudební improvizace - rytmické schéma jednoduché skladby	
Hudebně pohybové činnosti	- umí pohybově vyjádřit různé typy hudby - dokáže pohybem ztvárnit a tím projevit emocionální zážitek z hudby, seznámí se s relaxací - taktuje ve čtyřčtvrtovém taktu	- skupinové pohybové vyjádření polyfonní hudby - pohybové prvky menuetu, regionálního lidového tance, „jazzového“ společenského tance, valčíku, hudby populární, pantomima a pohybová improvizace, taktování: 3/4 a 4/4 takt	
Poslechové činnosti	- rozlišuje různé typy hudby, seznamuje se s historií hudby - srovnává hudbu našich předků s hudbou současnosti - poslechem pozná vybrané smyčcové a dechové nástroje - rozlišuje hudbu polyfonní a homofonní - poslouchá hudbu varhanní - seznamuje se na základě poslouchané hudby s epizodami ze života našich skladatelů - upevňuje si pojmy symf. orchestr, dirigent, sbormistr	- hudební styly a žánry – hudba pochodová, taneční, ukolébavka, lidová kapela, symfonický orchestr, jazzový orchestr, rocková kapela, menuet, swingová hudba 30. let, rocková hudba 60. let, trampské písně, hudba k slavnostním příležitostem - hudební nástroje smyčcové – housle, violoncello, kontrabas, viola, strunné – kytara, harfa, loutna, banjo, dechové – trubka, pozoun, lesní roh, bicí – buben, bubínek, triangl, činely, klávesové – klavír, akordeon, cembalo, varhany - hudební nástroje v symfonickém orchestru - hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas - improvizace hudby – slovní vyjádření	Skladby k poslechu: L. Janáček – Říkadla, Lašské tance B. Smetana – Libuše (vybrané árie), Prodaná nevěsta (vybrané árie), Má vlast A. Dvořák – Slovanské tance, Symfonie Z nového světa W. A. Mozart – Don Giovanni (ukázka), Menuet Handel – vodní hudba J. J. Ryba – Česká mše vánoční (ukázka) - koncert
Hudební teorie	- základní společenské funkce hudby, hudba homofonní a polyfonní, jazz, swing, rock, charleston, chrámová hudba - význam J. S. Bacha, W. A. Mozarta a L. Janáčka, V. Nováka, ze života Fr. Škroupa, V. Nováka, K. Hašlera - stupnice mollová (aiolskou), celý tón a půltón, nota šestnáctinová - pojmy tonika, dominant, synkopa, basový klíč, posuvky, repetice, stupnice C dur, noty v rozsahu c1 – g2, lid. hudba, - rozbor zapsané písně – druh, notový zápis, takt, melodie		

4.2 Výtvarná výchova

4.2.1 Charakteristika předmětu Výtvarná výchova na 1. stupni ZŠ

V 1. až 5. ročníku je výtvarná výchova vyučována jako samostatný předmět jednu až dvě hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídách a je doplňována vhodnými výtvarnými materiály a pomůckami, netradičními materiály s použitím různých technik.

Učivo je rozděleno na jednotlivá témata:

Výtvarné vyjádření skutečnosti

Užité práce dekorativní a prostorové

Výtvarné umění a životní prostředí

S pojmem výtvarná výchova se v současném životě setkáváme stále častěji, v souvislosti se správným vyžitím volného času se stává výtvarná výchova jednou z nejdůležitějších činností v této oblasti. Pod tímto slovním spojením rozumíme činnost, která je součástí výtvarného umění. Samotnou výtvarnou výchovu chápeme jako neustálý proces, protože její náplň je velice obsáhlá a zahrnuje množství speciálních činností, zručností a vědomostí. Ve výtvarné výchově probíhají stále vlastně tři části, které spolu dávají celkový obsah tohoto předmětu.

První částí je osvojování si konkrétních výtvarných dovedností – ovládání různých technik a materiálů, zvládnutí technologie kresby, malby, modelování.

Druhou částí je seznámení se s některými autory a jejich díly (v 5. ročníku).

Třetí částí je složení skupiny dětí, se kterými budeme pracovat. Každá věková skupina vyžaduje jiný postup při osvojování si výtvarných praktik. Pro nejmenší děti je důležité naučit se ovládat jednotlivé techniky – znamená to, získat manuální zručnost.

Přihlížíme tedy na věkovou kategorii dětí a jejich individuální schopnosti a tempo. Umožníme zažít pocit úspěchu a pochvaly každému dítěti.

Výtvarná výchova rozvíjí specifické složky osobnosti orientované na vizuální vnímání, obratnost, vyjadřování a komunikaci. Tato výchova přispívá:

- k rozvoji estetického vnímání člověka

- pomáhá formulovat a obhajovat vlastní názory a citlivě vnímat názory druhých
- rozvíjí sebevědomí i sebekritiku
- pomáhá utvářet a rozvíjet představivosti a fantazie, kreativity
- směřuje k rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základních pojmů výtvarné výchovy
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjata s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata:

VDO – Občanská společnost a škola – výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost

EGS – Evropa a svět nás zajímá – poznávání evropských kultur

EV – Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí – výchova k životnímu prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí

MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – kritický přístup k výtvarnému umění a vést k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění, stavba mediálních sdělení

MKV – kulturní difference – lidské vztahy, etnický původ

ČJ – čtení – ilustrace, psaní – rozvoj jemné motoriky prstů, relaxační a uvolňovací cviky

4.2.2 Klíčové kompetence v předmětu Výtvarná výchova na 1. stupni ZŠ

4.2.2.1 Kompetence k učení

Učitel žáky vede:

- k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- k využívání poznatků v dalších výtvarných činnostech
- k zaujímání a vyjadřování svého postoje k vizuálně obraznému vyjádření

4.2.2.2 Kompetence k řešení problému

Učitel vede žáky:

- k využívání získaných poznání při vlastní tvorbě
- k přemýšlení o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímání k nim svého postoje
- k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů

4.2.2.3 Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- k zapojení se do diskuse
- k pojmenování vizuálně obrazných elementů, porovnávání jich,
- k respektování názorů jiných
- k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
- k užívání kladně hodnotících formulací

4.2.2.4 Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k schopnosti tvořivě pracovat ve skupině
- k respektování různorodosti téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnosti alternativního přístupu
- ke kolegiální pomoci a práci

4.2.2.5 Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k chápání a respektování estetických požadavků na životní prostředí
- k pomáhání vytvořit si postoj k výtvarným dílům

4.2.2.6 Kompetence pracovní

Učitel vede žáky

- k užívání různých výtvarných technik
- k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- vede k využívání návyků a znalostí v další praxi

4.2.3 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 1. období

žák

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky

- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

4.2.4 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 2. období

žák

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečný postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Výtvarná výchova – 1. až 5. ročník

Výtvarná výchova	1. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
- příprava a úklid pomůcek, materiálu a pracovního prostoru dle zadání úkolu		- žák si připravuje místo dle zadání úkolů
- hygiena a bezpečnost práce		- žák dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti při práci
- Kresba: práce s nástroji v rámci výtvarné techniky - pastelky, tužka, voskovka, křída		- žák pracuje s výtvarným nástrojem, kombinuje techniky
- Kresba: pojmenování a používání základních a barev		- žák pojmenovává a využívá základní a doplňkové barvy
- Kresba: rozlišování a kombinace základních tvarů		- žák pojmenovává a využívá geometrické tvary v kresbě
-Kresba: práce s linií		- žák využívá různé druhy linií
- Kresba: rozvoj citu pro barvu, proporce, prostor		- žák pomocí barev vyjadřuje vlastní prožitky, pozorování a výtvarné vyprávění, volí správné proporce a prostor, formát
- Kresba: rozvoj citu pro výtvarný rytmus		- žák rozvíjí svůj cit pro výtvarný rytmus
- rozlišení pojmů kresba a malba		- žák rozlišuje pojem kresba a malba
- Malba: práce s nástroji v rámci výtvarné techniky - kulaté a ploché štětce různých velikostí, hra s linií		- žák pracuje s výtvarným nástrojem, volí jej dle výtvarné techniky a dle zadání
- Malba: práce s výtvarným materiálem - vodové, temperové, prstové barvy		- žák rozlišuje různý výtvarný materiál, pojmenovává jej
- Malba: rozlišování, míchání a pojmenovávání základních barev		- žák rozlišuje a pojmenovává základní a barvy
- Malba: hry s barvami (otisky, zapouštění, míchání)		- žák míchá základní barvy, poznává vlastnosti barev a jejich výrazové možnosti
- Malba: rozvoj vnímání proporcí a prostoru		- žák si volí formát, nástroje a techniky dle zadání úkolu, využití celé zvolené plochy pro výtvarné dílo
- Malba: rozvoj citu pro výtvarné vyjádření s využitím barev		- žák pomocí barev vyjadřuje vlastní prožitky, pozorování a fantazii
- Netradiční techniky a řemesla: Přírodniny - navlékání, prostorové objekty, koláže, otisky		- žák jednoduchými postupy vytváří předměty z různých materiálů
- Netradiční techniky a řemesla: frotáž		- žák poznává vlastnosti různých materiálů svými smysly, objevuje další možnosti
- Prostorová tvorba: výtvarné objekty z papírových krabiček, drátků, dutinek a jiných materiálů, stavby z přírodnin		- žák kombinuje techniky, volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

Výtvarná výchova	2. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
příprava a úklid pomůcek, materiálu a pracovního prostoru dle zadání úkolu		- žák si připravuje místo dle zadání úkolů
- hygiena a bezpečnost práce		- žák dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti při práci
- Kresba: práce s nástroji v rámci výtvarné techniky - pastelky, tužka, voskovka, křída, tuš		- žák pracuje s výtvarným nástrojem, kombinuje techniky

Výtvarná výchova	2. ročník	
- Kresba: pojmenování a používání základních a barev	- žák pojmenovává a využívá základní a doplňkové barvy	
- Kresba: rozlišování a kombinace základních tvarů	- žák pojmenovává a využívá geometrické tvary v kresbě	
-Kresba: práce s linií	- žák využívá různé druhy linií	
- Kresba: rozvoj citu pro barvu, proporce, prostor	- žák pomocí barev vyjadřuje vlastní prožitky, pozorování a výtvarné vyprávění, volí správné proporce a prostor, formát	
- Kresba: rozvoj citu pro výtvarný rytmus	- žák rozvíjí svůj cit pro výtvarný rytmus	
- rozlišení pojmů kresba a malba	- žák rozlišuje pojem kresba a malba	
- Malba: práce s nástroji v rámci výtvarné techniky - kulaté a ploché štětce různých velikostí, hra s linií	- žák pracuje s výtvarným nástrojem, volí jej dle výtvarné techniky a dle zadání	
- Malba: práce s výtvarným materiálem - vodové, temperové, prstové barvy	- žák rozlišuje různý výtvarný materiál, pojmenovává jej	
- Malba: rozlišování, míchání a pojmenovávání základních barev	- žák rozlišuje a pojmenovává základní a barvy	
	- žák míchá základní barvy a tvoří barvy doplňkové a různé odstíny barev, poznává vlastnosti barev a jejich výrazové možnosti	
- Malba: hry s barvami (otisky, zapouštění, míchání)	- žák míchá základní barvy a tvoří barvy doplňkové a různé odstíny barev, poznává vlastnosti barev a jejich výrazové možnosti	
	- žák kombinuje techniky, volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	
- Malba: rozvoj vnímání proporcí a prostoru	- žák si volí formát, nástroje a techniky dle zadání úkolu, využití celé zvolené plochy pro výtvarné dílo	
- Malba: rozvoj citu pro výtvarné vyjádření s využitím barev	- žák pomocí barev vyjadřuje vlastní prožitky, pozorování a fantazii	
- Netradiční techniky a řemesla: Přírodniny - navlékání, prostorové objekty, koláže, otisky	- žák jednoduchými postupy vytváří předměty z různých materiálů	
- Netradiční techniky a řemesla: frotáž	- žák poznává vlastnosti různých materiálů svými smysly, objevuje další možnosti	
- Prostorová tvorba: výtvarné objekty z papírových krabiček, drátků, dutinek a jiných materiálů, stavby z přírodnin	- žák kombinuje techniky, volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	

Výtvarná výchova	3. ročník	
Učivo	ŠVP výstupy	
- příprava a úklid pomůcek, materiálu a pracovního prostoru dle zadání úkolu	- žák si připravuje místo dle zadání úkolů	
	- žák dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti při práci	
- hygiena a bezpečnost práce	- žák dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti při práci	
- Kresba: práce s nástroji v rámci výtvarné techniky - pastelky, tužka, voskovka, suchý pastel, tuš, křída, uhlí	- žák pracuje s výtvarným nástrojem, kombinuje techniky	
- Kresba: pojmenování a používání základních a doplňkových barev	- žák pojmenovává a využívá základní a doplňkové barvy	
- Kresba: rozlišování a kombinace základních tvarů	- žák pojmenovává a využívá geometrické tvary v kresbě	

Výtvarná výchova	3. ročník	
-Kresba: práce s linií		- žák využívá různé druhy linií
- Kresba: seznámení s výtvarnou funkcí písma		- žák pracuje s písmem jako dekorativním prvkem
- Kresba: rozvoj citu pro barvu, proporce, prostor		- žák pomocí barev vyjadřuje vlastní prožitky, pozorování a výtvarné vyprávění, volí správné proporce a prostor, formát
- Kresba: rozvoj citu pro výtvarný rytmus		- žák rozvíjí svůj cit pro výtvarný rytmus
- rozlišení pojmů kresba a malba		- žák rozlišuje pojem kresba a malba
- Malba: práce s nástroji v rámci výtvarné techniky - kulaté a ploché štětce různých velikostí, hra s linií		- žák pracuje s výtvarným nástrojem, volí jej dle výtvarné techniky a dle zadání
- Malba: práce s výtvarným materiálem - vodové, temperové, prstové barvy, tuš, klovatina		- žák rozlišuje různý výtvarný materiál, pojmenovává jej
- Malba: rozlišování, míchání a pojmenovávání základních a doplňkových barev		- žák rozlišuje a pojmenovává základní a doplňkové barvy
- Malba: hry s barvami (otisky, zapouštění, míchání)		- žák míchá základní barvy a tvoří barvy doplňkové a různé odstíny barev, poznává vlastnosti barev a jejich výrazové možnosti
- Malba: rozvoj vnímání proporcí a prostoru		- žák si volí formát, nástroje a techniky dle zadání úkolu, využití celé zvolené plochy pro výtvarné dílo
- Malba: rozvoj citu pro výtvarné vyjádření s využitím barev		- žák pomocí barev vyjadřuje vlastní prožitky, pozorování a fantazii
- Netradiční techniky a řemesla: Tisk		- žák dodržuje bezpečnost při práci
- Netradiční techniky a řemesla: Přírodniny - navlékání, prostorové objekty, koláže, otisky		- žák jednoduchými postupy vytváří předměty z různých materiálů
- Netradiční techniky a řemesla: textil - koláže, batika, malby		- žák poznává vlastnosti různých materiálů svými smysly, objevuje další možnosti
- Netradiční techniky a řemesla: frotáž		- žák kombinuje techniky, volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- Netradiční techniky a řemesla: lidové zvyky, tradice, řemesla - tradiční výrobky lidové tvorby		- žák rozlišuje tradiční výrobky lidové tvorby
- Výtvarné umění: seznámení se s dětskými ilustrátory a jejich tvorbou		- žák aktivně pracuje s ilustrací
- Výtvarné umění: návštěva výtvarné výstavy (dle možností), porovnávání výtvarných děl		- žák porovnává ilustrace a popisuje obrázky
- Výtvarné umění: v rámci návštěvy divadla, historické stavby - kostel, ...		- žák rozvíjí svůj smysl pro krásu a vkus v umění, pozoruje výtvarná díla, seznamuje se s různými druhy výtvarného umění
- Prostorová tvorba: výtvarné objekty z papírových krabiček, drátků, dutinek a jiných materiálů, stavby z přírodnin, stavby z písku		- žák spolupracuje s ostatními spolužáky při tvorbě, seznamuje se s vlastnostmi materiálů a výtvarnými slohy

Výtvarná výchova	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
- příprava a úklid pomůcek, materiálu a pracovního prostoru dle zadání úkolu		- příprava a úklid pomůcek, materiálů a pracovního prostoru dle zadání úkolu

Výtvarná výchova	4. ročník	
- hygiena a bezpečnost práce		- žák dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti při práci
- Kresba: práce s nástroji v rámci výtvarné techniky - pastelky, tužka, voskovka, suchý pastel, tuš, křída, uhl		- žák pracuje s výtvarným nástrojem, kombinuje techniky a využívá výtvarný nástroj podle své potřeby
- Kresba: kompoziční využití základních tvarů		- žák pojmenovává a využívá škály barev
		- žák pojmenovává a využívá jednotlivé tvary v rámci výtvarné kompozice
- Kresba: pojmenování a používání základních a doplňkových barev a jejich odstínů		- žák pojmenovává a využívá škály barev
- Kresba: různé druhy a možnosti linie		- žák využívá různé druhy linií
- Kresba: rozvoj citu pro barvy, proporce a prostor, výběr formátů výkresů, jejich zaplnění		- žák vytváří a poznává písmo jako dekorativní prvek
- Kresba: seznámení s výtvarnou funkcí písma		- žák vytváří a poznává písmo jako dekorativní prvek
- Kresba: výtvarné vyjádření		- žák pomocí kresby vyjadřuje vlastní prožitky, pozorování a výtvarné vyprávění
- Malba: práce s nástroji v rámci výtvarné techniky - kulaté a ploché štětce různých velikostí, technika malby		- žák zvládá správnou manipulaci s výtvarným nástrojem, volí vhodný nástroj dle výtvarné techniky a činnosti
- Malba: hra s liniemi a jejími výrazovými možnostmi, hra s barvou (otisky, zapouštění, míchání)		- žák poznává různé druhy linie, kombinuje je a využívá kombinace technik
- Malba: práce s výtvarným materiálem - vodové, temperové, prstové barvy, tuš, klovatina		- žák volí výtvarný materiál dle zadání, ke zvolenému materiálu volí vhodné pracovní pomůcky
- Malba: rozlišování, míchání a pojmenování základních a doplňkových barev, využívá škály barev při tvorbě		- žák míchá barvy, poznává vlastnosti barev a jejich výrazové prostředky
- Malba: rozvoj prostorového vidění a citění, výtvarné vyjádření proporcí kompoziční řešení plochy s využitím tvarů a prvků		- žák volí správné proporce a prostor, formát
- Malba: práce výtvarnou technikou - prsty a dlaněmi, netradičními pomůckami		- žák pomocí barev vyjadřuje vlastní prožitky, pozorování a výtvarné vyprávění
- Malba: rozvoj citu pro výtvarné vyjádření s využitím barev, rozvoj citu pro výtvarný rytmus s využitím barev		- žák rozvíjí svůj cit pro výtvarný rytmus
- Netradiční techniky a řemesla: tisk		- žák pracuje s výtvarným nástrojem, dodržuje bezpečnost při práci
- Netradiční techniky a řemesla: přírodniny - navlékání, prostorové objekty, koláže, otisky		- žák jednoduchými postupy vytváří předměty za různých materiálů
- Netradiční techniky a řemesla: textil - koláže, batika, malba		- žák poznává vlastnosti různých materiálů svými smysly, objevuje další možnosti
- Netradiční techniky a řemesla: frotáž		- žák kombinuje techniky
- Netradiční techniky a řemesla: lidové zvyky, tradice, řemesla - tradiční výrobky lidové tvorby		- žák volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu, rozlišuje tradiční výrobky lidové tvorby
- Výtvarné umění: seznámení se s dětskými ilustrátory a jejich tvorbou		- žák aktivně pracuje s ilustrací, poznává obrázky dětských ilustrátorů
		- žák rozvíjí svůj smysl pro krásu, pozoruje výtvarné objekty, seznamuje se s různými druhy výtvarného umění a vkus v umění
- Výtvarné umění: návštěva výtvarné výstavy (dle možností), pozorování výtvarných		- žák se seznamuje s díly malířů, sochařů a architektů

Výtvarná výchova	4. ročník	
děl (v rámci návštěvy divadla, historické stavby...)		- žák rozvíjí svůj smysl pro krásu, pozoruje výtvarné objekty, seznamuje se s různými druhy výtvarného umění a vkus v umění
- Prostorová tvorba: výtvarné objekty z papíru, přírodních materiálů, kombinace materiálů		- žák využívá vlastností známých materiálů, experimentuje s novými materiály, řeší propojení jednotlivých materiálů, stabilitu díla

Výtvarná výchova	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
- příprava a úklid pomůcek, materiálu a pracovního prostoru dle zadání úkolu		- příprava a úklid pomůcek, materiálů a pracovního prostoru dle zadání úkolu
- hygiena a bezpečnost práce		- žák dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti při práci
- Kresba: práce s nástroji v rámci výtvarné techniky - pastelky, tužka, voskovka, suchý pastel, tuš, křída, uhl		- žák pracuje s výtvarným nástrojem, kombinuje techniky a využívá výtvarný nástroj podle své potřeby
- Kresba: pojmenování a používání základních a doplňkových barev a jejich odstínů		- žák pojmenovává a využívá škály barev
- Kresba: kompoziční využití základních tvarů		- žák pojmenovává a využívá jednotlivé tvary v rámci výtvarné kompozice
- Kresba: různé druhy a možnosti linie		- žák využívá různé druhy linií
- Kresba: rozvoj citu pro barvy, proporce a prostor, výběr formátů výkresů, jejich zaplnění		- žák pojmenovává a využívá škály barev
- Kresba: seznámení s výtvarnou funkcí písma		- žák vytváří a poznává písmo jako dekorativní prvek
- Kresba: výtvarné vyjádření		- žák pomocí kresby vyjadřuje vlastní prožitky, pozorování a výtvarné vyprávění
- Malba: práce s nástroji v rámci výtvarné techniky - kulaté a ploché štětce různých velikostí, technika malby		- žák zvládá správnou manipulaci s výtvarným nástrojem, volí vhodný nástroj dle výtvarné techniky a činnosti
- Malba: hra s liniemi a jejími výrazovými možnostmi, hra s barvou (otisky, zapouštění, míchání)		- žák poznává různé druhy linie, kombinuje je a využívá kombinace technik
- Malba: práce s výtvarným materiálem - vodové, temperové, prstové barvy, tuš, klovatina		- žák volí výtvarný materiál dle zadání, ke zvolenému materiálu volí vhodné pracovní pomůcky
- Malba: rozlišování, míchání a pojmenování základních a doplňkových barev, využívá škály barev při tvorbě		- žák míchá barvy, poznává vlastnosti barev a jejich výrazové prostředky
- Malba: rozvoj prostorového vidění a citění, výtvarné vyjádření proporcí kompoziční řešení plochy s využitím tvarů a prvků		- žák volí správné proporce a prostor, formát
- Malba: práce výtvarnou technikou - prsty a dlaněmi, netradičními pomůckami		- žák pomocí barev vyjadřuje vlastní prožitky, pozorování a výtvarné vyprávění
- Malba: rozvoj citu pro výtvarné vyjádření s využitím barev, rozvoj citu pro výtvarný rytmus s využitím barev		- žák rozvíjí svůj cit pro výtvarný rytmus
- Netradiční techniky a řemesla: tisk		- žák dodržuje bezpečnost při práci
- Netradiční techniky a řemesla: přírodniny . navlékání, prostorové objekty, koláže, otisky		- žák jednoduchými postupy vytváří předměty z různých materiálů
- Netradiční techniky a - koláže, batika, malba řemesla: textil		- žák poznává vlastnosti různých materiálů svými smysly, objevuje další možnosti

Výtvarná výchova	5. ročník	
- Netradiční techniky a řemesla: frotáž		- žák kombinuje techniky
		- žák volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k používanému materiálu
- Netradiční techniky a řemesla: lidové zvyky, tradice, řemesla - tradiční výrobky lidové tvorby		- žák rozlišuje tradiční výrobky lidové tvorby
- Výtvarné umění: seznámí se s dětskými ilustrátory a jejich tvorbou		- žák aktivně pracuje s ilustrací, poznává obrázky dětských ilustrátorů
- Výtvarné umění: návštěva výtvarné výstavy (dle možnosti), pozorování výtvarných děl (v rámci návštěvy divadla, historické stavby)		- žák se seznamuje s díly malířů, sochařů, architektů
		- žák rozvíjí svůj smysl pro krásu a vkus v umění, pozoruje výtvarné objekty, seznamuje se s různými druhy výtvarných umění
- Prostorová tvorba: výtvarné objekty z papíru, přírodních materiálů, kombinace materiálů		- žák využívá vlastností známých materiálů, experimentuje s novými materiály, řeší propojování jednotlivých materiálů, stabilitu díla, pracuje ve stylu různých slohů.

5. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

5.1 Tělesná výchova

5.1.1 Charakteristika předmětu Tělesná výchova na 1. stupni ZŠ

V 1. až 5. ročníku je tělesná výchova vyučována jako samostatný předmět dvě hodiny týdně.

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na školním dvoře, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Vzdělávací obsah je rozdělen do 3 tematických okruhů:

1) činnosti ovlivňující zdraví

význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

2) činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti

3) činnosti podporující pohybové učení

komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

5.1.2 Klíčové kompetence v předmětu Tělesná výchova na 1. stupni ZŠ

5.1.2.1 Kompetence k učení

Učitel žáky vede:

- k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- k měření a porovnávání základních pohybových výkonů
- k hodnocení a sebehodnocení svých výsledků

5.1.2.2 Kompetence k řešení problému

Učitel vede žáky:

- k dodržování zásad bezpečného chování ve sportovním prostředí
- k řešení problémů v souvislosti s nesportovním chováním a nevhodným sportovním náčiním a náradím.
- k vzájemné spolupráci a nápomoci v činnostech

5.1.2.3 Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- ke správnému reagování na základní povely a pokyny
- k organizování jednoduchých pohybových soutěží a činností
- k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
- k užívání kladně hodnotících formulací

5.1.2.4 Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k jednání v duchu fair - play (dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví)
- ke spolupráci při úkolech
- ke kolegiální pomoci a práci

5.1.2.5 Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidelného pohybového režimu, propojení pohybové činnosti se zdravím
- k podílení se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- ke kritickému myšlení, ohleduplnosti a taktu.

5.1.2.6 Kompetence pracovní

Učitel vede žáky

- k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- ke správnému a bezpečnému užívání tělocvičného náradí a náčiní.

5.1.3 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 1. období

žák

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení

- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

5.1.4 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 2. období

žák

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

<u>Tělesná výchova - 1. období</u>		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy

provádí základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - užívá protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků - dbá na správné dýchání - rozpozná a užívá kompenzační a relaxační cviky - vyjádří melodii rytmem pohybu, seznámí se s kondičním cvičením s hudbou - zvládne základní kroky některých lidových tanců - užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, nářadí a náčiní - dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě - rozpozná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, rozpozná pojmy z pravidel sportů a soutěží - jedná v duchu fair-play, dodržuje základní pravidla her, rozpozná porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo	příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu zdravotně zaměřené činnosti cvičení během dne rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu tělocvičné pojmy - komunikace v TV bezpečnost při sportování základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her a soutěží, zásady jednání a chování základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly vztah ke sportu - zásady jednání a chování - fair play základní plavecká výuka - základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí	Průřezová témata: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí 2. Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola- rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: vycházky a pohybové aktivity při úkolech, lidské tělo, držení těla, zdraví 2. Hudební výchova - hudebně pohybová složka, tanečky, rytmus 3. Dopravní výchova - přemístění žáků na různá sportoviště apod., bezpečnost 4. Matematika: měření délky, vzdálenosti, bodové hodnocení 5. VV - sport, sportovní nářadí
používá přihrávký jednoruč, obouruč, driblink - rozlišují míč na basketbal a volejbal, ovládá hru s basketbalovým míčem - nacvičuje střelbu na koš, přehazovanou - používá techniku hodu kriketovým míčkem - rozpozná a užívá princip štafetového běhu - nacvičí skok do dálky, správnou techniku skoku z místa - účastní se atletických závodů - užívá nízký start, uběhne 60 m - provádí kotoul vpřed, vzad, stoj na lopatkách ap. - provádí jednoduchá cvičení na žebřinách - skáče přes švihadlo, - dokáže podbíhat dlouhé lano - provádí cvičení na lavičkách, šplhá na tyči - provádí přetahy a přetlaky - užívá techniku jednoho plaveckého stylu, provádí skoky do vody - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti, respektuje zdravotní handicap		

Tělesná výchova - 2. období

Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy
------------------------------------	--------------	------------------------------------

používá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - užívá protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - užívá základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou - dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - dbá na správné dýchání, uplatňuje zásady pohybové hygieny - užívá základní tělocvičné pojmy - používá pojmy z pravidel sportů a soutěží - rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - reaguje na smluvené povel, gesta, signály pro organizaci činnosti - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu zdravotně zaměřené činnosti cvičení během dne rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu tělocvičné pojmy - komunikace v TV bezpečnost při sportování základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her a soutěží, zásady jednání a chování	Průřezová témata: Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí 2. Výchova demokratického občana Občanská společnost a škola- rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost 3. Mediální výchova -fungování a vliv médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy: 1. Člověk a jeho svět: vycházky a pohybové aktivity při úkolech, lidské tělo, držení těla, zdraví, denní režim 2. Hudební výchova - hudebně pohybová složka, tanečky, rytmus 3. Dopravní výchova - přemístění žáků na různá sportoviště apod., bezpečnost 4. Matematika: měření délky, vzdálenosti, bodové hodnocení 5. VV - sport, sportovní nářadí
Tělesná výchova - 2. období		
Rozpracované školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, mezipřed. vztahy

používá techniku hodu kriketovým míčkem - používá princip štafetového běhu - uběhne 300 m, 400m a 800m - používá taktiku při běhu –k metě,sprintu,vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami - skáče do dálky - nacvičí správnou techniku skoku z místa - účastní se atletických závodů - šplhá na tyči - cvičí na žíněnce – napojované kotouly,kotouly vpřed a vzad s různým zakončením, stoj na hlavě apod. - provádí přitahování do výše čela na hrazdě,výmyk užívá správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu - provádí cvičení na švédské bedně - zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí – kruhy,žebřiny,lavičky apod. provádí kondiční cvičení s plnými míči - projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti - respektuje zdravotní handicap - získá informace o sportovních akcích ve škole i v místě bydliště - dokáže objektivně hodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky - ovládá jízdu na kole na dopravním hřišti, jednoduchá pravidla silničního provozu	základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu základy gymnastiky - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly vztah ke sportu - zásady jednání a chování - fair play	
--	---	--

6. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

6.1 Pracovní výchova

6.1.1 Charakteristika předmětu Pracovní výchova na 1. stupni ZŠ

Předmět pracovní výchova se na základní škole v 1. – 5. ročníku vyučuje jednu hodinu týdně. Tato výchova klade důraz na zvládnutí všech výchovných a vzdělávacích úkolů tohoto předmětu.

Cílem pracovního vyučování je poskytnout žákům základy nejdůležitějších výrobních a technických vědomostí, dovedností a návyků, přispět k harmonickému rozvoji schopností a zájmů žáků. Žáci se učí ovládat základní pracovní operace při pracích s různým materiálem, při pracích montážních a demontážních, při pracích elektronických a pěstitelských.

Toto vyučování se podílí na výchově žáků k práci uvědomělé, tvořivé a samostatné. Žáci se učí plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost, učí se rozvoji kladných charakterových vlastností, učí se přesnosti, plánovitosti práce, vytrvalosti, ukázněnosti, odpovědnosti, samostatně i v týmu.

Předmět Pracovní výchova je rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních a netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstruktivní činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstruktivní)
- sestavování modelů
- práce s návrhem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
- ve 2. a 3. ročníku je tento okruh propojen s prvoukou – Praktický přírodopis

4. Příprava pokrmů

- vzhledem k tomu, že na naší škole nejsou dostatečné podmínky k přípravě pokrmů, tento okruh je zařazen do prvouky v 1. – 3. třídě, ve 4. a 5. třídě pak do ČJ – slohového výcviku a dále pak ve všech ročnících do mezipředmětových vztahů a je uskutečňován s přihlédnutím k podmínkám školy

- zaměřujeme se především na pravidla správného stolování a přípravě tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová témata zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí).

1. a 2. třída

VDO – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje nebo zajistí první pomoc při úraze (dle svých schopností a možností).

EV – základní podmínky života, kolektivní práce, práce ve skupinách

3. třída

MKV – lidské vztahy, etnický původ

Vv, Prvouka, ČJ

EV – vztah člověka k životnímu prostředí

EGS – stolování, pravidla správného stolování, příprava pokrmů – seznámení s odlišností evropských kultur

4. a 5. třída

MKV – lidské vztahy – etnický původ

VV, Přírodověda

EV – vztah člověka k prostředí

VDO – dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje nebo zajistí první pomoc při úraze (dle svých schopností a možností)

EGS – stolování, pravidla správného stolování, příprava pokrmů – seznámení s odlišností evropských kultur

6.1.2 Klíčové kompetence v předmětu Pracovní výchova na 1. stupni ZŠ

6.1.2.1 Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k osvojení si základních pracovních dovedností a návyky z různých pracovních oblastí
- k používání vhodných pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě

- k osvojování si práce s netradičními materiály
- k propojování získaných znalostí do souvislostí a jejich užívání v praxi
- k dodržování čistoty a pořádku na svém pracovním místě, hygieně a bezpečnosti při práci

6.1.2.2 Kompetence k řešení problému

Učitel vede žáky:

- k promýšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů
- k vnímání možnosti užitečnosti výrobku pro jiné potřebné účely
- k přemýšlení nad využitím zbytků materiálů
- k rozvíjení tvořivosti a účelnosti
- k uplatňování vlastních nápadů
- k zamyšlení nad nutností některé postupy dodržovat
- k dodržení termínů práce

6.1.2.3 Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- k rozšiřování si slovní zásoby v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- k slovnímu popisu postup práce
- k vhodné volbě formulací při hodnocení prací spolužáků jak kladné, tak i záporné
- k užívání správné terminologie

6.1.2.4 Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k práci ve skupině, vytváření společné práce, při kterých se žák učí spolupracovat a respektovat nápady druhých
- k společné snaze dosáhnout kvalitního výsledku
- k vzájemnému hodnocení a vážení si podílu práce každého člena kolektivu
- k hospodárnému zacházení s materiálem

6.1.2.5 Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k hodnocení své činnosti a výsledků své práce
- k pozitivnímu vztahu k práci
- k schopnostem vnímat vkus a estetiku
- k vytváření pozitivního vztahu k práci
- k odpovědnosti za kvalitu svých i společenských výsledků práce
- k srovnávání práce žáků z prací dospělých, umět si vážit práce dospělých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

6.1.2.6 Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k správnému a zodpovědnému zacházení s pracovními pomůckami
- k práci s vědecko-technickou dětskou literaturou (u pěstování rostlin)
- k zorganizování si práce na pracovním stole
- k poučení o druzích úrazů a jejich příčinách, první pomoci při úraze
- k takovému chování, aby nezpůsobili úraz, aby k úrazům nedocházelo jak jejich, tak spolužáků

- k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

6.1.3 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 1. období

6.1.3.1 Práce s drobným materiálem

žák

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

6.1.3.2 Konstrukční činnosti

žák

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

6.1.3.3 Pěstitelské práce

žák

- provádí pozorování přírody, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

6.1.3.4 Příprava pokrmů

žák

- chová se vhodně při stolování
- připraví tabuli pro jednoduché stolování

6.1.4 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy - 2. období

6.1.4.1 Práce s drobným materiálem

žák

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

6.1.4.2 Konstrukční činnosti

žák

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

6.1.4.3 Pěstitelské práce

žák

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

6.1.4.4 Příprava pokrmů

žák

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Pracovní výchova 1. - 5. ročník

I. Práce s drobným materiálem

Rozpracované školní výstupy	Téma	Učivo	Materiál, nástroje, pomůcky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1. období - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy 2. období - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Práce s drobným materiálem	stříhání, ohýbání, propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování - určování vlastností materiálu: tvar, povrch, tvrdost - rozlišování přírodních a technických materiálů - seznamování se základními nástroji a pomůckami, s jejich účelem, způsob použití - vytváření návyku organizování a plánování práce - osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce	dřívka, špejle, drátky, hadříky, korek, bužírka papír, provázky, sláma, listy, šišky, větvičky, plody a semena rostlin - nůžky, tupá jehla, lepidlo, nit	JČ– sloh – popis výrobku, pracovní postup M – výroba pomůcek pro různé matematické okruhy Prv – lidové zvyky a tradice, VI, PŘ – názorné výukové pomůcky Hv – výroba doprovodných hudebních nástrojů OSV – spolupráce a pomoc při práci
	Práce s papírem a kartonem	překládání, skládání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování, rozřezávání, sešívání, odměřování - vystřihování jednoduchých symetrických tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle šablony, jednoduché kartonážní práce, skládanky, vystřihovanky. - Určování vlastností papíru: tloušťka, povrch, barva, pružnost, tvrdost, savost, aj. - Rozlišování a pojmenování druhů zpracovávaného papíru: novinový, balící, kancelářský, kreslicí, karton. Druhy papíru v běžné praxi. - Rozlišování tvarů a formátů papíru, určování vhodného materiálu - Pracovní nástroje a pomůcky: vhodný výběr, jejich funkce a způsob používání	papír různých vlastností a kvality, vzorkovním papíru, karton - nůžky, tužka, pravítko, lepidlo, nůž, jehla	

I. Práce s drobným materiálem				
Rozpracované školní výstupy	Téma	Učivo	Materiál, nástroje, pomůcky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1. období- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů- pracuje podle slovního návodu a předlohy 2. období- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Práce s modelovací hmotou	hnětení, válení, stlačování, přidávání, ubírání, ohýbání, sušení, vaření, dělení na části, poznávání vlastnosti materiálu: tvrdost, soudržnost, tvárnost- ovládání a používání pracovních nástrojů a pomůcek, způsob použití, vhodný výběr materiálů a nástrojů- uplatňování hygieny a bezpečnosti práce	modelovací hlína, plastelína, modurit, těsto, vosk- podložka, špachtle, modelovací očko, drát, nůž, nůžky	JČ – sloh – popis výrobku, pracovní postupM – výroba pomůcek pro různé matematické okruhy Prv – lidové zvyky a tradice, VI, Př – názorné výukové pomůckyHv – výroba doprovodných hudebních nástrojůOSV – spolupráce a pomoc při práci
	Práce s textilem	odměřování a navlečení nitě, uzlík - šití stehem: předním, zadním, obnitkovacím, křížkovým, stonkovým - sešívání předním a zadním stehem v jednoduchý šev, zarovnávaní bavlněnou tkaninu podle vytažené nitě, obruba. Přišití háčku a očka, poutka, navlékání gumy. - Rozlišování textilií: bavlněné, lněné, hedvábné, vlněné, z chem. vláken, rozlišování rubu a líce tkaniny - Textilní materiály: nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, příze, plst. Knoflík, háčky, spínátka. - Užívání vhodných nástrojů a pomůcek, jejich výběr, užití vlastností, způsob použití - Práce s jednoduchým střihem, jednoduché pracovní postupy. Drobná oprava oděvu (poutko, knoflík), výrobek z textilu - Upevňování návyků organizace a plánování práce a bezpečnost a hygiena práce	textilie různého druhu a kvality, šňůrky, stužky, plst, knoflík, nitě, háčky, spínátka, vyšivací a látací bavlnky, pletací příze - nůžky, jehla, špendlíky, náprstek, křída, podložka na látání, krejčovský metr	
	Lidové tradice, zvyky a řemesla	lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznání na základě přímých ukázek, videa a filmu, návštěvy regionálních muzeí, exkurzí apod. - techniky zpracování – ukázky: tkaní, drhání, batikování, modrotisk, vizovické pečivo, zpracování kraslic, práce se slámou, vyřezávání, apod. - užití přírodnin a přírodních materiálů pro jednoduchou ozdobu, šperk, svícen, vánoční ozdoba - užití některé z technik zpracování: vykrývání kraslic, vizovické pečivo, práce se slámou, tkaní, batika, drhání	materiál a nástroje jsou volné podle charakteru vytvářeného výrobku a zvolené techniky zpracování	

II. Konstrukční činnosti				
Rozpracované školní výstupy	Téma	Učivo	Materiál, nástroje, pomůcky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1. období - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 2. období - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Práce montážní a demontážní	seznámení se s návodem a předlohami stavebnice, s jednotlivými částmi, možnostmi užití - sestavování modelů podle předlohy ze stavebnic - vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu - práce se stavebnicemi z kartónových prvků - sestavování jednoduchých modelů z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly - montáž a demontáž, údržba některých předmětů - poznávání vlastností materiálů a jejich porovnávání, funkční využití - osvojování si správných pracovních dovedností a návyků při organizaci, plánování a vlastní pracovní činnosti při zachování bezpečnosti a hygieny práce	jednoduché stavebnice z plastů, stavebnice z kartónových prvků, konstrukční stavebnice se spojovacími prvky a díly, konstrukční stavebnice umožňující uplatnit pohyblivé prvky - karton, špejle, odřezky, měřidlo, lepidlo, šroubovák, maticový klíč	OSV – péče o své zdraví, spolupráce a pomoc při práci EV – vztahy k životnímu prostředí JČ – sloh – popis pracovního postupu VV – jednoduchý náčrt HV – výroba doprovodných hudebních nástrojů VDO – zodpovědnost, sebehodnocení,...
III. Příprava pokrmů				
1. období - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování 2. období - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni				JČ – sloh – pracovní postup Prv – čtení – zdravá výživa, vitamíny MDV – Kluci v akci, Prima vařečka OSV – spolupráce a pomoc při práci

IV. Pěstitelské práce				
Rozpracované školní výstupy	Téma	Učivo	Materiál, nástroje, pomůcky	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
1. období provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování, pečuje o nenáročné rostliny 2. období provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Pěstitelské práce	ošetřování pokojových květin: zalévání, kypření, rosení, hnojení, rozmnožování, hydroponie, řez, jednoduchá vazba a úprava květin - pěstování některých plodin (např. hrách, fazole, ředkvička, letničky, zelenina). - úprava půdy, setí, sázení, ošetřování během vegetace, jednocení, hnojení, sklizení. - poznávání semen rostlin, plodů, plevele. - pokusy a pozorování: ověřování podmínek života rostlin, klíčivost, růst rostlin, rychlení, rozmnožování. Exkurze do zahradnictví, sadu, na pole.	květináč, truhlík, konévka, kolíky, hrábě, motyčka, lopatka, váza, nůžky. pomůcky pro hydroponii.	OSV – spolupráce a pomoc při práci OSV – zodpovědnost každého jedince za své zdraví Prv – pozorování klíčení rostlin, jednoduché pokusy, ošetřování pokojových rostlin – kypření, hnojení, zalévání,... JČ – sloh – popis pracovního postupu EV – vztahy k životnímu prostředí

7. Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

7.1 Název předmětu: Informatika

7.1.1 Charakteristika předmětu Informatika na 1. stupni ZŠ

Obsah vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se realizuje v předmětu Informatika. Předmět je vyučován na v 5. ročníku jednu hodinu týdně.

Předmět umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, Vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části obsahů průřezových témat: Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

7.1.2 Klíčové kompetence v předmětu Informatika na 1. stupni ZŠ

7.1.2.1 Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software, ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti
- k porozumění sledu informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

7.1.2.2 Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů a tím k dosahování objektivnosti vyhledaných informací

7.1.2.3 Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- k dovednosti formulovat svůj požadavek a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

7.1.2.4 Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů

7.1.2.5 Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software

7.1.2.6 Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k šetrné práci s výpočetní technikou
- k využívání kompetencí získaných v rámci informatiky pro svůj další rozvoj

7.1.3 Vzdělávací obsah - očekávané výstupy

7.1.3.1 Základy s počítačem

žák

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady

7.1.3.2 Vyhledávání informací a komunikace

žák

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích

7.1.3.3 Zpracování a využití informací

žák

- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Předmět Informatika je nově zařazen do 3. a 4. ročníku vždy 1 hodinu týdně.

Návaznost starší verze ŠVP:

Školní rok 2022/2023:

žáci 5. ročníku se budou vzdělávat podle platné verze ŠVP z roku 2007

žáci 4. ročníku se budou vzdělávat podle nového ŠVP z roku 2022, učivo bude upraveno na 2 školní roky

žáci 3. ročníku se budou vzdělávat podle nově platného ŠVP z roku 2022.

Informatika

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	1	1	1	0	0	0	0	3
		Povinný	Povinný	Povinný					

Název předmětu	Informatika
Oblast	Informatika
Charakteristika předmětu	Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto je jednak navýšen počet hodin výuky informatiky pro mladší věk žáka, jednak jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Časová dotace: 1 hodina ve 3. ročníku, 1 hodina ve 4. ročníku, 1 hodina v 5. ročníku. Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. Pro výuku jsou zakoupené následující pomůcky: včelky Beebot

Název předmětu	Informatika
	- robotická stavebnice LEGO Boost (na 3 žáky 1 stavebnice) - robotická stavebnice LEGO Mindstorms - na 2 žáky 1 stavebnice - edukační software pro algoritmizaci Emil 3 (licence pro třídu + žákovské sešity) - edukační software pro algoritmizaci Emil 4 (licence pro třídu + žákovské sešity) - programovatelná deska Micro:bit (na 2 žáky 1 deska)
Integrace předmětů	Informatika
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Vzdělávací činnost IT bude také probíhat napříč všemi předměty od 1. třídy. Základy práce s digitálními technologiemi tak žáci budou získávat průběžně dle potřeby.

Informatika	3. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Bee-bot: základní ovládání Hledání postupu k zadanému cíli, hledání nejkratší cesty, hledání počátečního a koncového stavu Čtení a psaní kódu		sestaví postup pro robota, aby došel k cíli
		opraví chybný postup pro robota
		přečte postup pro robota a rozhodne, do jakého cíle dorazí
		přečte postup pro robota a rozhodne o jeho startovní pozici
		sestavuje různé postupy ke stejnému cíli
		přehraje zvuk či video
Tematické úlohy s mezipředmětovými aplikacemi		sestaví postup pro robota, aby došel k cíli
		opraví chybný postup pro robota
		přečte postup pro robota a rozhodne, do jakého cíle dorazí
		přečte postup pro robota a rozhodne o jeho startovní pozici
		sestavuje různé postupy ke stejnému cíli
Přímé řízení postavy, čtení a interpretace záznamu pohybu Pořadí a jeho plánování, opakující se vzory, kroky, postupy, omezení příkazů, počtu kroků		hledá různé postupy vedoucí k cíli
		hledá vhodný postup při omezení nástrojů či počtu kroků
		posoudí, jestli daný postup vede k splnění úkolu
		rozpozná opakující se vzory, kroky, postupy
		vyhledá a opraví chybu v postupu
		používá posloupnost příkazů
Digitální zařízení		pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží
		vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem

Informatika	3. ročník	
		dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením,
Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace		pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží
		dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením,
Ovládání myši		edituje digitální text, vytvoří obrázek
		přehraje zvuk či video
Kreslení čar, vybarvování		edituje digitální text, vytvoří obrázek
		uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
Používání ovladačů		edituje digitální text, vytvoří obrázek
		používá krok zpět, zoom
Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)		edituje digitální text, vytvoří obrázek
		přehraje zvuk či video
		používá krok zpět, zoom
		řeší úkol použitím schránky
		dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením,
		najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci
Kreslení bitmapových obrázků		edituje digitální text, vytvoří obrázek
		uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
		řeší úkol použitím schránky
Psaní slov na klávesnici		edituje digitální text, vytvoří obrázek
		uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
Editace textu		edituje digitální text, vytvoří obrázek
		používá emailovou komunikaci
Ukládání práce do souboru		uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
		řeší úkol použitím schránky
Otevírání souborů		přehraje zvuk či video
		uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
Přehrávání zvuku		přehraje zvuk či video
Příkazy a program		uloží svoji práci do souboru, otevře soubor
		používá krok zpět, zoom
		řeší úkol použitím schránky
		dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením,
ovládání emailové aplikace		používá emailovou komunikaci

Informatika	3. ročník	
uživatelské účty a hesla, ochrana hesel		najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci
		pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se a odhlásí se ke svému účtu
		používá emailovou komunikaci
		pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se a odhlásí se ke svému účtu

Informatika	4. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Využití digitálních technologií v různých oborech		pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí
		dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením
		uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů
		najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci
		u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst
Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele		propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí
Propojení technologií, internet		propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí
Sdílení dat, cloud		propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí
		při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace
Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken)		rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého
Uživatelské jméno a heslo, osobní údaje		pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj
		v textu rozpozná osobní údaje
Sestavení programu a oživení robota ovládání motoru opakování příkazů ovládání světelného výstupu, pomocí senzoru, klávesnic		sestaví robota podle návodu
		sestaví program pro robota
		oživí robota, otestuje jeho chování
		pomocí programu ovládá senzor
		najde chybu v programu a opraví ji upraví program pro příbuznou úlohu
Piktogramy, emodži		při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace
		sdělí informaci obrázkem
Kód		předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel

Informatika	4. ročník	
		zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text
Přenos na dálku, šifra		zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text
Pixel, rastr, rozlišení		zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky
Tvary, skládání obrazce		obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček
Programování kreslení geometrických útvarů relativní řízení postavy		Ovládá postavu pomocí příkazů a vede ji k cíli nebo ke splnění úkolu hledá vhodný postup za daných pravidel, vyhledá a opraví chybu v postupu, používá posloupnost a opakování příkazů

Informatika	5. ročník	
Učivo		ŠVP výstupy
Data, druhy dat, záznam s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku		pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech doplní posloupnost prvků umístí data správně do tabulky doplní prvky v tabulce
Doplňování tabulky a datových řad řazení dat v tabulce		umístí data správně do tabulky doplní prvky v tabulce
Kritéria kontroly dat, hodnocení získaných dat		v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný
Vizualizace dat v grafu		pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech umístí data správně do tabulky doplní prvky v tabulce
Příkazy a jejich spojování		v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy v programu najde a opraví chyby
Opakování příkazů		v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy v programu najde a opraví chyby rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát
Pohyb a razítkování, ke stejnému cíli vedou různé algoritmy		v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy
Vlastní bloky a jejich vytváření		vytvoří a použije nový blok
Kombinace procedur		upraví program pro obdobný problém
Systém, struktura, prvky, vztahy		• nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • určí, jak spolu prvky souvisí
Kreslení čar		• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy

Informatika	5. ročník	
Pevný počet opakování		• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy
Ladění, hledání chyb		• rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj
Změna vlastností postavy pomocí příkazu		• vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky
Náhodné hodnoty		• rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů
Čtení programů		• přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky
Graf, hledání cesty		pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty pomocí obrázku znázorní jev pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy
Schémata, obrázkové modely		pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty pomocí obrázku znázorní jev pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy
Model		pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty pomocí obrázku znázorní jev pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy
Ovládání pohybu postav		• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav
Násobné postavy a souběžné reakce		• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav
Modifikace programu		• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav
Animace střídáním obrázků		• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav
Spouštění pomocí událostí		• používá události ke spuštění činnosti postav
Vysílání zpráv mezi postavami		• ovládá více postav pomocí zpráv

Předmět speciálně pedagogické péče

Počet vyučovacích hodin za týden									Celkem
1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Název předmětu	Předmět speciálně pedagogické péče
Charakteristika předmětu	Předmět speciálně pedagogické péče vychází z doporučení PPP nebo SPC.
Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)	Obsah bude zpracován a realizován na základě doporučení PPP nebo SPC individuálně směrem k žákovi na základě jeho doporučení. Rozmezí hodin PSPP bude také stanoven na základě individuálního doporučení PPP nebo SPC. Organizace výuky bude probíhat v parametrech školního učebního plánu. Realizace PSPP bude probíhat v různých vyučovacích předmětech.
Poznámky k předmětu v rámci učebního plánu	Škola realizuje výuku PPP v rámci minimální časové dotace.
Způsob hodnocení žáků	Průběžné sebehodnocení žákem, slovní hodnocení učitelem. Souhrnné hodnocení probíhá vždy k danému pololetí.

VI. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

1. Pravidla pro hodnocení žáků

- Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, která byla pozměněna vyhláškou MŠMT č. 454/2006 Sb. a na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Cílem a základem každého hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, tj. co se naučil, zvládnul, v čem se zlepšil, v čem chybí a jak postupovat dále.
- Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Je důležité si uvědomovat, že při hodnocení se nehodnotí osoba žáka, ale konkrétní ověřovaný problém.
Důležité je uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt.
- Soustředíme se na individuální pokrok každého žáka (nesmí docházet ke srovnávání žáků se spolužáky a rozdělování na úspěšné a neúspěšné).
- Pro celkové hodnocení používáme klasifikaci, pouze na žádost zákonných zástupců a doporučení PPP se u žáků se SVPU používá hodnocení slovní.
- U průběžného hodnocení používáme různé formy, od klasifikace přes bodové hodnocení a slovní hodnocení až po sebehodnocení žáků.
- Žáci jsou cíleně vedeni k sebehodnocení a k sebekontrolě, s chybou či nedostatkem se dále pracuje.
- Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové....), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

- O prospěchu a chování žáka jsou zákonní zástupci informováni průběžně prostřednictvím elektronických žákovských knížek, případně na třídních schůzkách a konzultacích. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem. V případě mimořádného zhoršení chování žáka jsou zákonní zástupci informováni třídním učitelem bezprostředně a prokazatelným způsobem. Zákonní zástupci žáka mohou být vyzváni k osobní návštěvě školy z důvodu projednávání prospěchu a/nebo chování.

2. Způsoby a kritéria hodnocení

2. 1. Hodnocení prospěchu klasifikací

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

K hodnocení lze použít i známku se znaménkem mínus v případě nerozhodnosti, emotikony či razítka. Je možné hodnotit i formativním způsobem.

- Zámka z hodnocení vědomostí nezahrnuje hodnocení chování žáka.

- Do klasifikace se promítá hodnocení úrovně dosažených vědomostí, dovedností a jejich zlepšení, postup a práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.
- Hodnocení musí probíhat průběžně v celém časovém období a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství různých podkladů, není výpočtem průměru z klasifikace.
- V případě zhoršení prospěchu je nutné ihned písemně informovat zákonné zástupce a konzultovat s nimi daný problém.
- Klasifikuje se vždy jen dostatečně probrané a procvičené učivo.
- Žák má právo si své případné neúspěšné hodnocení opravit (po dohodě s vyučujícím).
- Vyučující zakládá podklady pro hodnocení do osobní složky žáka.

2. 2. Hodnocení prospěchu jinými způsoby (body, procenty)

Procenta plnění - testy, písemné práce, jiný typ ověřování znalostí										
Slovní vyjádření	Klasifikace známkou				%			Vyjádření v části z celku		
Výborně	1				100 - 90%			téměř správně		
Chvalitebně	2				89-75%			alespoň 3/4 správně		
Dobře	3				74-50%			alespoň 1/2 správně		
Dostatečně	4				49-25%			alespoň 1/4 správně		
Nedostatečně	5				24%-0%			méně než 1/4 správně		
Příklady v bodech										
Výborně	100 - 90	24 - 22	20 - 18	16 - 15	12 - 11	10 - 9	8 - 7	6	5	
Chvalitebně	89 - 75	21 - 18	17 - 15	14 - 12	10 - 9	8 - 7	6	5	4	
Dobře	74 - 50	17 - 13	14 - 10	11 - 8	8 - 7	6 - 5	5	4	3	
Dostatečně	49 - 25	11 - 6	9 - 5	7 - 4	6 - 4	4 - 3	4 - 3	3 - 2	2 - 1	
Nedostatečně	25 - 0	5 - 0	4 - 0	3 - 0	3 - 0	2 - 0	2 - 0	1 - 0	0	

2. 3. Hodnocení prospěchu formativním hodnocením

KRITÉRIUM	Výborná úroveň 1	Základní úroveň 2	Je co zlepšit 3	Je třeba zabrat	Nevyhovuje 5
ZNALOST: testy, písemné práce, kvízy, zkoušení, pracovní listy	Učivo ovládá samostatně, občas udělá drobnou chybu, kterou umí odstranit	Základní učivo ovládá, někdy potřebuje menší pomoc učitele, chyby odstraní po upozornění	Základní učivo v podstatě ovládá, chyby odstraní s větší pomocí učitele	Ze základního učiva ovládá jen menší část, potřebuje velkou pomoc učitele	Učivo se dosud nepodařilo zvládnout
POROZUMĚNÍ A PRAKTICKÉ, VYUŽÍVÁNÍ ZNALOSTÍ: pokusy, pracovní listy, prezentace učiva	Obsahu učiva rozumí, umí vysvětlit, pomocí příkladů ze života	Obsahu učiva většinou rozumí, uvádí příklady z praxe	K pochopení učiva potřebuje podporu učitele, pak dokáže uvést nějaký příklad	Má potíže s pochopením, dokáže vyjmenovat příklady, ale neví, jak přesně věci fungují	Nedokáže si představit, jak věci fungují, dělá mu potíže uvést příklad ze života
KOMUNIKACE: referáty, prezentace, upevnění a opakování učiva	Používá přesné pojmy, odpovídá na otázky v celých větách, samostatně, prezentuje svoji práci	Při používání odborných pojmů, občas chybí, dokáže samostatně prezentovat svoji práci	Častěji si plete pojmy, vyjadřuje se méně přesně, odpovídá pouze na jednoduché otázky, s prezentací své práce potřebuje pomoci	Odpovídá pouze na jednoduché otázky učitele, prezentuje svou práci s velkými potížemi, potřebuje velkou pomoc učitele, vyjadřuje se spíše jednoslovně	S velkými problémy odpovídá na jednoduché otázky, většinou chybí, neumí samostatně práci prezentovat
PRACOVNÍ KOMPETENCE: zájem o předmět, zájem o předmět, dodržování pravidel	Výstupy své práce má upravené a kompletní, pomůcky má téměř vždy, o výuku se aktivně zajímá, úkoly si vždy plní	Většinu své práce má upravenou, občas mu něco chybí, na upozornění doplní, pomůcky většinou má, úkoly si plní	Výstupy má téměř kompletní, úprava by mohla být lepší, občas mu něco chybí, po upozornění doplní, občas zapomene úkoly i pomůcky	Své výstupy má neúplné, nejsou upravené nebo obsahují více chyb, často nenosí pomůcky, často zapomíná úkoly, nedává pozor při výuce	Nemá v pořádku výstupy, práce je neupravená, nepřesná, většinou nemá pomůcky, o výuku se nezajímá
SPOLUPRÁCE skupinová práce	Zapojuje se aktivně do společné práce, přichází s vlastními nápady, naslouchá druhým	Do společné práce se zapojuje, plní přidělené úkoly, naslouchá druhým	Přidělené úkoly plní dobře, potřebuje trochu pomoci, nechá si poradit	Snaží se zvládnout jen jednoduché úkoly, které mu skupina přidělí, nerespektuje ostatní, je pasivní při práci ve skupině	Práci ve skupině ruší, nezapojuje se, nezáleží mu na výsledku společné práce

2. 4. Sebehodnocení

Sebehodnocení považujeme za jednu z významných kompetencí, které u žáků rozvíjíme. Žák se učí přemýšlet o své práci, stanovovat si cíle, být za sebe odpovědný.

Forma sebehodnocení může být ústní – diskuze, komunitní kruh, písemná – portfolio, sebehodnotící listy, týdenní plány, nebo probíhá pomocí kartiček, gest, pozic ve třídě.

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.

Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit: co se mu daří, co mu ještě nejde, jaké má rezervy, jak bude pokračovat dál

2. 5. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Hodnocení se řídí Vyhláškou č.73/2005 Sb. Při hodnocení a klasifikaci se vychází z doporučení a závěrů ŠPZ a hodnocení je vždy zcela individuální.

Žák je hodnocen s ohledem na své možnosti a schopnosti, je posuzován jeho individuální pokrok. Žáci integrovaní na základě doporučení ŠPZ jsou vzděláváni i hodnoceni na základě plnění Individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Na žádost zákonných zástupců a při doporučení poradenského zařízení mohou být hodnoceni slovně.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci upřednostňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb, slovní hodnocení apod.

3. Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, sondy, diktáty, cvičení...
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
- výroba pomůcek, modelů...
- projektové a skupinové práce
- projektové dny celoškolské a projektové dny ročníkové
- soustavné diagnostické pozorování žáka

- týdenní školy v přírodě
- vědomostní a dovednostní testy Kalibro, Klokánek

4. Hodnocení chování

1. Chování žáků/žákyní je průběžně v klasifikačním období hodnoceno výchovnými opatřeními, kterými jsou pochvaly a kázeňská opatření (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy) po projednání pedagogickou radou
2. Klasifikace chování se provádí na konci 1. a 2. pololetí a zahrnuje posouzení chování žáka/žákyně dle uvedených kritérií souhrnně za celé klasifikační období.
3. Škola hodnotí a klasifikuje žáky/žákyně za jejich chování ve škole, areálu školy a při akcích organizovaných školou.
4. Zákonní zástupci žáka/žákyně jsou o chování žáka/žákyně informováni třídním učitelem/učitelkou a učiteli/učitelkami jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím elektronické žákovské knížky nebo zápisem z projednání se žákem/žákyní při závažném nebo opakovaném porušení školního řádu
 - okamžitě telefonicky nebo písemně v případě zvlášť hrubého porušení školního řádu, ublížení spolužákovi/spolužačce nebo neoprávněného opuštění školní budovy (prostor školní akce) v době vyučování
 - V případě jednání s rodiči bude učitelem proveden zápis z tohoto jednání a bude podepsaný oběma stranami (škola a zákonní zástupci)

Součástí slovního hodnocení žáků je i slovní hodnocení chování.

Kritériem je dodržování pravidel chování, která stanoví řád školy.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele
- b) důtku třídního učitele
- c) důtku ředitele školy
- d) druhý stupeň
- e) třetí stupeň

4. 1. Hodnocení chování výchovnými opatřeními

Napomenutí:

porušování školního řádu

nevychovanost, časté vytkování, opakované žvýkání

pozdní příchod bez omluvy rodičů

nepřipravenost na hodinu - zapomínání úkolů a pomůcek potřebných k výuce

hrubá a vulgární mluva, vulgární chování

nevhodné chování k učitelům, pracovníkům školy, nerespektování pokynů ped. pracovníků

neetické chování - zesměšňování, přerušování hovoru druhých, bojkotování práce jiných, záměrné vyvolávání konfliktů - drzost, hrubé chování, drobná lež

nevhodné manipulace s věcmi spolužáka, poškozování majetku rušení výuky mobilním telefonem

Důtka třídního učitele/ třídní učitelky:

za opakované prohřešky, za které dostal žák napomenutí třídního učitele

za opakované a vážnější prohřešky proti pravidlům školního řádu a slušného chování (drobná krádež, omezování svobody, záškoláctví (1hod.), podvod)

falšování známek a podpisů

Důtka ředitelky školy:

za opakované vážnější nebo časté přestupky proti ustanovením školního řádu

za opakované prohřešky, za které dostal žák důtku třídního učitele

za nevhodné chování vůči spolužákům i dospělým

záměrná a promyšlená nebo častá krádež

opakované záškoláctví

kouření nebo používání návykové látky v prostorách školy

záměrné uvádění druhé osoby v omyl, přepisování známek - falšování podpisů

úmyslné verbální napadení spolužáka, pomluva, urážky, lhání

hrubá a vulgární mluva

hrubé fyzické napadení spolužáka

Pochvaly a ocenění

Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání na pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci a mimořádný úspěch v oblasti umění, sportu a vědy. Udělení pochvaly ředitelky školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno, a do dokumentace školy.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy a lidskosti, za úspěšnou reprezentaci školy v oblasti sportu, umění a vědy, nebo za déletrvající úspěšnou práci a chování. Udělení pochvaly se zaznamená do dokumentace školy.

Třídní učitel/učitelka oznámí udělení pochvaly a její důvody prokazatelným způsobem žákovi/žákyni a jeho/jejímu zákonnému zástupci.

4. 2. Hodnocení chování klasifikací

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé.

Stupeň 1

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští naprosto ojediněle.

Stupeň 2

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo řádu školy. Zpravidla se přes důtku třídního učitele (popř. ředitele školy) dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravním chování.

Stupeň 3

Chování žáka ve škole je v rozporu s pravidly chování. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dále dopouští takových závažných provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova ostatních žáků. Záměrně narušuje činnost kolektivu

Sluníčko – škola plná života, školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
byl projednán školskou radou dne 26. 8. 2022 a zapsán pod čj. 155/2022 MIN

.....
ředitelka školy

.....
razítko školy